ANY XLV — 10 CENTIMS — Núm. 15.908

LA PUBLICITAT

REDACCIO I OFICINES
PASSEIG DE GRACIA, 34, BAIXOS. —TELEF. 1451-A.

BARCELONA, diumenge, 4 de març de 1923

TALLERS D'IMPRENTA
CARRER DE BARBARA, 11 i 13.—TELEF. 1316

EDITORIAL

El pont de Lleyda

El nostre col·lega de Lleyda "L'Ideal" ha contestat amb un extens article un recent editorial de LA PUBLICITAT, en el qual censuràvem el pacte que la "Joventut Republicana" ha fet amb el Govern de Madrid, per la intermediació dels reformistes.

Tots aquells que hagin llegit l'al.ludida contesta—escrita en un tó noble i cordial—, no solament s'hauran convençut del mancament comès per la Joventut Republicana, sinó que s'hauran convençut també que els directors d'aquesta entitat es donen compte perfectament de llur pecat.

En efecte: tot l'article de "L'Ideal" està dedicat a l'exposició de circumstàncies atenuants. Aquestes circumstàncies, o almenys algunes, nosaltres les reconeixem de bon grat. Les havem reconegudes cada vegada que havem parlat del pacte de Lleyda. Peró una atenuant no és una eximent. I tots els qui parteixin dels principis nacionalistes i democràtics han de pronunciar en aquest cas un fall condemnatori.

Les injusticies i les persecucions que esmenta "L'Ideal" i que presenta com a motius del pacte, no poden justificar aquest de cap manera. D'això n'estan segurs els redactors del diari lleydatà i els prohoms de Joventut Republicana. No cal, doncs, que ens entretinguen a provar-ho. Es una cosa evident. El procediment utilitzat pels republicans nacionalistes de Lleyda, si fos imitat, portaria a la dissolució de les forces nacionalistes i democràtiques de la terra catalana. No és lícit, no és acceptable que se cerqui una defensa contra una persecució en el nomenament d'alcaldes de R. O. i en el sosteniment de candidats ministerials.

"L'Ideal" creu que el pacte famós és un remei contra els mals greus que Lleyda ha patit. Suposant que això fos cert, tampoc creuríem que sigui disculpable l'aplicació d'un remei que és pitjor que la malaltia. Peró fins en aquest punt considerem equivocada la política de la Joventut Republicana. Els avantatges que ara pugui aconseguir en virtut del pacte amb la coalició lliberal-reformista, ens semblen precaris. Duraran, en el millor cas, el temps que duri l'actual Govern. Per una temporada de relativa remissió dels símptomes de la malaltia, la Joventut Republicana s'ha jugat el seu prestigi i ha compromès tot el seu esdevenidor.

A Lleyda hi ha un altre pont. El pacte de la Joventut Republicana amb els reformistes és un pont estès entre Catalunya i Madrid, entre el republicanisme català i el monarquisme espanyol. Quan s'alcen ponts d'aquesta natura, els primers passos dels que hi passen són vacil.lants. Peró els primers passos porten els altres, i és molt difícil l'aturar-se a mig camí. Ara s'ha començat per acceptar com a propi un candidat ministerial i per obtenir una vara d'alcalde. Qui ens diu que demà no vinguin altres fets, com a conseqüència lógica d'aquestes premisses? El pendent és rellisós, i de vegades s'hi rellisca contra la própia voluntat.

Cal tallar el pont, amics de Lleyda. Cal tallar-lo ara que només s'és al començament del mal camí. Ens diu "L'Ideal" que aquestes coses, guaitades des de lluny, no són vistes tal com són. Peró el guaitar d'una mica lluny les coses té també els seus avantatges, mentre que els que hi estan aprop, per un efecte d'óptica i de passió, les veuen d'una manera equivocada.

Si aquest nou pont de Lleyda no és enderrocat, després l'un alcalde de R. O. n'hi passarà un altre; després d'un candidat reformista, altres candidats hi passaran. No és possible, en aquests casos, la tècnica del pont llevadís. No és possible el treballar per la democràcia i gestionar a Madrid el nomenament d'alcaldes de R. O. No és possible el sostenir la causa catalana i votar candidats ministerials en les eleccions de diputats a Corts. Si els procediments d'ara fessin que guanyés Joventut Republicana, aquesta hauria fet al capdavall un mal negoci. I pot succeir que la combinació falli i que perdi la batalla, a despit del pont estratègic que acaba de construir.

La Política

L'ATENEU NACIONALISTA DEL DISTRICTE VIII

Havem vist el model de sol.licitud d'ingrés a aquesta nova entitat i és amb la major satisfacció que ens plau d'elogiar-la des d'aquestes columnes, per tal com ve a mostrar la consciència que presideix aquests temps nous del nacionalisme català.

Es així: A la banda del davant porta la pauta corresponent a la proposta de soci, i, a la banda posterior, duu imprès un intel.ligent resum de l'ideari d'Acció Catalana, o sigui, de les conclusions proclamades per la Conferència Nacional.

Això vol dir que les entitats que van adherint-se—constituides ja o d'imminent constitució— a Acció Catalana, no podran ser, com tantes d'altres, simples entitats de balanci i tresillo, amb efímeres revisicolaments pre-electorals, sinó que seran focus d'actuació patriótica, cooperant constantment i amb plena responsabilitat a les tasques del nacionalisme.

Recomanem als organitzadors d'entitats paregudes a l'Ateneu Nacionalista del districte VIII que adoptin el model d'aquest en la impressió de propostes de soci.

ELS "NETS DELS ALMOGAVERS"

La Junta de la Joventut Catalanista Els Nèts dels Almogàvers *(secció de propaganda del Centre Nacionalista Martinenc) ha quedat constituïda de la manera següent: Joan Garcia, president; Miquel Cunullera, vice-president; Josep Freixa, secretari; Josep Grau, vice-secretari; Josep Arderius, tresorer, i Domènec Valls, vocal.*

LA SENADURIA D'EN SALA

El diari madrileny La Libertad, *órgan del senyor Alba, explica el nomenament de senador vitalici del senyor Sala, de Terrassa, amb els següents termes, que literalment traduim:*

"Un d'alts del nomenament de senador vitalici del senyor Sala, de Terrassa, inspirà l'actuació dels governants de llargs anys ençà el de don Alfons Sala, que, si representa el treball nacional, encarna, al mateix temps, la protesta càlida i viva contra els enemics francs o encoberts de la unitat d'Espanya, i dóna merescuda satisfacció a aquest home que mantingué i manté a Catalunya amb fermesa cívica el nom de la Pàtria.

Un xic tard arribà el reconeixement, peró es deurà a un Govern lliberal l'honor de desagreujar el postergat, iniciant una política de reparació i sensatesa."

Es tracta, doncs, segons la ben explícita i autoritzada declaració del senyor Alba, de premiar la feina anticatalana de l'ex-president de la U. M. N. En altres termes: Aquesta senaduria és el plat de llentics amb què es paga la venda del senyor Sala als enemics de Catalunya.

Ja ho sabíem. Peró ho és que els "seus" mateixos ho declarin.

MITING A ARENYS DE MAR

Diumenge vinent, a dos quarts de quatre de la tarda, i al Saló Doré, tindrà lloc, a la vila d'Arenys de Mar, un miting d'afirmació catalana.

Hi parlaran oradors de diversos camps del catalanisme, presidint l'acte el diputat à Corts pel districte, senyor baró de Güell.

L'anunci d'aquest miting ha despertat molt d'entusiasme a tota la comarca, la qual cosa permet assegurar que serà molt concorregut.

L'ATENEU NACIONALISTA DEL DISTRICTE VII

La Comissió executiva per a la constitució de l'Ateneu Nacionalista, comprenent elements de les barriades del Poble Sec, Sant Antoni, Sant Pau i Sant Bertran, s'ha reunit per a emplenar ben aviat la seva constitució definitiva, tenint en perspectiva un esplèndid local.

Tots aquells que vulguin inscriure's poden passar pel seu estatge provisional, Marquès del Duero, 43 (café de l'Amistat), de nou a onze del vespre, o bé dirigint-se per escrit a la Comissió executiva.

Full de dietari

TARTUFFE I EL TARTUFISME

He llegit tots o gairebé tots els diaris que donaven compte de la representació de "Tartufte" al teatre Romea. He resseguit mentalment el posat [illegible] i personatges que hi van assistir...

No hi ha ningú que hagi trobat immoral o poc decent la [illegible] emet les seves opinions sobre [illegible] interpretació, sobre les valors dramàtiques de l'obra, sobre la *mise en scène*. Només el nostre amic Sagarra, en qualitat de precedent històric, ha retret els escrúpols de Napoleon, més rigorista en aquest punt que Lluís XIV.

Peró, ah, senyors! si el *Tartuffe*, en lloc d'ésser una obra del vell Molière, representada en francès, arriba a ésser l'obra d'un dramaturg contemporani, representada en català, qui s'estaria de fer un seguit d'escarafalls i de dir que ni sota el pretext de combatre la hipocresia es poden posar en ridicul les dites i fetes de la gent de bé?

Ens direu: "No passeu ànsia. El públic català no haurà d'esgarrifar-se davant cap obra comparable al *Tartuffe* de Molière."

Es molt possible. I per això mateix, he tingut prou compte de fer la meva constatació en forma hipotètica. Peró no teniu l'absoluta seguretat que si sortia s'esgarrifaria?

Algú podrà creure que aquesta diferència de tracte derivaria exclusivament de la qualitat del nostre idioma. Opino que és més just fer-la derivar d'aquests fets: Primer: Poca habitud de sentir recitar el francès. Segon: No conèixer personalment Molière. Tercer: El precedent secular que vol que *Tartuffe* sia escoltat sense escarafalls.

Carles Soldevila

CARNET DE LES ARTS

PER LA REHABILITACIO DE LES ANTIGUES IMATGES DE TALLA

El Centre Excursionista de Vich ha emprès una campanya perquè la solemne coronació que es projecta de la Mare de Déu de la Gleva sigui feta en la própia imatge de talla antiga.

Bella iniciativa, ben lloable en tots sentits. A les esglésies, capelles i ermites de Catalunya hi ha una quantitat considerable d'imatges de talla, veritables tresors, exemples d'un art ingenu i fervorós, que resten lamentablement amagats sota l'enferfec absurd de vestidures que per riques que siguin i llampants, mai no tindran la commovedora senzillesa ni la candorosa severitat d'aquelles imatges treballades per les mans tremoloses de devoció, d'artistes anónims de fe ruda i sincera.

Una equivocada idea de la sumptuositat dictada per un gust llastimós, ha permès que es cobrissin aquestes petites obres mestres de l'art religiós d'una manera excessivament profana i completament impròpia de la noblesa d'una imatge sagrada.

Aquesta pruija de falsa sumtuositat, ha fet nèixer dintre la imatgeria religiosa, la indústria, batejada amb el ridícul nom de "cap i peus" que consisteix a vestir amb tota mena de robes, un maniquí fet amb quatre llistons, al qual es posa un cap i unes mans i uns peus de talla. El conjunt tanmateix és ben poc artístic i gens respectuós. A la imatge mateixa d'aquesta Mare de Déu de la Gleva, per donar-li una aparència de sentit comú sota els vestits amb què se li cobreix el cos perquè no resulti un farcell informe, cal posar-li unes cames postisses molt llargues i asseure l'infant Jesús no a la falda de la Verge, sinó entre els peus de la imatge veritable. La combinació és revoltant de tan grotesca.

Altrament l'empresa del Centre Excursionista de Vich no és cap novetat. No fa gaires anys que amb motiu de la Coronació de la Mare de Déu de Queralt, també es despullà la sagrada imatge, preciosa talla del segle XV, de les impròpies vestidures que l'engabanyaven.

Peró encara que no hi hagués cap precedent, la iniciativa del Centre Excursionista de Vich és prou meritória perquè tots els que sinceramente i noble s'interessen per la rehabilitació de les nostres obres de l'art religiós antic i per la seriositat del culte extern s'hi adhereixin, com ho han fet il.lustres personalitats i prestigiosos entitats, del fervor, de la cultura i de l'alta representació de les quals és impossible dubtar.

O. O.

—A les Galeries Laietanes el Sr. Joseep Civil hi té una sèrie d'aquarel.les, força interessants, en algunes de les quals les delicades qualitats del procediment són posades al servei d'una sensibilitat i d'una retina singularment afinada.

UN PETIT GRAN PAIS

Els protestants d'avui a Holanda

Davant la propaganda soroll.osa i en certa manera eficient dels catòlics holandesos en les comarques més pregonament calvinistes semblava que una acció equivalent aprop dels catòlics holandesos s'imposaria per part del protestantisme. Doncs, no passa res d'això: l'església calvinista no pensa pas en neutralitzar gens aquesta propaganda, i no pas per manca de mans ni per manca de doctrina, puix ja queda assenyalada en articles anteriors d'aquesta sèrie holandesa la gran i fecunda cultura teològica protestant que existeix a Holanda. Si els protestants holandesos no responen a la propaganda catòlica és per raó d'orgull, per menyspreu dels catòlics i de l'exègesi catòlica.

Tampoc sembla que preocupi gaire a l'església protestant aquell u o dos per cent d'acreixement anyal que el cens catòlic ofereix sobre el protestant. Hi ha una minoria plebea i reaccionària que pensa coaccionar àdhuc violentament aquesta acció catòlica; hi ha també una part del protestantisme holandès que en sentir parlar de violència s'esgarrifa i que proposaria, en cas que l'augment del catolicisme devingués major i més ràpid, mides de defensa legal; lleis, per exemple, ço que en certa manera, si bé no seria pas una violència cruenta seria tanmateix una violència impròpia del bon sentit holandès. Hi ha, finalment, un protestantisme lliberal que no voldria de cap manera oposar-se a l'evolució natural del pensament, encara que el protestantisme hagués de perdre'n l'hegemonia.

Aquestes fraccions lliberals del protestantisme holandès les integren pel general els comerciants i industrials; llur lliberalisme és progressiu, per manera que la mateixa benvolença o passivitat que senten vers els catòlics l'experimenten també respecte les idees socials extremes, i això sense remolliment ni intimidament. El protestantisme reaccionari és més curt de vista en tots conceptes, en el teològic, en el pedagògic, en el social, etc.; els seus adeptes pertanyen a les classes agràries i integren el partit anomenat antirevolucionari i s'anomenen també "ortodoxos", per oposició als protestants lliberals, els quals acaten i practiquen més aviat l'esperit que la lletra dels textos sagrats. Els lliberals protestants i els lliberals catòlics es recluten entre la gent distingida; peró el catolicisme en bloc s'alia alguna vegada precísament amb aquell protestantisme més intransigent i ortodox per tal d'oposar-se a l'avenç de les idees comunistes.

En general, però, totes les sectes i partits protestants senten una gran repugnància pel catolicisme. Una prova d'aquesta repugnància és el refús unànime que implícitament oposen tots els protestants holandesos a l'anexionisme dels flamingants belgues, la llengua dels quals, com se sap, és l'holandès. El refús d'aquests quatre milions de germans, la renúncia a les extenses i nombroses províncies flamenques se fa simplement a pretext de què els flamingants són catòlics, encara que oficialment consti que el tal refús se fa per evitar raons amb Bèlgica, la qual cosa és certa també. Altra prova de repugnància la dóna el partit ortodox, que, tement els perills d'aquelles eventuals coalicions antisocialistes i anticomunistes amb els catòlics, intenta ara evolucionar en sentit socialista, ço que és el més dolorós sacrifici que el partit antirevolucionari o ortodox pugui arribar a imposar-se; per això tothom creu que aquest partit no podrà, encara que vulgui, evolucionar. Entretant segueix essent l'únic partit militarista, encara que el seu militarisme és molt més lleu que el dels nostres anarquistes; és un militarisme enfocat solament a la defensa nacional, qüestió vital per a tots els pobles, però, més que enlloc, a Holanda.

Aquest dualisme religiós tan irreductible és causa de complicacions que de dia en dia devenen més nombroses i greus. La major és la ja centenària qüestió de l'ensenyament primari, prou important perquè li dediquem capítol apart.

La conseqüència d'aquest estat de coses és que en aquesta terra de la Nema, del bon viure, de la sensatesa, del realisme i del humanisme, s'hi constata en ple segle vint un llevat, cada dia més agre i fermentat, d'odis religiosos a la manera merieval. Una prova més evident d'aquest enverinament de la qüestió religiosa és l'augment dels problemes de caràcter religiós que dificulten la vida d'aquest poble per tants altres motius espill de ciutadania. Això es remarca, posem per cas, en la vida corporativa; fins ara el gremialisme es subdividia en les naturals especialitats o oficis i algunes vegades un gremi englobava diferents oficis afins; avui això no passa ja; ha esdevingut un major trinxament a causa de la moderna animadversió religiosa. Així és que a hores d'ara, en llos d'un sol gremi de carnissers, d'un sol club de futbolistes-barbers-catòlics i un altre de protestants, un gremi de carnissers catòlics i un gremi de carnissers protestants; i així fins a l'infinit.

El protestant holandès sent una admiració involuntària envers el catolicisme, aquella admiració que parlàvem en l'article anterior, produïda per la virtut cohesionària, disciplinadora, germànica i energètica del sistema catòlic. Però aquesta admiració que és justament un reconeixement de la força enemiga, esdevé en la psicologia holandesa una de les causes de ressentiment i de recel. La universalitat i el ramadisme del Bon Pastor de Roma s'oposen massa substancialment al concepte ingènit i nacional de la llibertat individual, de l'autodeterminisme, de la diversificació. Cada holandès neix amb tres anhels: una casa pròpia, una religió pròpia, un concepte personal sobre totes les coses.

Com pot ésser ara que aquests tres anhels realitzats per l'holandès fins a saturació li donin la puixança collectiva que tots admirem en lloc d'ocasionar la desfeta de la collectivitat? Procurarem escatir-ho, que aquestes coses de l'individualisme ens interessen molt d'aprop als catalans.

Joan Sacs

CARNET DE LES LLETRES

REEDICIONS

Ja va la segona vegada que un lector de LA PUBLICITAT assenyala la conveniència de reeditar alguns dels millors llibres de la nostra literatura, exhaurits. Es una proposta digna d'èxit. No cal sinó repassar la llista d'obres avui en dia introbables, per convence's de la necessitat de difondre-les novament. Pot dir-se que la més rica i significativa producció catalana d'aquests vint anys que acaben de passar no es troba a les llibreries.

El senyor Joan Merli, que ahir suscitava aquesta qüestió a les pàgines del nostre diari, proposava, finalment, una Associació d'"Amics de les Bones Lletres" que reeditaria "els llibres que ho mereixessin" i faria conèixer, albora, "els originals inèdits que un directori prèviament format creés dignes". Com pot veure's, la proposta del senyor Joan Merli no va encaminada a la creació d'una editorial més, sinó a la d'una veritable antologia.

Tant de bo trobi una acollida favorable aquesta intel.ligent iniciativa. Tot depèn dels amics autèntics de les bones lletres que hi hagi. ¿Són prou per mantenir una empresa seriosa i eficaç? De segur. No ens fem la il.lusió d'un gran públic, peró hem de creure, en plena renaixença literària, en un nombre més o menys elevat d'amants de la nostra literatura.

Hi ha una obra a fer, d'un gran interès. Ja comença a ser hora de recomptar les nostres valors. Una editorial que aplegués les més vives pàgines del vuitcents, els millors llibres exhaurits dels contemporanis i les belles obres inèdites, heu's ací un exercici adequat als "Amics de les Bones Lletres". Vejam si el projecte esdevindrà realitat.

Ship-boy

Ahir, a les sis de la tarda, el poeta Joan Arús, de Sabadell, llegí a l'Associació Catalana d'Estudiants algunes versions de Chénier i diversos poemes inèdits.

— Sembla que aquell desig que ens feia demanar la publicació dels epistolaris dels nostres grans homes tindrà aviat una satisfacció. Es tracta de l'epistolari de Maragall. Han estat ja recollides bon nombre de lletres del poeta, que formaran part del volum.

VARIA

L'OBSTRUCCIO PARLAMENTARIA

No tenim prou boques per protestar quan per conveniències d'ordre purament polític, de petita, de baixa política, un grup parlamentari fa cua per parlar combatent un projecte que, es fàcil el que es vulgui, té ja una majoria que l'aguanta i amb discursos absolutament inútils emplenen columnes dels diaris pels quals la quantitat d'informació es el tot, sense mirar la qualitat.

Si ens queixem del que passa al Congrés espanyol, què direm del que succeix als Estats Units?

El Senat de Washington havia de pronunciar-se, no fa molt, sobre el projecte de llei relatiu a les subvencions a la marina mercant. La majoria semblava favorable al projecte.

Amb tot, un adversari de les subvencions prengué la paraula i la conservà durant dos dies parlant de les actes de la Societat de Nacions.

Com fos que per acabar d'un cop els partidaris del projecte proposessin de celebrar una sessió nocturna, un altre senador anuncià que pronunciaria un important discurs on parlaria sobre tot de la mutualitat.

Un tercer adversari del projecte es va treure de la butxaca un diari de sessions amb un discurs pronunciat el 1915 pel senador Smoot, contra l'establiment d'un organisme governamental encarregat de comprar vaixells, emprar-los, i digué:

— L'honorable senador Smoot parlà en aquella sessió onze hores seguides. Estic disposat a llegir tot el seu discurs, afegint-hi nombrosos comentaris de la meva collita.

A Madrid no s'ha vist encara una cosa semblant, peró és quasi segur que si els oradors espanyols són vençuts pels americans per la quantitat, els vencen, i de molt, en la *qualitat*...

UN XINES DE 163 ANYS

Diuen de Pequin que en un llogaret de la Mandxúria s'ha trobat un vell xinès que va néixer durant el regnat de l'emperador Xin-Lung. Per aquesta dada i pel que ell mateix ha explicat, s'ha deduït que aquest bon home, pel cap baix té uns cent seixanta tres anys. El Govern de la Xina, commogut per aquesta respectable xifra, ha acordat concedir una pensió vitalícia al centenari, nomenant-lo degà dels súbdits de la novella República xinesa.

Heu's aquí un home que per xinès que sigui, el dia que deixi aquest món no podrà dir que l'hagin enganyat de gaire.

UN CRANI MILIONARI

El doctor Wolf, anglès, diu que a la Patagònia ha descobert un crani humà fossilitzat, que té tota l'aparència de correspondre a l'època terciària.

Si això fos cert, i el subjecte que fou el propietari llegítim i natural de l'esmentat crani, visqués, tindria un milió d'anys, la qual cosa vol dir que l'home, segons aquest compte, és bastant més antic del que generalment es creia. Tanmateix és una qüestió digna de tota mena d'estudis i que ha de ser tractada amb molta precaució, perquè si es confirmés la descoberta del doctor Wolf, la humanitat es trobaria més vella d'uns quants anys, i aquestes comprovacions mai resulten agradables.

Hem d'afegir, peró, que un altre savi ha observat que la Patagònia és fèrtil en troballes d'aquest ordre. Molt sovint, després de pacients estudis, s'ha tret en clar que els cranis d'aquesta marca són simplement d'indigenes moderns, de tipus comú.

La situació a Europa

Continuen a la Ruhr les confiscacions. Ha Mulhein les tropes franceses s'han incautat de nombroses locomotores, vagons i carbó. Decidint les autoritats aliades de fer responsables els Ajuntaments dels sabotatges que es facin en llurs termes, l'Ajuntament de Kettwig ha estat condemnat a pagar una multa d'un milió i per no haver-lo pagat ha estat empresonat el batlle.

Les tropes franceses han atravessat el Rhin pel pont de Maxau i avançant cap a Karlsruhe han ocupat els tallers de Darmstadt i els ports de Mannheim i Karlsruhe, per tal d'assegurar el control duaner.

A França, el ministre de la Guerra, M. Maginot, ha pronunciat un important discurs al Senat, defensant el projecte relatiu al servei militar de divuit mesos.

El temps és tempestuós, havent estat interrompudes les comunicacions telegràfiques i telefòniques entre Marsella i París.

El diputat anglès Mr. Kenworthy, que es troba a Moscou, ha declarat que la tendència lliberal a la qual partany és partidària del reconeixement integral dels Soviets.

FINANCES I COMERÇ

SESSIO DE BORSA

de 3 de març de 1923

Comentari.—Les sessions d'ahir van donar una nota d'optimisme pels valors d'especulació de la nostra plaça, que si no fos perquè era dissabte i per tant vigília de festa, no hi havia per menys de creure que estem en vigílies d'una puja general de valors especulatius.

Si demà, dilluns, segueix tal sostenim ent, ja no tindrem cap dubte en l'esmentat al paràgraf anterior.

Tenim en el rotllo de ferrocarrils que si bé els Andalusos no han millorat llurs preus, tampoc van perdre; en canvi, les accions Nord i Alacant han demostrat molta fermesa i en particular les Nords veurem si la setmana vinent segueixen en la mateixa tesitura.

En el rotllo d'accions industrials el Gran Metropolità al matí ha tingut un retrocés d'importància, s'ha dit que la baixa ha estat deguda a liquidacions; a la tarda ha millorat quatre enters.

El veritable negoci ha estat amb el Colonial i molt més intens amb les Accions de la Companya general d'Autómnibus, S. A.; aquelx valor sembla que s'ha sabut captar les simpaties de l'especulació i els veiem seguir la marxa de puja empresa el primer dia, però amb molta més solidesa i consolidant-se en els tipus alts.

No ens estrana tal fermesa i menys tractant-se d'un valor que es pot dir que és popular, que és un negoci a la vista de la gent, que rutlla, que és una veritable necessitat i que no dubtem que aqueix negoci a Barcelona pot ésser una bona inversió de capitals, hi ho demostra la bona estima que ha tingut aquest valor a la Borsa de Barcelona, que també hi deu haver influit la intensificació del negoci posant una altra línia en explotació i la important recaptació que diàriament ve fent l'esmentada empresa.

En una paraula, creiem que tot negoci de tracció urbana en qualsevol capital gran, i com a tals és Barcelona, són empreses que amb una sana administració han de donar óptims resultats.

Els deutes de l'Estat estan irregulars; les obligacions, sostingudes, i les divises sense moviments notables.

BORSI MATI

	Obertura	Alt	Baix	Tanca
[illegible]	71'30	71'45	71'30	71'45
Alacants	71'10	71'20	71'10	71'20
Metropolità	154	154	149'50	150'25
F. C. Metrop.	146'25	146'25	146	146
Colonials	62'50			62'50
Aigües	116'75	116'75	116	116'75

TORNA TARDA

	Obertura	Alt	Baix	Tanca
Interior	71'10			71'10
Nords	71'45	71'70	71'45	71'65
Alacants	71'20	71'30	71'20	70'25
Andalusos	56'20	56'20	56'10	56'10
Metropolità	152	154'50	152	154
F. C. Metrop.	147	148	147	147'75
Colonials	62'50			62'50
Aigües	117			117
Felgueras	62'00	62'35	62'05	62'35

Cotització oficial de la Borsa de Barcelona

Dia 2 de març de 1923

DEUTES DE L'ESTAT

Deute interior 4 0/0 P	71'10
" Exterior 4 % F	89
" Amort. 4 % E	
" Amort. 5 % F	
Obr. Tr. v/. 1 juliol 1922 S. A.	
" " " S. B.	
" " 4 jener 1924 S. A.	102'00
" " " " B.	102'90
" " 4 febrer " S. A.	102'75
" " " " B.	102'40
AJUNTAMENTS I DIPUTACIONS	
Deute municipal E. 1903	70'00
1904	70'70
1905	
1906 Ser. A.	
1906 Ser. B	89'50
1906 Ser. C	
1907 Ser. D	
1910 Ser. D	79'00
1912 Ser. E	
1912 Ser. F	74'00
1913 Ser. B	
1916 Ser. B	
1917 Ser. B	79'50
1918 Ser. B	79'25
1919 Ser. B	79'25
1920 Ser. B	78'75
1921	98'50
Deute Ensanxa E.º 1899 4 1/2	89'75
" " " 1907	
" " " 1913	
Zona Reforma " 1908	82'75
Dipt.ª Barna, Emprit. 9,000,000 p.	79'15
" " " 5.000,000	
" " " 12.000,000	
Mancomunitat Catalana E.º 1914	
" " E.º 1919	75'25
Caixa Crèdit Comunal	
Obligs Port Barna. 4 1/2.	
OBLIGACIONS	
Nords 1.ª Ser. nacional [illegible]	63'25
" 2.ª Ser.	64'50
" 3.ª Ser.	64'00
" 4.ª Ser.	
" 5.ª Ser.	
Especials Pamplona	61'25
Prioritat Barna.	63'85
Segòvia Medina	56'65
Andalusos 1.ª Ser.	
" 2.ª Ser.	86'75
Alms. València Tarraz. 4 0/0.	
" Adhs.	64'25
M. S. A. " 1.ª	58'15
" " " 2.ª	68'75
" " " 3.ª	
" " " Ser. A	92'25
" " " " B	78'25
" " " " C	70'50
" " " " D	70'75
" " " " E	77'85
" " " " F	87'00
Françes 1884	57'20
" 1878	53'00
C.ª Gral. Tramvies 4 0/0	
" " " 5 0/0.	
Ferrocarrils de Catalunya	90'00
Companyia general ferrocs. Catalans	98'75
Companyia Barcelonesa Electricitat	
Aigües de Barcelona 4 0/0	75'25
Catalana Gas i Electrat. Ser. B.	76'25
" " " " F.	76'00
Energia Elèctrica de Catal.ª 5 0/0	88'15
" " " 6 0/0	95'75
Societat Productora Forces Motrius	82'00
Companyia general Tabacs Filipines	
ACCIONS CONSTAT	
Catalana Gas Electricitat	
Canal d'Urgell	
Explosivs Industrial	187'50
Riet. Gral. Telèfons.	
" Peninsular idem	
H.ª Almeriça d'Electricitat.	

DIVISES ESTRANGERES

França, 39'20.
Idem suissos, 120'40.
Idem belgues, 34'30.
Lliures, 30'21.
Lires, 31.
Dólars, 6'415.
Marcs, 0'035.
Corones, 0'015.

BORSI NIT

	Obertura	Alt	Baix	Tanca
Nord	71'55	71'55	71'50	71'50
Alacants	71'15			71'15

VALORS QUE NO ESTAN INCLOSOS AL BUTLLETÍ OFICIAL AL PRESENT I ES COTITZEN A BORSA

Bonos Mpals. Exposició, 6 per 100	99'25
Barcelona Traction and Ligt 7 per 100, 1921,	100'85
Barcelona Traction and Ligt 7 per 100 Preferents,	107'00

RETEMCIO DE VALORS

A la Junta Sindical del Col.legi d'Agents de Canvi i Borsa i de la Borsa Oficial de Comerç, avisa a la de Madrid que el jutjat del districte del Congrés d'aquella Cort ha acordat la retenció de les obligacions de la Companyia dels ferrocarrils del Nord d'Espanya tercera sèrie números 39,104 al 115.

MEMORIA I BALANÇ

Em rebut la memória-Balanç de la Banca Marsans, S. A., la qual diu molt en favor d'aquesta entitat bancària, posant de relleu la marxa próspera de la mentada entitat.

BORSA DE MADRID

Interior comptat, 71.
Amortitzable 4 per 100, 90.
Idem 5 per 100, 96'40.
Exterior, 88.
Banc d'Espanya, 590.
Idem Espanyol de Crèdit, 230.
Sucreres ordinàries, 38.
Cèdules, 91'10.
Nords, 355'50.
Alacants, 355'[illegible].
Francs, 39'30.
Lliures, 30'15.

PARIS TANCA

Canvis sobre Londres, 77'49.
Idem Bèlgica, 87'60.
Idem Espanya, 257.
Idem Holanda, 253'50.
Idem Itàlia, 79'20.
Idem Nova York, 16'17.
Idem Portugal, inc.
Idem Suècia, 438'25.
Idem Suissa, 303'75.
Idem Argentina, inc.
Idem Brasil, inc.
Idem Grècia, inc.
Idem Noruega, inc.
Idem Dinamarca, inc.
Berlín, 00'775.
Idem Viena, inc.
Idem Praga, 48'90.
Retrasat, a causa dels temporals.

LONDRES — TANCA

França, 77'375.
Nova York, 47'037.
Espanya, 30'15.
Suissa, 25'60.
Holanda, 118'87.
Itàlia, 97'93.
Suècia, 176'7.
Portugal, 21'8.
Argentina, 43'18.
Montevideu, inc.
Xile, 37'50.
Berlín, 106'500.
Copenhaguen, 24'375.
Yokohama, 29'68.
Bèlgica, 88'40.
Noruega, 25'555.

Soler i Torra germans

Banquers

BITLLETS

Francesos, 39'00 per 100.
Anglesos, 30'05 pessetes.
Italians, 30'50 per 100.
Belgues, 34'00 per 100.
Suissos, 120'00 per 100.
Portuguesos, 0'20 pessetes.
Alemanys, 0'03 per 100.
Austríacs, 0'01 per 100.
Holandesos, 2'40 pssetes.
Suècia, 1'55 pessetes.
Noruega, 1'03 pessetes.
Dinamarca, 1'05 pessetes.
Rumania, 3'25 per 100.
Estats Units, 6'34 pessetes.
Canadà, 6'10 pessetes.
Argentins, 2'32 pessetes.
Uruguays, 5'10 pessetes.
Chilens, 0'65 pessetes.
Brasilenys, 0'55 pessetes.
Bolivians, 1'55 pessetes.
Peruans, 20'00 pessetes.
Paraguais, 0'10 pesetes.
Japonesos, 2'75 pessetes.
Argelins, 38'00 per 100.
Egipte, 29'05 pessetes.
Filipines, 2'75 pessetes.

OR

Alfons, 124'00 per 100.
Onsas, 123'50 per 100.
4 i 2 duros, 123'50 per 100.
1 duro, 123'50 per 100.
Isabel, 127'50 per 100.
Franca, 123'50 per 100.
Lliures, 31'00 pessetes.
Dólars, 6'40 pessetes.
Venezuela, 122'50 per 100.
Cuba, 6'88 pessetes.
Mexica, nou, 125'50 ped 100.
Marcs, 148'00 per 100.

Mercat de Vich

Ous, una dotzena, de 1'80 a 2.
Gallines, parell, de 17 a 25.
Pollastres, parell, de 13 a 20.
Conills, parell, de 9 a 12.
Mamellons, un, de 50 a 70.
Nodriços, un, de 75 a 250.
aPtates, els 100 quilos, a 15'50.
Xeixa, quintà de 55 quilos, a 23.
Forment, quintà de 55 quilos, a 21.
Civada, els 100 quilos, a 35.
Ordi, els 100 quilos, a 34.

Mercat de Llotja

FARINES

	Ptas.
Gran força	76
Menys "	74
Blanca extra	64
Corrent	63
Superfina superior	61 i 62
" corrent	60 i 61
Vagons arrribats: Nord, 10	
" " Alacant, 1	

CEREALS

	Comptat	Forme
EE. UU. groo		
Blat de moro (Plata vell).		
" " " not	30'95	30'50
Civada Extremadura,		25
" Roja		24
Ordi		26'
Faves Prat		45
" València		48
Favons Marrocs,		46
" Jerez fins		50
Veces de Sevilla		58
" Vera		41
Escaiola Sevilla		48
Mill Estranger		
" Comarca		
Herta		
Titus		

Tots aquests preus són per 100 quilos i per mercaderia sobre carro.

Garrofa negra nova	35
" Matafera	33
" Portugal	
" Roja	31
" Ibiza	24
" Mallorca noves	35 1/2

DESPUILLES

Farines número 4	29
Segones	23
Terceres	20
Quarles	18

Preus per sacs de 60 quilos.

	Rals
Menut,	17
Segonet	16 1/2
Segó	16

Vagons arribats: Alacant, 1 de civada
" " Nord, 1 d'ordi

ARROS

Bomba Floret,	114
" núm. 12,	105
" " 10,	105
Benlloch O,	51
Selecte,	54
Matisat,	60

Vagons arribats: Nord, 14 de blat
" " Alacant, 9 "

CIGRONS

Saüc núm. 31,	130
Jerez " 1,	130
" " 2,	110
" " 3,	114
Palous	60

BROQUETES

Amonquilina,	65
Coco pais,	
Prat noves,	75
Mallorca,	71 1/2
Mallorca,	
Pinet València	60

Preus de Colonials

SUCRES

Sense possibles arribades d'aquest article, el mercat nacional segueix en continua puja, afirmant-se cada dia més els preus de totes les classes.

Darrerament es cotitzaven:
Mel, de 156 a 158.
Terciat, de 165 a 167.
Centrífuga remolatxa, de 163 a 165.
Quebrat cla, de 168a 170.
Blanquilles, de 170 a 172.
Granets superiors, de 172 a 174.
Blancs primera refinats, de 178 a 180.
Tarrós P. G. Aragó, de 176 a 178.
Idem P. G. Andalusia, de 185 a 187.
Pilons, de 190 a 192.
Tallat, de 210 a 214.
Preus per pessetes els 100 quilos.

CAFES

Sense que per cap causa flugeixin els preus cars que regeixen en els mercats d'origen, repercuteixen en el nostre, afirmant-se cada vegada més, sense que, de moment, hagin variat.

CACAUS

Segueixen els mercats estrangers sense variació i en el nostre s'espera l'arribada del vapor "Cataluña", correu de Fernando Poo, que porta sobre 22,000 sacs d'aquesta procedència i uns 4,500 per al Nord.

Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona

Hom ha denunciat a la Cambra de Comerç i Navegació que altre cop es dedica a visitar les cases de comerç d'aquesta ciutat, un individu que els ofereix un article, manifestant que és el vicesecretari de la susdita Corporació.

Com que no es pot tolerar tal abús, la Cambra prega als comerciants visitats en primer lloc que tinguin per falsa aquella afirmació i en segon terme que avisin per telèfon a la secretaria, així que se'ls presenti l'al.ludit subjecte i els declari que desempenya l'expressat càrrec.

La Cambra ha rebut una comunicació de la Legació de Polònia a Espanya participant-li que el Govern polonès fa constar que per a impedir abusos possibles en el comerç de llevors de remolatxa sucrera i per a evitar la venda de la llevor de remolatxa per forratge, molt semblant a la primera, cada expedició d'aquella a l'estranger anirà acompanyada d'un certificat especial, del qual estarà mancada la forratgera.

Joaquím Maran Peix
AGENT DE CANVI I BORSA
PASSEIG DE GRACIA, 17

Cumplimentació d'ordres de Borsa en valors al comptat i monedes estrangeres. Intervenció de contractes comercials i préstecs sobre mercaderies o valors; subscripcions a emprèstits, etc., etc.

Direcció telegràfica "MARGENTE"
Telèfons: 455 A. i 490 A.

DE FINANCES

COMENTARIS

Indubtablement, tota la política internacional d'avui té un camí denominador: les reparacions, i com que aquestes afecten directament a les finances de les nacions, el barómetre del problema està en els canvis. Tota la política financera de França té com a base el cobrament de les indemnisacions alemanyes, despeses *recobrables*, que es porten a un compte especial que vindrà saldat en el seu dia per l'import d'aquelles indemnitzacions, tanmateix, però, el diner per a afrontar aquestes despeses ha de sortir de un lloc o altre, i com que de manent difícilment podrien cobrir-se amb els recursos ordinaris, va creixent el dèficit que amenaça seriosament a França.

Més de 20 milions anuals representen les despeses recobrables, i s'hi afegim les despeses enormes que representa l'ocupació de la Ruhr, i el dèficit inicial del presupost francès, que sense les quantitats recobrables és de més de 3.500 milions, comprendrem la tragèdia de França i el perquè de la fuivegetat del franc.

Naturalment, tot això representa un augment del deute flotant—ja de sí carregadíssim — a l'ensems que el pagament d'interessos cada vegada més crescuts ja que el Govenr ha hagut de recórrer al augment de l'interès dels Bons de la Defensa per atreure el capital, ha acordat l'emissió de 13.000 milions de francs que forçosament hauran d'ésser emesos en condicions bastant oneroses per a l'Estat francès i haurà de recargar encara més al contribuient, lo que està ja apassionant a l'opinió pública de la veina Repblica iú ha donat lloc ja a seriosos debats a la Cambra popular.

Així, doncs, l'ocupació de la Ruhr ve a complicar la situació financiera de França, sense que es vegi avui una seriosa compensació, per quant la indústria francesa no disposa de carbó i ha de comprar-lo a preus caríssims a Anglaterra amb el que necessita l'adquisició de fortes quantitats de lliures esterlines que contribueixen a l'ajupiment del franc.

Es cert, però, que l'ocupació de la Ruhr és un problema de temps i un problema de resistència financiera. Per a saber si França ha fet o no un negoci financier amb aquesta ocupació fóra necesari descifrar la incógnita de la resistència alemanya, és a dir, sapiguer fins a quin punt duraran els entorpiments per què França pugui explotar amb el màxim rendiment tota la conca carbonera, perquè per lo demés, el punt de vista francès és senzilla comprensió; veu-se'l aquí:

Si Alemanya no ens dóna l'import de les reparacions que se'ns fa necessari per a millorar el dèficit amenaçador del nostre pressupost, ens el cobrarem en forma de cok. Si les nostres indústries poden preveir-se d'hulla per mitjà d'Anglaterra i de Bèlgica, per a cobrir el dèficit que representa la nostra producció, no poden proveir-se de cok sense la Ruhr d'on som tributaris. Abans de la guerra, el nostre consum de cok s'elevaba a 6.000.000 tones, mentre que la nostra producció no passava dels quatre milions; així, doncs, necessitàvem recórrer a Westfàlia per a cobrir el nostre dèficit de tres milions aproximats. Si volem ésser previsors hem de tenir en compte que per a l'explotació total de les nostres industries necessitem avui gairebé el doble de tones de les que necesitàvem abans de la guerra, i com que Bèlgica no produeix tota la quantitat que necessita per al seu consum i Anglaterra produeix car per a nosaltres tant per l'alça de la lliura esterlina com per al transport, volem que Alemanya ens doni amb carbó el que no ens dóna amb diner, i volem obthenir-lo a un preu gràcies al qual la nostra indústria metal.lúrgica pugui produir en bones condicions i pugui cobrir les necessitats nacionals amb excès per a procedir a l'exportació i dominar mercats que dominaven abans els productors alemanys.

Veu's aquí plantejat clarament el problema. Però per a arribar a això és necessari el màxim rendiment de producció financiera fins arribar en el màxim organització que representi el cost mínim possible, i això es fa dificilíssim davant de l'oposició sistemàtica i organitzada dels alemanys. Aquesta oposició és, avui per avui, més forta que les antigues muralles de la Xina. I és per això que hem dit que aquest és un problema de temps i de resistència financiera, perquè es presenta el següent dilema: O França pot anar afrontant la seva situació financiera fins arrivar en el màxim rendiment amb el mínim cost a la explotació de la Ruhr i la resistència alemanya continua intensa i França té que suportar les enormes despeses que tot això representa, augmentant ràpidament el dèficit del seu pressupost, carregant enormement el seu deute i anant a una inflació monetària cada volta més perillosa, i aleshores es provoca un desastre de la moneda francesa i el cobro de les reparacions s'allarga indefinidament, *ad kalendas graecas*.

La situació és tant incerta i l'assumpte tan voltat de perills, que no és estrany que el franc es mantingui fluix i propens a un nou descens, però el marc no pot tampoc millorar davant d'aquests aconteixements. L'última alça obtinguda ha estat provocada artificialment pel Govern Cuno amb la venda de divises estrangeres (lliures i dólars) i ha respost a tres classes de consideracions: Reduir en un moment donat el cost de la vida a Alemanya com una injecció per a infiltrar ànims a les gens; encarir a França i a Bèlgica l'ocupació, fent-los pagar a alt preu els marcs que necessiten per a afrontar les despeses de la Ruhr, i com que les indústries del país van paralitzant-se per falta de carbó i, per tant, d'exportadores passen a ésser importadores, millorant en el possible, i en un moment donat, el cost de les importacions.

Però el marc torna a caure paulatinament; no en va la circulació fiduciària arriba a un nombre de xifres que fa rodar el cap...

César Piu

NONELL GERMANS
CANVI : VALORS : CUPONS
Rambla del Centre, 16

BANC DE CATALUNYA
BARCELONA
CENTRAL: Rambla dels Estudis, 4
AGÈNCIES: Número 1, Creu Coberta. Número 2, Sant Andreu, 246. Número 3, Salmerón, 111.
VALORS, CUPONS, GIRS, CANVI I BANCA
Apartat de Correus, 551
Direcció Telegràfica
CATALONIABANK

Magatzem de Carbons Minerals i Coks
Nacionals i Estrangers
al per major
J. Roca, S. en C.
Despatx i magatzem:
Muntaner, 96: Telèf. 291-G
BARCELONA
Servei especial per a Hotels, Xalets i Clíniques

ALCOHOLS PURS
rectificats de 96/97°. Especials per a Clíniques, laboratoris, farmàcies, perfumeries
ANISATS
de totes classes
VENDA A L'ENGROS I AL DETALL
A. ANTICH
Ronda de Sant Pau, 32.
Telèfon 810 A.

Dr. R. Carrasco Formiguera Especialista en Diabetes
antic Docent de la Harvard Medical School. EE. UU. Tracta exclusivament diabètics. València, 278, pral. Dimarts, dijous, dissabtes, de dos quarts de dotze a dos quarts de dues.

Dr. BREMON Raigs X. Radiografia instantània visceral; id. estereoscòpica. Radioteràpia. Bruch, 46, de 4 a 6

Dr. Montañá dels Hospitals de París. Pell i veneri. Sant Pau, 28, principal 2.ª

Laboratori Químic Novellas
(Anex de Societat Limitada Novellas)
Dirigit per
FRANCESC NOVELLAS
Carrer Fortuny, 9 - Barcelona

FERRAN CASABLANCAS
Tallers Concessionaris de "Filaturas Casablancas, S. A."
CONSTRUCCIÓ D'APARELLS PATENTATS PER A GRAN ESTIRATGE EN FILATURA DE COTO
Carrer d'En Mina - SABADELL - Telèfon número 649
Exposició a la IV Fira de Mostres de Barcelona
Del 17 al 27 de març de 1923
Stands números 175 i 176
Explicacions, detalls i referències seran facilitats amb tota minuciositat als interessats.
Prospectes explicatius a qui els sol·liciti.
FILADORS I DEMÉS DEL RAM: No deixin de visitar els Stands números 175 i 176, on es trobaran exposats i en funcionament els aparells que més han progressat els procediments de filatura durant el segle present.

PATHE-CINEMA
Avui, diumenge, matinal tarda i nit, últimes projeccions del grandiós espectacle
La tomba india
Segona i última jornada.
Demà, dilluns, estrena de l'extraordinària producció alemanya de grandiosa presentació
EL CAVALLER FANTASMA
interpretada per la formosa i popular artista Lianne Haid i la sensacional novella d'Oscar Wilde
EL CRIM DE LORD ARTHUR SAVILLE
Magistral interpretació de Katherine Fonteney i Andre Nox.

EINSTEIN

A Barcelona ha vingut aquests dies un gran home. La seva grandesa no la comprenen la majoria per no dir la totalitat dels barcelonins. Es un home que ha fet importantíssimes troballes en un camp científic assequible solament per uns pocs iniciats. Malgrat la seva sabiduria hermètica, aquest home s'ha fet conèixer a tot el món; les revistes gràfiques han estampat la seva figura, un munt de Déu d'articles, comentaris i llibres s'han escrit sobre la seva doctrina i la seva personalitat. La majoria de gents que retenen el seu nom i la imatge del seu rostre, no s'han preocupat de debatre ni les beceroles del que ha fet aquest gran home, però totes estan convençut en afirmar que és un home savis, per no dir el primer savi que es passeja pel món.

Barcelona a Barcelona passà, al primer moment; desparlat els diaris i la gent, fins a fer-li un homenatge a l'Ajuntament i dirigir-li l'alcalde en nom de la ciència d'aquest home ha despertat curiositat pel pintoresc i de les coses. Molta gent vol veure, per saber quina cara fa, se n'ha reduït una desena de la [illegible] i l'acudit d'estar els comentaris d'al[illegible] que no els [illegible] en una llengua [illegible].

I la impunitat d'altres [illegible] us parlo quan anem a [illegible] rica i us ensenya la [illegible] per provar la ra[illegible] us pressec. Aquest home es estat sollicitat—penso [illegible] ja hi conviva—per visitar institucions, per escoltar i [illegible] sardanes, per escoltar fins [illegible] "La Marieta de l'ull viu". [illegible] les manifestacions de simpatia [illegible] ciutadresa em semblen molt [illegible] fos gran home, suposo ara [illegible] preparària amb una gran re[illegible] és probable que em cau[illegible] satisfacció íntima.

La simpatia i l'homenatge d'una ciutat [illegible] que porta un pur valor [illegible] sempre una cosa clara i [illegible] diferent de la simpatia i l'homenatge que una ciutat concedeix a [illegible] que porta un pur valor representatiu. Tot el que aquesta segona manifestació té de primitiu i barbre i [illegible] intelligent, té la primera manifestació d'estar i de comprensiu.

Es clar que en aquesta simpatia de [illegible] intervé el prejudici. Ningú en [illegible] la llum de Goethe quan va passar la frontera italiana i el famós gobernador de Judea no s'adonà de la transcendència del Crist. Però sigui [illegible], sigui el que es vulgui, ja com[illegible] el seu mèrit. Quan la gent es beu per prejudicis desinteressats i estrictes, ja no se li pot demanar més. [illegible] ciutat ha complert, doncs, [illegible] amb el seu hoste; però el [illegible], i confesso que m'ha vin[illegible] és una indiferència i una [illegible] curiositat en certes persones [illegible] pensava que sentien més viu [illegible] hi hem dir-ne interès psicoló[illegible].

[illegible] aquests dies algunes per[illegible]mes i els he preguntat si [illegible] les conferències d'Eins[illegible] persones m'han contestat [illegible] m'han dit de segui[illegible] Què voleu que hi vagi a [illegible] que no l'entendria de res? [illegible] resposta, d'un utilitarisme [illegible] em sembla pas bè ni de [illegible] m'recorda l'altra resposta [illegible] que cavava el seu camp i [illegible] nistes li preguntaren si ha[illegible] en un cim proper, i el [illegible] contestà: —Jo? Què voleu [illegible] allà dalt?

[illegible], allà dalt no hi havia [illegible], hi havia l'erm, quatre [illegible] i el vent xiuador: [illegible] és alguna cosa. Alguna [illegible] pesa més que les sebes [illegible].

[illegible] meus amics utilitaris [illegible] vist en aquest gran home [illegible] dria unes coses de les quals [illegible] varien fruit. La presencia [illegible] paraules els semblava, i tot, [illegible] pedanteria.

[illegible] jo crec que quan un ho[illegible] a un grau altíssim d'es[illegible] llat a tenir el cop d'ull [illegible] per rompre una sòfida [illegible] nada, aquestes coses, aquest [illegible] cop d'ull i aquesta audà[illegible] han d'haver deixat una [illegible] en l'aire que es belluga [illegible] de la seva testa, en la seva ma[illegible] els llavis i els ulls, en el [illegible] veu i en la precisió del [illegible] aquestes coses estan per so[illegible] la ciència i les teories d'aquest [illegible] Aquestes coses són d'ordre biològic. [illegible] coses són les que a mí [illegible] nou que no interessessin als [illegible] utilitaris.

[illegible] d'ésser d'aquest món tenen una [illegible] humana i una valor teatral i pin[illegible]. Quan un ésser s'aixeca molt per [illegible] del nivell dels altres, aquestes [illegible] van prenent relleu, i fins la va[illegible] teatral i pintoresca té la seva grà[illegible] i val la pena que hi posem atenció, [illegible] si no fos així, confessem-ho sin[illegible], la vida humana fóra una co[illegible] molt, però molt, ensopida.

[illegible] he assistit a les conferències [illegible]stein segur, ben segur, que no en[illegible] un borrall de les seves explica[illegible], amb la mitja por i tot de fer el [illegible] ridícul d'adormir-me. He entrat [illegible] conferències sense dir res a ninguí si me'n donés vergonya, ven[illegible] allò que es poguessin pensar de [illegible] era un pedant i que allí ningú [illegible] demanava. He vist moltes persones [illegible] les conec si més no de vista. Ho[illegible] que aquí passen per eminents, amb [illegible] i la mirada fixa. Jo poc a [illegible] del que Einstein escrivia a la pissarra; lamentava que les formes que dibuixava el guix diguessin ben poca cosa al meu cervell. Però tota l'atenció meva requeia damunt la mà d'aquell home, la seva manera d'escriure i bellugar el bràç. Els passets que donava, les vacil.lacions de paraula, la insinuant dolçor de la seva veu. Aquell ullet fi d'animal rosegador; el nas desproporcionat, lleugerament enrogit a la punta; els cabells, el vestit i l'aureola invisible.

Totes aquestes coses tenien per a mí una valor molt gran; em direu que no n'he tret res i que són coses que no em serviran de res; d'això ja en parlarem. De moment, han satisfet la meva curiositat. I em sembla que és una curiositat noble.

Més us diré: mentre Einstein escrivia les seves fórmules, jo vaig tenir aquest pensament. Es cosa molt humana el conservar records dels grans homes; a Dresden vaig veure unes pantufles que n'haurien donat dos rals i eren tingudes com una reliquia perquè abrigaren un dia els peus d'Emmanuel Kant. Jo conec una senyora que guarda unes ulleres i un solideu una mica suat de no sé quin Papa; a Munic hi ha un museu on s'hi tenen recatats certs instruments gaig fetès malbé que serviren per les primeres experiències d'alguns savis del segle XVIII i de començaments del XIX.

Doncs bé; jo quan el professor Einstein esborrava les seves inscripcions blanques damunt de la tela negra enllustrada, el meu cor m'impulsava a dir-li: —Faci el favor, no ho esborri, ja li durem una altra pissarra!

I jo hauria volgut que aquella pissarra, amb el blanquinós autògraf einsteinià, fos guardada en alguna banda, com a record del dia que aquest gran home en una tarima presidida per les nostres quatre barres simbòliques, va explicar les seves teories als estudiosos i als homes de ciència catalans.

En direu que això és excessiu i superflu. Potser sí. Però l'excessiu i el superflu són moltes vegades la sal i la gràcia de la vida; i potser d'aquí a cents anys em donguin la raó a mí.

Josep Maria de Sagarra

Les sardanes

Avui, diumenge, al matí:

Diumenge al matí:

Comissió organitzadora del monument a En Pep Ventura. Teatre Eldorado. Cobla La Principal del Camp.

Foment de la Sardana. Aribau (Diputació Consell de Cent). Cobla Barcino.

Foment Sardanista Andreuenc. Cobla Cathalonia. Plaça Santa Eulàlia.

Centre Moral de Gràcia. Cobla Catalunya.

Avui, diumenge, a la tarda:

Nou Esclat. Plaça de l'Angel. Cobla Irulo (Mataró).

Agrupació Sardanista. Plaça de les Olles. Cobla La Principal del Camp (Vallès).

Orfeó Renaixement, carrer Galileu, 60. Cobla Cathalonia.

Pomells de Joventut d'Hostafrancks. Plaça de l'Església. Cobla Catalunya.

Orfeó de Sans, a profit del monument a En Pep Ventura. Cobla Barcino.

Avui, diumenge, al vespre:

Centre A. D. C. I., Rambla de Santa Mònica, 23. Cobla La Principal del Camp.

Ateneu Obrer Català de Sant Martí, plaça del Mercat, 2. Cobla Barcino.

Agrupació Sardanista i Bar Pàtria. Cobla Cathalonia.

NOVES

Al Casal dels Lluisos, de Gràcia, s'hi celebrà una festa de danses, que anà a càrrec dels petits ballaires de Sant Just, dirigits pel conegut folk-lorista Ameli Capmany, el qual féu una explicació de les danses.

La festa resultà excel.lent.

* * *

Heu's aquí el programa que executarà La Principal del Camp en el festival d'Eldorado a profit del monument a En Pep Ventura:

"Sant Martí del Camp", Fornells; "Pel fill que no vindrà", Senat; "La processó de Sant Bartomeu", Català; "Davant la Verge", Morera; "Toc d'oració", Pep Ventura.

Esperem que no hi faltarà cap sardanista, ni cap català amant de les nostres coses.

Manifestacions del senyor Raventós

El governador civil, senyor Raventós, en rebre aquest migdia els periodistes els digué:

—He rebut una comunicació signada pels veïns dels districtes IX i X demanant que interessi prop de la Companyia d'Autómnibus perquè sigui un fet ben aviat el funcionament de la línia C.

Se m'ha dit que s'està tramitant al ministeri de Foment una instància demanant que passi subterràniament el ferrocarril de Sarrià per la ciutat. En saber-ho he donat ordres al cap d'Obres públiques perquè ulgentment es resolgui.

Per últim, l'enginyer de Mines, senyor Fontrodona, em diu que un cop acabada la inspecció que li vaig encarregar per por de la minva de força elèctrica, pot assegurar que per ara les Companyies poden abastir perfectament com fins ara el servei contractat.

També ha dit que segueixen en millor estat el secretari polític del governador, senyor Bellver, i el particular, senyor Codina, víctimes de la topada d'una moto amb un tramvia ahir al migdia.

Al senyor Bellver li serà feta la radiografia d'aquí a pocs dies.

Ambdós ferits han rebut infinitat de visites.

Conferència d'En Nicolau d'Olwer a l'A. d'E. de l'Universitat Nova

El divendres proppassat, En Lluís Nicolau d'Olwer donà una conferència al local de l'Associació d'Estudiants de la Universitat Nova, desenrotllant el tema: "Nacionalisme internacionalista".

El president de la Comissió de Cultura de l'esmentada Associació, En Josep Iglesies digué uns mots de salutació enaltint la personalitat del conferenciant, del qual va dir que no calia presentació per ésser prou conegut per les masses nacionalistes.

Tot seguit pren la paraula el senyor Nicolau d'Olwer. Comença el conferenciant recordant aquells catalans que fa un segle es deixaven matar defensant la sobirania nacional que per a ells era el règim de llibertat individual. Assolida aquesta, nosaltres lluitem per tal que la nació sigui sobirana: això és el nacionalisme.

En el desenrotllament de tot nacionalisme—diu—hi han dos moments principals que cal estudiar: el de la lluita i el que segueix al triomf.

En el moment de la lluita el posar qüestions prèvies és senyal d'una manca de fe, si no ho és de covardia.

En parlar del moment que segueix al triomf, hom s'adona de seguida de l'existència de dos corrents que es parteixen, avui, el camp polític de l'Europa; un nacionalisme basat en l'egoisme i un altre basat en l'altruisme. La preponderància de l'egoisme en l'ordre individual mena al despotisme o a l'anarquisme; en el nacional al xovinisme o l'imperialisme. Posant exemples, demostra com l'anomenat nacionalisme francès o l'alemany, imperialistes i reaccionari, és contraposat al nostre nacionalisme, alliberador i demòcrata.

Combat els partidaris d'usar de la llibertat futura com instrument d'opressió de les nacions veïnes. La realitat, diuen aquests, aixi ens ho demostra; el que no és oprimit és opresor i que per servar la llibertat no s'ha d'usar-ne sinó abusar-ne. Mes, podrem dirlos que la realitat també ens parla de l'existència de l'esclavitud i de l'antropofagia. També ens parla de l— ,: pofagia. Així és, doncs així ha d'ésser, diuen, i segons aquestes cómodes doctrines no podria l'oprimit esperar que un dia fos més clar que un altre, fatalment hauria de romandre esclau eternament. Contra aquest sarcasme que existeix i persisteix a través dels segles, cal posar-hi un esforç, cal lluitar contra aquesta realitat, trencant la inèrcia i la comoditat del vell sistema de justificar les coses per la seva existència.

Cita la faula que explica Jafuda Bonsenyor, moralista català del segle XIII, d'un esclau al qual es preguntà què faria si ell fos rei; l'esclau respongué que robaria tot l'or del regne i fugiria després.

Estableix un paral.lel entre aquest esclau i els nacionalistes que esperen la llibertat per a exercir una opressió. A aquests, diu, els traeix una mentalitat d'esclau.

Pels que creiem que la nació és una realitat humana, un fet de consciència que fa que lliurement un se senti mes germà dels uns que dels altres, pels que creiem que no tant com som nosaltres fills de la nació és ella filla de la nostra consciència i dels nostres actes, no hi ha, per nosaltres, més que un nacionalisme lícit: el que respecta el dret de totes les nacions com respectem el dels individus.

Parla després de les condicions d'una associació de nacions que garantís els drets dels pobles com cada Estat nacional garantitzar els dels seus ciutadans.

D'aquest raonament en treu la conseqüència que: individu és a la nació, com la nació és a la humanitat.

Els que neguen el progrés de la cultura humana perquè no el veuran realitzar en llur curta vida, continua el senyor Nicolau d'Olwer, em fan l'efecte d'aquells que un arbre els priva de veure el bosc. Per salvar l'entretanc, cal un desig de progrés, de superació a l'obra passada, sempre superable, i una fretura d'aportar quelcom que assenyali en la història el pas d'una generació activa i intel.ligent.

Sempre que han entrat en lluita l'egoisme i l'altruisme, la força i la raó, afirma el conferenciant, sempre ha vençut la darrera. La justícia, a desgrat de la força i dels homes que la tenien, ha deixat un rastre lluminós en la història dels pobles.

Mentre hi hagin Estats opresors, mentre no s'arrivi a la coexistència de nacions lliures formades d'individus lliures, mentre no predomini entre els pobles una igualtat de drets i atribucions, no hi haurà equilibri ni pau en la humanitat.

L'imperialisme ens allunya de la pau; cada nació imperialista assenyala en el rellotge de la història una hora diferent. Tots divergeixen. Mentre Anglaterra assenyala la del regnat de Victòria, França assenyala la de Lluís XIV, Espanya la de Felip II... El que cal fer, diu el conferenciant, és deixar marxar el rellotge de la història i mirar sovint quina hora marca.

Demostra després com la força no pot ésser una consideració primària per la post-lluita, perquè la garantia d'existència d'una nació petita no és certament la força, sino la justícia i pensar el contrari seria per nosaltres no solament injust, sinó que de més a més seria desacertat.

En acabar el senyor Nicolau d'Olwer és fortament aplaudit.

PEL DRET CATALA

Un dels millors encerts que va tenir En Prat de la Riba en captenir-se del nostre règim jurídic, fou el de constituir el nucli embrionari que donà lloc el naixement de l'Oficina d'Estudis Jurídics, la qual, des de la seva constitució, tan alts serveis ha rendit a Catalunya.

Amb pregon interès hem anat assabentant-nos de les seves publicacions. I ens hem explicat sempre llur acceptació per part dels entesos en les matèries tractades, pel sentit pràctic i l'estil concís i clar que tothora les abelleixen. Els Costumaris sobre "Boscos i Arbredes" i "Termenals, Camins i Aigües" tenen un aire de popularitat que enamora. N'hem oit bells elogis per la gent camperola. Adhuc per jutges (fins i tot forasters). Això ha fet que les publicacions de l'Oficina d'Estudis Jurídics tinguessin un prestigi ben guanyat com a força probatòria davant dels Tribunals.

No fa pas gaires dies que l'Oficina, seguint el seu viarany, d'acord amb les necessitats que planteja el viure febros d'avui, ha publicat, en edició provisional, un "Projecte de regulació de Censos, Rabassa Morta i Terratge", a la nostra Pàtria. Aquesta regulació s'estén al cens emfitèutic i a les seves modalitats de cens amb domini i cens especial de Barcelona i de Tortosa; als censos a una percepció i sense domini, i a la rabassa morta i terratge, tot plegat distribuit amb cura metódica, en diversos títols, capítols i seccions.

Pel que es refereix a l'emfiteusi, principalment a Barcelona i al seu tradicional territori de l'horta i vinyat, la conveniència de posar fi a l'estat de coses actual no pot ésser major. Cal posar-hi eficaç remei, cercant la manera de desfer la perjudicial i enutjosa situació present i no altre objecte és el que es proposa la regulació que comentem.

D'altra banda, estem segurs que ha d'atraure fortament l'atenció dels llegidors i dels afectats tot el que el projecte manifesta quant a Rabassa morta. Pot dir-se que ha estat escrit un veritable tractat en aquest contracte. Fent-ne una petita recensió, direm que l'Oficina parteix de la llibertat de contractació, però, defugint els possibles abusos, determina amb detall pródig els drets de les parts; fa una distinció entre el que és la rabassa i el tracte d'arrendament; especifica les segles cabdals que garanteixen els drets i deures de propietari i rabasser, i salva assenyadament els entrebancs que ofereix la malaurada regulació que en volgué fer al Codi civil espanyol, aclarant les confoses qüestions del desahuci i de les indemnitzacions.

Aquest projecte ha estat sotmès de seguida a la revisió dels col.laboradors i dels experts de totes les contrades catalanes per tal que, en les anotacions al marge, declarin si qualcom manca, hi és en escreix o té d'ésser modificat.

Suara la Mancomunitat, amatent a les exigències dels temps, s'ha apressat a fer seu aquest treball. Des d'aquest instant, doncs, assoleix una més alta valor constructiva, una suprema finalitat nacional; per això, tots aquells qui són pregats d'aportar-hi llurs coneixements i parers, tenen de fer-ho amb la convicció de complir un deure exemplar de ciutadania, net de prejudicis i passionetes, sobretot els amos i rabassers. Si cadascú handeja de si mateix aquestes noses, a la nostra primera Corporació de Govern li serà factible de presentar al Poder espanyol un avant-projecte de llei que tingui la virtut d'interpretar gairebé unànimement els veritables desigs populars.

Amb obres d'aquesta guisa és com va refeni-se de debó la nostra dolça Catalunya. A través de l'anècdota política que la distreu i de la tragèdia social que la sotrage, hom veu refiar la seva ànima jurídica, somorta des de la imposició brutal del Decret de Nova Planta.

Ven's aquí perquè és digne d'elogi l'Oficina d'Estudis Jurídics: perquè sap col.laborar a aquest recobrament amb l'eficàcia alliçonadora d'una tasca vigorosa, enfocada en les corrents modernes i pastada en el silenci de la modèstia, sota la senyera d'aquelles paraules fa poc pronunciades a Lovaina pel senyor Maluquer i Viladot: "El nostre Dret és la nostra vida; el que som ho devem al nostre règim...".

Tomàs Rlog i Llop

ELS TEATRES

ROMEA. — L'ESTRENA D'"ELS GERMANS KARAMAZOV"

La setmana vinent serà estrenat al Teatre Català Romea, dintre l'abonament a sis funcions de teatre nacional i estranger, el drama extret de la gran novel.la de Dostoievski, "Els germans Karamazov".

La força dramàtica, la violència dels caràcters, l'ambient de misteri i la suggestió de l'argument, ple de la filosofia del gran novel.lista, fan que l'obra sigui esperada pels intel.ligents com una de les solemnitats teatrals de la temporada.

L'Empresa de Romea no ha estalviat res en la presentació i ha editat un fascicle amb les crítiques sobre l'obra en els diferents països on ha estat estrenada. "Els germans Karamazov" ha estat traduïda a tots els idiomes europeus i la Premsa de tot arreu l'ha considerada com la més meravellosa adaptació d'una obra de Dostoievski.

CULTURA NACIONAL

Montserrat, fogar de cultura

Tenim al davant nostre, i l'hem recorregut amb l'atenció que mereix, un gros volum de més de quatre centes planes que porta per títol "Analecta montserratensia". Es un volum agradable als sentits, a la intel.ligència i al cor. Els ulls es reposen en la contemplació d'aquesta impressió neta i clara; de la distribució elegant i sàvia de títols, subtítols, espais i paràgrafs; de la combinació escaient dels diversos tipus de lletra. L'olfat no resta indiferent a l'agradable olor de llibre nou que els fulls exhalen. La intel.ligència es complau a seguir els estudis, textos i cròniques que el volum conté. El nostre cor, el nostre cor d'homes cultes i de catalans, bat joiosament de veure un nou centre de cultura badar-se i florir a Catalunya.

Aquest és el quart volum dels "Analecta montserratènsia", i pel seu contingut no desdiu dels anteriors. Comença amb una ressenya de la vida i l'abadiat fecunds del Rdm. P. Deàs. Des del seu origen humil, a la vila de Sant Pol de Mar, fins a la seva mort al monestir de Montserrat, és seguit a grans trets el seu camí pel món, deturant-se, més espaiadament, en els temps en què va dirigir la congregació benedictina de la nostra muntanya santa. Tota la seva obra de restauració de la Basílica, de la Santa Cova, de les Ermites, dels Monuments, dels Hostalatges; la magna empresa de la fundació del Monestir i Missions de Filipines realitzada per ell personalment; l'adjutori que prestà a les fundacions d'altres cases de l'anomenada Província espanyola, especialment les de Vallcarca, El Pueyo, El Miracle, Filipines i Austràlia; els seus treballs per restaurar i enriquir la Biblioteca, per formar un Museu d'Antiguitats Montserratines, per inaugurar el Museu Bíblic que instal.là el Pare Ubach al seu retorn de Terra Santa; i altres moltes activitats piadoses o culturals del Pare Deàs, són exposats amb simplicitat i amb reverència anònimes i filials.

Constitueix el cos central d'aquest volum dels "Analecta" una història inèdita de Montserrat. Es un text llatí del segle XVIII. Sembla que quan el gran erudit francès Mabillon demanà i aplegà materials dels diversos monestirs de l'Orde per redactar els seus "Annals Ordinis S. Benedicti", després d'haver-li tramès, els monjos de Monserrat, algunes notes històriques sobre llur monestir, van redactar un compendi de la seva història i van trametre-li per completar aquelles notes. Però el manuscrit no fou utilitzat, ja que, quan va arribar a Sant-Germain-Des-Prés, Mabillon era ja mort. I és aquest manuscrit, conservat a la Biblioteca Nacional de París, el que don Anselm M. Albareda, publica, precedit d'un estudi, dins els "Analecta Montserratènsia". Gran nombre de dades desconegudes sobre la història del monestir donen a aquest text una excepcional importància. No hi fa res que l'anònim autor, fins ara inconegut, es mostri de vegades pòc preocupat de la veritat històrica i accepti totes les llegendes, àdhuc en llurs detalls més inversemblants. Gosaríem a dir que fins aquesta ingenuïtat, potser fingida, dóna a vòltes interès a la seva narració; així quan ens conta que les gents de les viles dels encontorns de Montserrat, aterrides per un terratrèmol, van erigir-hi un temple a Venus, el qual temple, l'any 253, va enrunar-se, o quan ens refereix la vida de Fra Joan Garí, treient-la d'un vell còdex de Montserrat avui desaparegut. En canvi, té altres capítols, com els referents a l'església vella, a l'església nova, a l'estat de la Comunitat i del servei del Monestir a començaments del segle XVIII, a l'horari (detalladíssim respecte al culte) i als monjos montserratins illustres per la santedat o per la ciència, on una veritable valor històrica resplendeix.

De gran interès és també el treball que, sobre la Cronologia dels darrers priors de Montserrat, publica el R. P. Arxiver del Monestir. S'esdevé que la història de Montserrat ha estat, quant a les èpoques, tractada amb molt diversa intensitat. L'època que podem anomenar llegendària ha atret sempre l'atenció dels historiadors, no precisament per esforzar-la del que hi hagi de fals i treure del fons de la tradició les engrunes de veritat que hi pugui haver, sinó més aviat per recollir i salvar la llegenda amb totes les seves corprenedores minúcies. L'època vallisoletana, que comença amb la intrusió dels monjos castellans de la comunitat montserratina de Valladolid, imposats al monestir per Ferran el Catòlic, ha estat també estudiada abundosament. En canvi l'època cloustral, l'època nacional del monestir, que comprèn des de l'any 1100 al 1493 ha estat sistemàticament oblidada. Quina ha estat la causa d'aquest oblit? Tal vegada això: el fet d'ésser l'època nacional del monestir. Els monjos vallisoletans s'estimarien més deixar dins l'ignot aquell període que ells venien a suplantar i a cloure. No falta qui insinuï que aquesta preterició fou feta a posta per alguns historiadors que, podent aprofitar documents preciosos de l'arxiu, van inutilitzar-los. Una semblant llacuna dins la història del monestir fa, doncs, molt més important tot intent de cu·rullar-la. Per això és més de lloar l'esforç del R. P. Arxiver de Montserrat que, utilitzant catàlegs ja existents, especialment els manuscrits del Pare Pasqual (sortosament acollits dins la Biblioteca de Catalunya), i aportant els fruts espléndids de les seves investigacions dins els arxius del Vaticà, estableix la cronologia dels priors de Montserrat de 1284 a 1409. Per això també serà d'una gran eficàcia l'aplec de dades, generalment inèdites, que sota el títol de "Miscellània històrica", es publica en tots els volums dels "Analecta".

Completen el contingut del llibre un comentari del viatge a Montserrat de Jeroni de Mickser, que hi pujà a les acaballes del segle XV, signat per A. Maria Albareda; un estudi d'En Jordi Rubió sobre les butlles incunables de Montserrat, i la crònica del Santuari.

* * *

El camí emprès per aquest grup selecte de monjos montserratins, que treballa intel.ligentment en la tasca d'encendre i de mantenir un càlid i brillant fogar de cultura, ens sembla digne dels més alts elogis i també del més ferm encoratjament. Recorrem la crònica de cultura, i ens complau de constatar la manera abundosa i encertada com augmenta la Biblioteca, on ha entrat una part (9.000 volums) de l'escollida llibreria del generós patrici Eduard Toda. Constatem també l'enriquiment progresiu de la impremta que farà els monjos impressors dignes hereus de Rosenbach i Luschner. Constatem l'absoluta catalanitat de l'esperit que informa els "Analecta". I proclamem que són molt més que uns "analecta", que unes engrunes, caigudes de la taula del festí: són un veritable festí de menges saboroses.

Ferran Soldevila

Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors

Concurs fotogràfic

El Comitè executiu de l'Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors que s'ha de celebrar durant els mesos de maig i juny als Palaus de l'Art Modern i Industrial, del Pac de Montjuich, convoca un concurs fotogràfic amb motiu de l'esmentada Exposició.

El concurs es regirà per les següents

Bases

1.ª—Les fotografies que es presentin a aquest concurs hauran d'ésser rigurosament inèdites.

2.ª—Les dites fotografies hauran de reproduir mobles solts o interiors complerts d'estil espanyol i d'ús civil que tingui marcada valor artístic.

3.ª—Els concursants podran utilitzar per a llurs treballs el procediment que més prefereixin quedant així mateix en llibertat respecte a la seva forma i tamany els treballs podran ésser presentats amb firma o solament amb la indicació d'un lema, però en aquest últim cas l'acompanyaran d'un plec tancat contenint el nom de l'autor.

4.ª—El terme d'admissió fineix el primer de maig a mig dia, havent de remetre's els treballs o enviar-los a les oficines de l'Exposició, carrer de Lleyda, 2, abans del terme prefixat.

5.ª—El Comitè designarà oportunament el Jurat d'aquest concurs que es farà públic a l'ensems que el fall.

6.ª—S'atorgaran els següents premis a la col.lecció de dotze o més fotografies:

Un primer premi de 1.000 pessetes.

Un segon premi de 500.

Un tercer premi de 250.

Deu premis d'indemnització de 100 pessetes.

7.ª—Els treballs premiats figuraran en l'Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors, encarregant-se el Comitè executiu de llur instal.lació.

8.ª—Els treballs premiats a llurs corresponents clixés quedaran propietat de l'Exposició, havent de lliurar-se aquest darrer en rebre el premi.

9.ª—Els autors de les col.leccions premiades vindran obligats a lliurar els clixés i a retirar llurs premis dins del terme màxim de tres mesos a partir de la data del fall del Jurat, entenent-se que renuncien a llurs drets si no han fet al dit període de temps. Així mateix hauran de retirar llurs treballs els autors no premiats.

Les conferències del professor Einstein

Es totalment impossible donar una versió periodística de les conferències donades per Einstein a l'Institut d'Estudis Catalans. La següent nota no tindrà, doncs, més pretensió que la de donar-ne unes impressions que suggereixin quelcom del que explicà. Volen ésser simplement el trampolí que ajudi a fer el "salt meravellós"... Cal tenir present que el més fi i el més interessant d'elles és "més enllà"..

El professor Einstein donà tres conferències. En la primera exposà la teoria de la relativitat restringida; en la segona la teoria de la relativitat generalitzada, i en la tercera, els ulteriors desenrotllaments portats a cap per altres grans físics i per ell mateix. De les dues primeres la impressió en serà molt feble; de la tercera gairebé nul.la.

Acabarem la nota amb un petit apunt de la conferència donada a l'Acadèmia de Ciències, sobre l'aspecte filosòfic dels nous principis.

La primera lliçó

Va començar la primera de les lliçons amb una fonamental advertència sobre l'ús de les paraules "relativitat": aquesta paraula és presa en sentit estrictament "físic", es refereix exclusivament a la relativitat del moviment; no té, doncs, res que veure amb la doctrina filosòfica que s'anomena "relativisme".

La relativitat del moviment era ja una noció admesa en la mecànica clàssica: això volia dir que solament té sentit parlant de moviment d'un cos en relació amb un altre cos. Un cos es mou en relació a un altre cos que considerem en repós. Era, doncs, impossible distingir, en mecànica, un cos en repós absolut d'un cos en moviment rectilini i uniforme. Però hi havia un camp de la física, el de les teories òptiques i electromagnètiques, en el qual tenia un sentit precís parlar d'un moviment rectilini i uniforme. Però hi havia un camp de la física, el de les teories òptiques i electromagnètiques, en el qual tenia un sentit precís parlar d'un moviment rectilini i uniforme absolut. En efecte: la llum, es a dir, les ones electromagnètiques que la constitueixen, eren capides com a modificacions de certa substància — l'èter — que omplia tots els espais i era absolutament immòbil; tot es movia, doncs, "respecte" a "l'èter", amb moviment absolut.

Ara bé: la llum es mou respecte a l'èter amb una determinada velocitat; per tant, si amidem aquesta velocitat des d'un cos en moviment, en relació a l'èter, succeirà, forçosament, que si aquest cos va en la mateixa direcció que el raig lluminós, la velocitat de la llum observada des d'aquest cos serà inferior a la velocitat de la llum amidada des de l'èter, puix aquest cos "fuig" de la llum, i inversament si el cos va en direcció contrària a la de la llum la velocitat d'aquesta amidada des del cos, serà superior a la de la mateixa velocitat amidada des de l'èter. Això ho podem assegurar per pur raonament lògic "a priori".

Doncs bé: nosaltres a la terra ens trobem evidentment en aquesta posició; "cal doncs" que la llum tingui respecte a la terra una velocitat diversa que respecte a l'èter. Però, experimentalment no resulta així; els experiments repetits una i altra vegada amb els aparells més precisos han demostrat tot el contrari: és a dir, que la velocitat és exactament la mateixa.

Ens trobem amb una incompatibilitat entre aquest fet experimental i les conseqüències lògiques de la teoria de la propagació de la llum en l'èter. Segons aquesta, l'èter és un sistema privilegiat, fix, i la valor de la velocitat de la llum ha de dependre del moviment del sistema de referència usat. L'experiència ens diu tot el contrari. Com resoldre aquesta palpable contradicció, aquest problema?

Coneguda és la solució de Lorentz suposant que tots els cossos que es mouen respecte a l'èter experimenten una determinada contracció en la direcció del moviment. Així, hi hauria en "realitat" un moviment absolut, però, no essent com no és experimentable, s'inventen hipòtesis accessòries que el facin "possible".

Einstein opta, contràriament, per abandonar la hipòtesi d'un èter inexperimentable i declara "real" el que l'experiència ens dona: així, l'èter, substància "inexperimentable", és físicament inexistent: no té sentit físic.

Cal, doncs, amplificar considerablement el sentit clàssic de la relativitat, estenent-lo al camp de l'electrodinàmica. Tampoc és en ella possible parlar d'un moviment absolut, ja que no és possible decidir-hi si l'observador es troba amb tots els seus aparells, en repòs o en moviment rectilini i uniforme: els fenòmens es verifiquen exactament de la mateixa manera en els dos cossos; en altres termes: Si "K" representa un sistema de coordinades, animat d'un moviment rectilini i uniforme en relació a K, els fenòmens naturals segueixen exactament les mateixes lleis, tant si els referim a l'un com si els referim a l'altre. No hi ha, per tant, diferència física entre un "sistema" en moviment rectilini i uniform i un sistema en repòs.

Tal és el principi de relativitat especial o restringida.

Sortint-se del tema, va exposar Einstein amb meravellosa claredat el procés de revisió de totes les valors admeses sobre la propagació de la llum. Aquestes es fonamentaven en falses suposicions sobre la mida de l'espai i del temps. Cal, doncs, que les suprimim. En efecte: solament tindrà necessitat d'ésser diversa la velocitat d'un procés mirat des de dos sistemes de referència en moviment l'un respecte a l'altre, si suposem que les distàncies i els temps s'amiden en els dos amb mides idèntiques. Einstein demostrà que no és així. La valor de la velocitat de transició del procés és el que és idèntic en els dos sistemes; el que varia d'un sistema a l'altre és la valor de les unitats de distància i de temps i la longitud d'un bastó, la durada d'un procés, no són magnituds absolutes com suposava la física clàssica, sinó que depenen de l'estat de moviment del sistema de coordinades des dels quals s'amiden.

Es impossible donar una idea en tant curt espai del curs de la demostració que amb tanta senzillesa i claredat va exposar Einstein.

Més impossible és encara d'expressar el desenrotllament matemàtic que porta a la transformació de la fórmula clàssica de l'energia cinética d'un punt material de determinada massa i a la reducció a una sola i única fórmula dels conceptes de massa i energia, a la identificació, per tant, dels dos conceptes. El tarannà d'aquesta breu impressió ho impedeix.

La segona lliçó

Una nota periodística de la segona conferència és ja molt més dificultosa. Es refereix a la teoria de relativitat generalitzada. Fins aquí tot es fonamentava sobre el principi de relativitat restringida, és a dir, sobre el concepte de la relativitat de tots els moviments rectilinis i uniformes. El principi de relativitat generalitzada afirma més amplament "que en tota mena de moviments" tots els sistemes de referència són equivalents des del punt de vista de l'expressió de les lleis de la natura.

Tots els desenrotllaments es fonamenten en una constatació prèvia: la de la identitat de la massa inerta i la massa pesant

Hi ha una circumstància no atesa fins avui, a la qual dóna Einstein una importància decisiva, i és, que per un determinat cos, la mateixa "constant" determina els efectes d'inèrcia i els de gravitació: aquesta constant és la "massa"... Tal és el principi d'equivalència o identitat de la massa inerta i la massa gravitant: el mateix té dir que un sistema està en moviment accelerat que dir que el moviment es verifica sota la influència d'un camp gravitatori. Si veiem que el fil que sosté un cos s'estira tot d'una, podem atribuir-ho a dues causes: bé al pes del cos, és a dir, a la influència d'un camp de gravitació, bé al moviment accelerat del sistema d'on penja el fil, que deixa, per inèrcia, el cos enrera. Einstein ha fet diverses demostracions "visuals" d'aquest principi matemàtic, una de les quals va indicar amb ràpida senzillesa.

La identitat de la massa inerta i la massa gravitant ens permet afirmar que els efectes d'inèrcia són deguts a la influència d'altres cossos. Es per tant l'afirmació d'una il.limitada relativitat de tots els moviments. En efecte, des d'aquest moment, tots els fenòmens depenen ja de la recíproca situació dels cossos. Les lleis naturals totes, tindran idèntica expressió amb referència a qualsevol sistema de coordenades immòbil en qualsevol cos: els cossos en moviment recíproc hauran de considerar-se amb idèntic dret, immòbils.

Així, els fenòmens d'inèrcia i els de gravitació, l'expressió dels quals és idèntica, depenen de la posició i el moviment relatiu dels cossos i aquesta llei fonamental ha d'ésser vàlida per a tots els sistemes, sigui la que sigui la seva posició.

Ara bé: la física clàssica i la teoria de relativitat restringida es valien per a les seves determinacions de la geometria euclidiana de tres dimensions: aquesta es fonamenta en la idea d'un sistema de bastons rígids, la longitud dels quals no varia, sigui la que sigui la seva posició. En la seva física això no és ja possible. Els cossos en moviment rotatiu, és a dir, subjectes a la influència de camps gravitatoris, sofreixen una aviadeta "deformació". Això es deriva de la teoria de relativitat especial. Si suposem el camp de rotació circular, la relació de la circumferència al diàmetre serà en ell diferent de N, ja que per efecte del moviment perifèric, les mides aplicades en direcció d'aquest moviment seran distintes de les aplicades en el sentit immòbil del diàmetre. Els sistemes de referència subjectes a la influència de camps gravitatoris estaran, doncs, fora de la geometria euclidiana. Essent així que no hi ha camp finit lliure dels efectes de la gravitació, es deduirà la necessitat de l'ús universal de geometries no euclidianes.

No hi ha propietats de l'espai independents de les coses en l'espai; l'espai i el temps no fan "per si" objecte de mediciones: tots junts formen un esquema quatri-dimensional, en el qual ordenem els processos i objectes de la física. A les coordinades cartesianes fetes per un espai ideal, rígid, de tres dimensions, se substitueixen les de Gauss, adoptables a superfícies i espais reals deformats.

Naturalment, la manca de desenrotllaments matemàtics, inadequats en aquest lloc, treuen valor a les idees apuntades i fan impossible el més lleuger intent de formular-ne d'altres: tal volta les més importants de les conferències donades per Einstein.

La tercera lliçó

La tercera conferència va ésser una exposició d'alguns desenrotllaments dels principis relativistes, haguts i possibles. Va exposar Einstein especialment els de Weyl, Levi Cavita i Eddington, fent-ne una sintética exposició i crítica. Per excusar-nos d'intentar una exposició popular, direm tan sols, sense molèstia per ningú, que del centenar dels concurrents n'hi hauria quatre o cinc que les seguirien perfectament, potser una dotzena que n'endevinarien quelcom a còpia d'esforços i tots els altres que no hi entendrem res.

No es va moure gairebé mai de les regions més altes de la moderna matemàtica i física matemàtica, sometent a crítica i fent un anàlisi finíssim del concepte de gravitació, fins ara "postulat" de tota física. Sembla que els més nous punts de vista autoritzen una aproximació dels conceptes de camp gravitatori i camp magnètic... Mes deixem-ho. Un intent de dir-ho en termes vulgars, trencant la seva magnífica arquitectura, tindria tots els caràcters d'una violació o d'una grosseria.

La conferència de l'Acadèmia de Ciències

La conferència de la Reial Acadèmia de Ciències va versar sobre les consequències filosòfiques de la teoria de relativitat. Va començar Einstein advertint la seva qualitat de no filòsof. Seguidament va emprendre la crítica d'algunes afirmacions kantianes. La teoria kantiana del coneixement s'elabora al dors de la física de Newton: és la filosofia corresponent a aquesta física. Per tant, d'ella hem de partir. Veurem, doncs: Primer, les correccions que cal fer a la teoria kantiana de l'experiència, començant per les que li imposa la teoria de relativitat restringida i seguint per les que es deriven de la relativitat generalitzada; segon, conseqüències de la teoria relativitat per una concepció cosmològica.

Segons Kant, tot coneixement objectiu suposa a la seva base elements "a priori", és a dir, universals i necessaris previs a l'experiència. Aquests elements es presenten a l'esperit humà d'una manera "immediata". Els que aquí ens interessen especialment són l'espai i el temps. Espai i temps són, segons Kant, elements "a priori" de tota possible experiència.

La teoria de relativitat, que no és, segons Einstein, incompatible amb la direcció general del pensament kantià, li imposa no obstant algunes correccions.

La teoria especial de relativitat n'hi fa una de fonamental: en efecte, segons ella, la noció de simultaneitat perd el seu caràcter d'"a priori" per fer-se una noció d'experiència, ja que depèn del sistema de referència des del qual l'experiència es faci.

La teoria general de relativitat corregeix el kantisme d'una manera més profunda. En efecte: la geometria tota, ciència de l'espai, "a priori", segons Kant, perd aquest caràcter per fer-se en la seva totalitat ciència d'experiència. La geometria que era independent de la física no se'n pot separar d'aquí endavant. La geometria està sotmesa a les complexes condicions de l'experiència física i les determinacions espacials depenen de les influències dels camps gravitatoris.

Solament en un sentit resta la geometria "a priori", prèvia a la física: en el sentit que és el conjunt de les "convencions" prèvies que féu possible la ciència física, com l'existència prèvia de lletres fa posible la construcció d'un poema. Es indubtable doncs, la necessitat d'elements previs; però no d'elements "necessaris" i derivables per amplí anàlisi de la consciència immediata.

Va acabar la conferència amb una interessant exposició de les conseqüències de la teoria de relativitat per a una concepció cosmològica. Es impossible exposar amb claredat sense l'ajuda de la matemàtica o d'elements intuitius, visuals, la conclusió a què arriba de la probabilitat d'un univers finit i no obstant il.limitat. Per aquesta raó ens abstenim de posar unes quantes paraules inintel.ligibles per als no iniciats.

Aquestes idees només embastades són tan sols l'apunt impressionista d'unes conferències fetes de memòria al cap de tres dies.

J. X. P.

Concurs de lectura i escriptura catalanes i d'Història de Catalunya

PER ALS NOIS I NOIES DE VILAFRANCA DEL PENEDÈS

La Comissió Delegada a aquesta vila de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, desitjosa de contribuir a la major difusió entre nosaltres de la llengua i història nostres, obre un concurs d'aquelles matèries, i publica les bases per tal de perdurar de caràcter especial que llegir i escriure la ja dita, així com la Història de la Pàtria, que és de necessitat aprenguin per esdevenir fills escoltents de la Nació Catalana, ablegats d'una pura amor als seus costums, a les seves gestes i a la seva dolça llibertat.

Tots els nois i noies d'aquesta vila fins a l'edat de disset anys, tindran dret a prendre part en el present concurs, mitjançant llur prèvia inscripció a la secretaria de la Comissió Delegada a Vilafranca (carrer de la Font, 16) per tot el dia 1 d'abril próxim.

Han de constar en la inscripció el nom i els dos cognoms, edat i domicili, la secció a la qual pertanyen amb el nom del professor que l'ha ensenyat, essent-hi recomanable que la presentació sigui feta pel professor respectiu.

Els exercicis seran públics i s'efectuaran el dia 8 d'abril, en la sala d'actes de l'Ajuntament, a les onze en punt del matí, celebrant-se, a la tarda, i en el propi local, el repartiment de premis als alumnes que més s'hagin distingit.

Els inscrits hauran de demostrar que coneixen bé la llengua catalana, seguint les Normes Ortogràfiques dictades per l'Institut d'Estudis Catalans els que s'inscriguin en les dues primeres seccions, i conèixer a bastament la Història de Catalunya els de la tercera secció.

Per facilitar les tasques es distribuiran els concursants en tres seccions de nois i tres de noies: en la primera secció de nois i en la primera de noies es comprendran els inscrits per a examen de lectura tan sols (que no poden tenir més de dotze anys); en la segona secció de nois i segona de noies s'hi comprendran els inscrits per a fer prova de lectura i escriptura, qualsevol que sigui llur edat (passat que no sigui superior a catorze anys); en la tercera secció es comprendran els nois i noies que no tinguin una edat superior a disset anys, els quals faran la prova d'Història de Catalunya.

Els premis en efectiu es distribuiran en la següent forma:

Primera secció de nois i noies.—Un premi de 20 pessetes; dos segons premis de 10, i tres tercers premis de 7 pessetes.

Segona secció de nois i noies.—Un primer premi de 35 pessetes; dos segons de 15, i tres tercers de 10 pessetes.

Tercera secció de nois i noies.—Un primer premi de 50 pessetes; dos segons de 25, i tres tercers de 15 pessetes.

Es farà ofrena d'un record de la festa als concursants no premiats.

Els premis podran concedir-se o no a judici del jurat, les decisions del qual seran inapel.lables.

Els premis en metàl.lic es donaran en llibretes de la Caixa d'Estalvis del Penedès, per fomentar en els nois i noies la virtut estimulant.

Els nois i noies que hagin obtingut premis en efectiu en el concurs anterior no podran presentar-se en aquest sinó en secció més avançada.

Formaran el jurat d'aquest concurs delegats de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, de l'Institut d'Estudis Catalans i de Nostra Parla, de Barcelona, així com un representant de l'Ajuntament i un de la Comissió Delegada.

Es prega a tots els dignissims senyors mestres que facin esment d'aquest concurs als llurs deixebles i els interessin perquè hi concorrin amb entusiasme, contribuint així a la realització d'una obra sana i de reconstrucció de la personalitat de la Nació Catalana.

Vilafranca del Penedès, 25 de febrer de 1923.

Per la Comissió Delegada de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.—El secretari, J. Alayo i Claret.

NOTA.—Als socis i noies que vulguin consultar la Història de Catalunya se'ls adverteix que n'hi han de fetes per En Rafel Monjo, mossèn Norbert Font i d'altres més encara.

EL RAPTE D'AGUEDA

Per Tristàn Bernard

Agueda tenia disset anys. Enric, dinou. S'estimaven amb deliri.

Era pel mes d'octubre. La doble declaració havia estat canviada al febrer, el temps millor per l'esclat de les grans passions. La primavera les accelera amb una proporció extraordinària i arriben a llur plenitud al pic de l'estiu.

El pare d'Enric i el d'Agueda s'havien fet una posició semblant, l'un en el tràfec de diamants i pedreria fina, l'altre en el d'adobs químics. Hom s'adonava prou de les amors dels dos joves, però tanmateix eren massa joves per pensar a casar-los. Aital lleugera resistència de llurs ascendents podia prendre, amb l'ajut d'una mica d'imaginació, l'aspecte d'un obstacle invencible i dalerós, comparable a l'odi llegendari de les dues famílies de Verona. Si una gentil dameta escolta sense badar boca amb uns grossos ulls clars la paraula abrandada d'un minyó de vint anys, ja no cal res més, perquè tots dos descobreixin entre llurs ànimes una perfecta harmonia.

Haureu sentit contar a qualque senyor plaga, de cabell negre xafat en punta ran del front la seva facècia: aquella noia revingudeta de cos, trobada un diumenge, retrobada el dilluns, la qual obtenia una bella aparència a base de dur postissos els ullals, les dents, el pit, la perruca i la major part de les seves formes arrodonides. Les noies de la seva casa tenen les dents fermes a la genivar i una cabellera fornida i no solen exagerar els embalums naturals. Però no és pas rara cosa veure-les despendre's, poc després de les noces, de tota mena de qualitats moralment postisses: gust literari, amor a la família, generositats, etc.

No li calgueren pàs a Agueda totes les gràcies de què l'havia guarnit la complacència d'Enric. La natura, pródiga amb els seus procreadors, li havia donat el material d'equip número ú, el de les tropes escollides.

Ço és:

a) D'una finor de cabells castanys, altre temporossos.

b) D'un llençol de pèl i una fesonomia molt fina, i un nas estil "1750", dit *à la Roxelane*.

c) D'una bella bocaxal vegada un poc aspra, la sebequeria de la qual hom desitjaria calmar; uns ulls vius d'un esguard burleta aposta perquè hom freturi ésser aquell pel qual esdevingui un esguard tendre i agraït.

Enric, no tenint gaires escuses discretes per anar a casa els pares d'Agueda, es trobava amb la seva amiga a casa d'una cosineta d'ell, una nena de quinze nys, tota satisfeta d'ésser la confident d'aquesta aventura misteriosa. Ell hi arribava al caure de la tarda i davant dels ulls encisats de la cosineta prenia Agueda en sos braços, besant-la tendrament.

Mes el jovencell no apreciava pas segurament tota la valor d'allò que obtenia: En aquesta edat impacient, hom estableix una mena de jerarquia entre les diferents guises de favors que les dames i les dametes s'avenen a concedir-nos.

Enric era llavors més ambiciós que apassionat. Cercava menys la felicitat que l'èxit precoç.

D'ençà dels seus deu anys havia anat conquerint com per graons les diverses joies de la vida: sa primera calça llarga, son primer cigar, la primera amor.

* * *

Un vespre tingué lloc una greu conferència a casa la cosina, els parents de la qual, havent-ne tingut esment no s'avingueren per més temps a afavorir les amors secretes d'Agueda i d'Enric. Seguidament, Enric va decidir raptar la seva Agueda: se l'enduria a Brusel.les i d'allà estant forçaria el consentiment de les dues famílies rebels. D'altra banda, l'escàndol que del fet pervindria, serviria per a consagrar als ulls de la gent la importància de llur passió.

Per al compliment d'aquest projecte calia abans procurar-se diners. Enric no tenia més que son passament de fill de casa bona: trenta francs per setmana, això és, vint-i-cinc propvinents de son pare i cinc de sa mare, amb qualque suplement en dies assenyalats.

Va fer-se asenyaladament el pressupost de la seva escapada:

Bitllets de carril i d'equipatges, dos cistells de proveiments, estrenes d'òmnibus, el fa no fa, 100 francs; quinze dies de sojorn de la parella, a cinquanta francs (amb tota seguretat seria enviat a buscar en fer quinze dies), 750; dotze camises neves (les que duia eren una mica usades, al sol pensament que Agueda li pogués veure un coll sorgit s'arborava), 120; sis calçotets, dotze parells de mitxons de seda, 120; una maleta anglesa, 80; un estoig de viatge de dama, 150; abillament per Agueda que compraria a Brusel.les, car una dameta en abandonar furtivament la llar pairal difícilment pot endur-se'n el seu fatuatge, 500.

Deixant un marge de 180 francs per a imprevistos, hem's aquí una suma certament aclaparadora de dos mil francs. Enric mai no l'havia posseïda.

En certes ocasions havia anat curt de cabals. Però havia preferit vendre's els llibres, fer tota mena de combinacions o adquirir paperetes de la casa de préstecs abans que adreçar-se a la família i perdre sa fama de bon xicot. Ara anà a trobar son oncle Carles, associat del seu pare, demanant-li els dos mil francs per un afer molt greu.

* * *

A les cinc de la tarda eixia de casa l'oncle amb la suma manllevada. Li semblaba talment com si hagués adquirit una certa importància en el món. En passar ran d'un cafè, davant de l'Opera, li vingué fretura de seure en una taula. No volia, però tocar sos dos mil francs. Era diner sagrat. Per sort, duia encara damunt algunes peces blanques de moneda no sagrada.

Veié un vell company d'estudis i el volgué convidar. A l'hora de pagar les consumacions, en lloc de pagar amb les dites monedes, es treié un dels bitllets de mil francs. Després, en haver deixat son company, pensà de quina manera emmagatzemaria aquell vespre. A la idea de quedar-se amb sos pares havent sopat, no podia pas avenir-s'hi. Estava impacient per anar a veure Agueda, a \ de fixar-hi l'hora de la fuita. Resolgué, doncs, de començar la vetlla en un lloc agitat, un music-hall. En retornar a la casa paterna passà davant d'un magatzem de bicicletes. Contemplà llargament una superba motocicleta que sovint havia admirat. Duent diner damunt es donà el plaer de mercadejar-la, fent-se explicar detalls de sos diferents avantatges.

En arribar a casa el cor se li entendrí de veure fumejar la sopa a taula, i el pare, refiadament llegint el diari a la vora del foc. La mare l'abraçà com sempre i ell fou tot revolt només de pensar el tropell que produiria en aquesta llar tan tranquila amb la seva desaparició.

En reveure Agueda, l'endemà li explicà amb molta gravetat que no s'havia cregut en dret de destruir la vida d'ella per una aventura. Agueda, en el fons, no havia acceptat el projecte, sinó perquè habia vist Enric molt exaltat. Des del moment que ell no s'hi feia fort, ella hi renunciava amb plaer.

—Doncs, li digué Enric—et vull fer un present. Et donaré trescents francs per a comprar-te'n bonics. Digues a la teva mare que has tret en una rifa.

Enric no tornà pas a son oncle, però, els dos mil francs. Els col.locà a la Caixa d'Estalvis, d'on l'en retirava a petites quantitats per apostes a les carreres, lloguers de motocicletes o tímides orgies.

(C. F. de C. trad.)

Noves religioses

Archicofradia de la Guàrdia d'Honor, establerta a l'Oratori de Sant Felip Neri, de Gràcia, Barcelona.

Exercicis Espirituals per a senyores i senyoretes.

Començaran el dia 5 de març, a les deu del matí per acabar-los el diumenge, dia 11, amb la comunió general. Hi haurà els actes següents:

Matí, a les deu: Missa amb lectura i cants espirituals. Abans de comenar la missa es darà la Sagrada Comunió a les persones que ho desitgin. Després de la missa, la prèdica que farà el pare Josep Claveras, de la Companyia de Jesús.

Tarda, a les quatre: El Sant Rosari, lectura espiritual i prèdica.

Diumenge, dia 11, a les vuit del matí: Missa de comunió general amb prèdica preparatòria. Aquesta missa serà el darrer acte dels Sants Exercicis i al mateix temps la mensual reglamentària per a tots els confrares de la Guàrdia d'Honor. Acabada la missa es donarà la Benedicció papal, que guanyaran només les persones que hauran fet els exercicis espirituals que en tal dia s'acaben.

Nota.—Del 12 al 18 faran faran exercicis les noies que es guanyen la vida treballant. Al matí, a les sis, per a minyones de servei, treballadores i dependentes. A la tarda, a les quatre, per a minyones, i al vespre, a les set, per a treballadores i dependentes.

DEL MUNICIPI

Inauguració del pont de Vallcarca

Ahir matí tingué lloc la inauguració del pont de Vallcarca. Hi assistiren, acompanyats demunicipals a cabal, l'alcalde accidental senyor Maynés, els regidors senyors Tusell, Nadal, Nonell, Tomàs, Degollada, Domènech, Benítez i Marial, el secretari de l'Ajuntament senyor Planas i Font, el cap de la secció de Foment senyor Tenas, el cap superior dels Serveis tècnics senyor Cabestany, els facultatius municipals senyors Jara, Plantada i Sellés i l'oficial de Cerimònies senyor Puigdomènech. Als dos cops del pont hi havia un nombrós públic de la barriada.

El senyor Maynés tallà les cintes que privaven el pas del pel pont i les autoritats hi passaren en cotxe, quedant inaugurat ja pel públic el pont de Vallcarca.

En Cambó compra un solar

En el despatx de l'Alcaldia ha estat signada a favor del senyor Francesc Cambó i Batlle l'escriptura d'adjudicació del solar lletra C de la Granvia Layetana, pel preu de 339.853'33 pessetes. Fou autoritzada pel notari senyor Francesc Català.

Los línies dels autòmnibus

Visitaren a l'alcalde una comissió de veïns dels districtes nou i deu per pregar-li que faci inaugurar aviat el servei d'autòmnibus de Sant Andreu. El senyor Maynés els contestà que potser serà inaugurat dins d'aquest mateix mes.

El monument a Guimerà

Presidint el senyor Lluís Duran i Ventosa es reuní la Comissió executiva del monument a Guimerà, continuant les deliberacions de projecte d'urbanització i engalanament de la plaça que ha de dedicar-se a l'insigne dramaturg.

L'ESCOLA I LA PREMSA NACIONALS SON LA BASE MES FERMA DE LA LLIBERTAT FUTURA

GASETA LOCAL

OBSERVATORI METEOROLOGIC DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA
Dia 3 de març de 1923.

Hores d'observació: 7, 13, 18

Barómetre a zero i al nivell de la mar, 752'1; 749'2; 750'7.
Termómetre sec, 15'3; 13'2; 13'7.
Termómetre humit, 10'6; 9'4; 9'0.
Humitat (centèsimes de saturació), 53; 61; 49.
Direcció del vent, NW.; NW.; NNW.
Velocitat del vent en metres per segon, 8; 12; 11.
Estat del cel, quasi tapat; nuvolós.
Classe de núvols, cirrus-stratus, cúmulus; cirrus-stratus, cúmulus; cirrus-stratus, cúmulus.
Temperatures extremes a l'ombra
Màxima, 17'8.
Mínima, 13'1.
Mínima arran de terra, 12'0.
Oscil·lació termomètrica, 4'7. Temperatura mitja, 15'4.
Precipitació aquosa, des de les 7 hores del dia anterior a les 7 hores del dia de la data, 0'0 millimetres.
Recorregut del vent en igual temps, 196 quilómetres.

LA PUBLICITAT
PREUS DE SUBSCRIPCIO
Barcelona: Dues pessetes cada mes. Catalunya, Espanya i Portugal, 7'50 pessetes tres mesos; 15 els sis idem; 30 un any.
Unió Postal: 25 pessetes tres mesos; 50 els sis; 90 un any.

S'ha estat fundat a Barcelona un "Centre d'Estudis Alemanys i d'Intercanvi", el qual persegueix la realització pràctica dels fins següents: Donar informacions sobre problemes, centres i institucions de la vida científica alemanya i del país i oferir ensems la seva mediació en les relacions intel·lectuals dels dos països. Aconsellar els homes de ciència, tècnics, artistes i estudiants que vulgain viatjar per Alemanya, i també a tots els que desitgin adquirir llibres alemanys. Fomentar l'estudi de l'alemany i l'intercanvi de llibres i revistes entre els dos països.

La direcció del Centre, la Junta del qual està constituïda d'elements científics dels dos països, va a càrrec del professor doctor Schmidtborn, que estarà a disposició del públic en el seu despatx, Baixada Sant Miquel, 1, pral., segona, els dilluns, dimarts i dijous, de cinc a sis de la tarda.

EL COUPLET D'EXIT
LA MARE
Per la seva creadora
Ramoneta Rovira
en discos marca
"GRAMÓFONO"

El proper dimarts, dia 6, a les vuit del vespre, començarà a l'Ateneu Enciclopèdic Popular el curset de sis conferències que sobre "Institucions de l'Edat Mitjana" explicarà En Francesc Carreras Candi.

Aquest curset forma part de la sèrie que sota el títol de "Cursets d'Humanitats i de divulgació cultural" ha organitzat dit Ateneu, devent-se inscriure's amb anterioritat per a l'assistència a aquests.

FIRA OFICIAL DE MOSTRES
17-26 març 1923
Mercat Americá
I Primer Congrés Nacional de Cambres de Comerç Hispano-Americanes
21-27 març 1923

El proper divendres, dia 9, donarà En Josep Duran i Canyameras una conferència d'orientació preliminar amb motiu de l'excursió que deu verificar a Itàlia el proper mes de maig l'Ateneu Enciclopèdic Popular.

Aquesta conferència anirà il·lustrada amb bon nombre de projeccions i es referirà a Milà, Venècia, Florència, Roma, Nàpols, Pompeia i Pisa, que són les ciutats que seran visitades en dit viatge col·lectiu.

Material Fotogràfic
ENRIC RIERA
Rda. Universitat, 37, cantonada a la Rambla de Catalunya

MOBLES OCHOA
MON ELS MELLORS Pelai, 50

El proper divendres, dia 9, a les deu de la vetlla, al local de l'Ateneu Emporitanés, el professor En Delfí Dalmau donarà una conferència sobre el tema "Els grans barbarismes que escriuen els eminents ignorants de l'Esperanto".

Dimarts passat, les Escoles Domènech feren la sessió musical corresponent al mes de febrer, que fou la primera de les de Quaresma. Anà a càrrec de la notable concertista de piano senyoreta Concepció Darné, qui s'oferí graciosament a col·laborar en la tasca educativa que vénen realitzant aquestes escoles de Gràcia.

Amb un art exquisit executà "El cucut", de Daquin; una Gavota, de Gluck; un Preludi, de Bach; la Serenata, del D. Joan, i la Marxa Turca, de Mozart; La cançó de Cacera i un Scherzo de Mendelssohn, i L'encantament del foc, de Wagner.

Abans de cada tocata foren projectats els retrats dels autors i algunes escenes al·lusives, i el director de les Escoles fé un lleu comentari per tal de preparar l'esperit dels alumnes, els quals premiaren amb entusiastes aplaudiments la delicada tasca de la senyoreta Darné.

Avantatges de la Corporació
En matèria de publicitat els tècnics es preocupen del difícil problema de portar el reclam als ulls del públic.
Les Fires han donat una solució insospitada. El públic va a les Fires i llegeix els noms de les cases que les integren amb un interès cada vegada més creixent.
El fenòmen no té res d'extraordinari. Gràcies a la petita contribució decorada adherit, la Fira pot fer una propaganda grandiosa per tot el món per mitjà dels seus catàlegs, els seus prospectes, les seves lletres, els seus cartells.

L'Acadèmia Mèdico-Homeopàtica de Barcelona celebrarà sessió científica el propvinent dimarts, a les deu de la nit. Desenrotllarà el doctor Olivé el tema "Quiste hidatídic del fetge, curat".

PANOS RAMOS
Calidad máxima a preus mínims
PELAI, 10
HOSPITAL 27 i 29

Avui, a les onze del matí, En Domènec Pallerola donarà una conferència patriótica al casal de l'Associació Catalanista de Premià de Mar, tractant el tema "El problema de Catalunya; com triomfarem".

Pot sortir-se de l'estació de França a les deu i estar de retorn a la una.

Per a Comerç i Idiomes, Taquí-mecanografia, etc., estudieu, senyor o senyoreta, a l'ACADEMIA COTS, carrer Arco, 10. Telèf. 5041 A. La més important d'Espanya.

Indio Rosa
es el mejor papel de fumar

Un grup, format per 13 alumnes de l'Escola d'Enginyers Industrials, de Barcelona, dirigit pels professors Josep Galí i Pau Nicolau, sortirà en viatge de pràctiques per l'estranger el propvinent dilluns.

Visitaran les principals industries de productes químics, metal·lúrgiques, fabricació d'automòbils, indústries elèctriques i centrals hidro-elèctriques d'Itàlia, Austria, Txecoslovàquia i Alemanya.

Es elogiables l'esforç que realitza l'esmentat centre docent, a fi de fer que els seus deixebles puguin fer viatges d'instrucció que tan bon de beneficiar la indústria de la nostra terra.

EL COUPLET D'EXIT
LA MARE
Per la seva creadora
Ramoneta Rovira
en discos marca
"GRAMÓFONO"

Avui, diumenge, a les onze del matí, al local de la Schola Cantorum de Sant Just (Palmes de Sant Just, núm. 3), tindrà lloc la reunió mensual d'Els Amics dels Gegs.

Es diu que entre els obrers del Metropolità tornava a notar-se agitació, a conseqüència de qüestions sorgides entre un obrer i un capataç.

Els obrers s'han posat al costat del company i han exigit de l'empresa el cessament del capataç; però com que aquesta s'ha negat a accedir a tal pretensió, sembla que els obrers han acordat declarar la vaga de braços caiguts.

EL COUPLET D'EXIT
LA MARE
Per la seva creadora
Ramoneta Rovira
en discos marca
"GRAMÓFONO"

PARAIGUES CARDUS
Portaferrissa, 10

PARAIGUES
Ferran, 14, casa CLAPÉS

Galeries Layetanes
CORTS CATALANES, 613
MOBLES, JOIES, TAPISSOS
LAMPARES decoració, projectes per eminents artistes

Ahir, a primera hora de la tarda, a una casa en construcció del carrer de Viver, de la barriada del Guinardó, va presentar-se un tal Antoni Caparrós i va preguntar per l'encarregat de l'obra, el qual es diu Antoni Curiall Miranda. Aquest va sortir, conversant amb l'altre. Després d'unes discussions, el Caparrós va engegar uns quants trets al Curiall, produint-li dues ferides: una al braç i una altra al ventre, totes dues greus.

Després d'assistit al Dispensari de Sans Martí, el ferit fou traslladat a l'Hospital de la Santa Creu.

Sembla que l'agressor no ha estat detingut.

LINOLEUMS
PER A PISOS
Gran assortit en dibuixos
ample, 1'83 m.
el metre lineal, 15 ptes.
al dipòsit més
IMPORTANT D'ESPANYA
JOAQUIM ROSICH
Ronda St. Pere, 7
Plaça Sta. Anna, 9
Tapineria, 33
BARCELONA

Demà, dilluns, a les dotze del matí, el senyor don P. Bordny-Torrents donarà als Instituts de Villa Joana una conferència pública sobre "El concepte de filosofia en la cultura catalana actual".

El millor tren per assistir-hi és el que surt de l'estació de la plaça de Catalunya a les 11'20. Es podrà retornar a Barcelona a un quart de dues.

El públic mira cada vegada amb més simpaties a les Fires de Mostres, com si sentís que en elles es lluita per quelcom que interessa directament a la vida nacional: sa expansió comercial.
A tal grau arriba aquella simpatia, que un dels problemes més greus que es presenten en l'organització de les Fires és l'excés de públic que acudeix a les mateixes.
Els industrials que no fan acte de presència a les Fires perden l'ocasió d'utilitzar un dels reclams més grandiosos de l'época moderna.

RESTAURANT ROYAL
Saló de Te
cada dia te dansant de 5 a 2/4 de 8 i dinar a l'americana de 9 a 11.

A les oficines d'aquesta entitat (Boters, 16, primer) està oberta la matrícula per a un curset de català, que es donarà a l'estatge esmentat els dilluns i divendres, de vuit a nou de la vetlla.

La matrícula és gratuita i les hores d'inscripció, de set a deu quart de nou.

A la vila de Sarreal ha quedat constituïda una Delegació de Nostra Parla amb el següent Consell directiu:

J. Vinyeta i Urgell, president; Josep Andreu Torés, vice-president; A. Mateu Poblet, secretari; Adolf Andreu, vice-secretari, i Manuel Potau, Pau Bonet, Joan Queralt, Josep Llauradó i Antoni Clarassó, vocals.

CAMISERIA SANS
Boqueria, 32
Gran assortit en corbates

—T'he educat, fill meu, des de la teva infància en l'horror al pecat i l'amor a la virtut. El pecat camina a la vora de l'home des del Paradís. Varien les seves vestidures, però no la seva horrible faç.

—Tot això serà cert, pare, però estimo amb follia i els folls no tenen reflexió. Aquí fóra hi ha la vida... i jo vull viure!

(De El càstig del cel o Sodoma i Gomorra, que s'estrena demà, dilluns, a l'aristocràtic Kursaal.)

Lleyda a la Fira de Mostres
La Cambra de Comerç de Lleyda ha acordat també concorrer a la propera Fira de Mostres igualment que les Corporacions Econòmiques de Barcelona, Badalona, Reus, Girona, etc., adquirint un Stand en el qui hi haurà una representació collectiva de tot el comerç i indústria d'aquella capital.

La Comissió de Propaganda [illegible] nitzades Dindes de la Llengua [illegible] una a Premià de Mar, Cervera, Igualada i Mataró, de les quals oportunament donarem detalls.

ANIS SAN GERONIMO
(MONTSERRAT)

A les onze d'ahir matí, al xamfrà del carrer d'Aribau i plaça de la Universitat un auto atropellà a un home d'uns 65 anys, deixant-lo mort a l'acte.

El cadàver no ha pogut ésser identificat.

EL COUPLET D'EXIT
LA MARE
Per la seva creadora
Ramoneta Rovira
en discos marca
"GRAMÓFONO"

Amb carregaments de carbó asturià procedents de les mines dels senyors Orueta i Ibran, destinat a clientela i dipòsit d'aquesta plaça, arribarà molt aviat al nostre port el vapor "Inocencio Figaredo".

Si cerca no troba la llàmpara
VULCAN 1/2 WAT
assageu-la i l'adoptareu
Rambla Flors 26, botiga

Opúsculo: "La crisis del regionalismo en Aragón". En quioscos i Llibreria Nacional Catalana. 20 céntims.

Ultim més de liquidació. Regal de 5,000 parells de sabates de llut senyora. A tota persona que compri per valor de 25 pessetes se li donarà de franc un parell de sabates de dotze pessetes. Calçats Novelty. Plaça Santa Anna, 1

Segona Conferencia pública

del Cicle disposat respecte dels Presupostos municipals per a l'any 1923-1924, que tindrà lloc a la Cambra oficial de la Propietat urbana, Via Layetana, 13, i Magdalenes, 12, pral., dimarts, dia 6, a dos quarts de set de la tarda, a càrrec del competent arquitecte don Gabriel Borrell i Cardona, sobre "Resultàncies d'aspecte social derivades de l'estudi del projecte de presupost per a l'any 1923-1924".

Es de gran interès l'assistència, donada l'extraordinària agressivitat dels nous presupostos.

En voler pujar a un tramvia de circunvalació, en marxa, En Joan López, topà amb un pal del tramvia, produint-se una contusió al cau, de pronòstic lleu.

TOS Catarros, Refredats, Bronquitis, crónicas, es curen ràpidament amb l'Elixir Gomenol Climent.

JOIES VILANOVA UNIO, 6

CAFÉ LA GARZA
PIDALO COLLADO
ES PURO

L'Habilitat dels mestres oficials del partit de Barcelona pagarà els habers de febrer demà dilluns i dimarts, d'onze a una i de cinc a set, a l'escola de pàrvuls del carrer de Casanova, 36, baixos.

Sangrá Tel. 1472 A. Pelai, 11 Eanyeras

OCASIO UNICA
Canvi d'amo
Liquidem totes les existències a preu de cost
Gran STOCK en camiseria
Corbateria i Gèneres de punt per a Senyora, Nen, or i Nen
Portaferrissa, 34

Al carrer d'Aribau, cantonada a la plaça de la Universitat, l'auto 4228, agafava un home d'uns 65 anys d'edat, que no [illegible] qui és.

Si teniu mal de coll useu FARINGOL
Demaneu-lo a les farmàcies i Rda. Sant Pere, 30, farmàcia Arago.

Prou cabells blancs. — Incomparable Aigua Aster. Venda a l'engrós i al detall, Hanús i Soler, Jaume I, 18.

Champ Sors
Etiqueta Verda
A LES TAULES DEL SERVIDES
ALS GRANS BANQUETS
En beuen los intel·ligents

Crònica Judiciària

Un recurs del Banc de Barcelona

Ahir matí va començar a aquesta Sala la vista del recurs entaulat pel Banc de Barcelona contra la sentència dictada pel Jutjat del Nord a favor del comptecorrentista En Josep Maria Iñareta, sostenint aquest que els comptes corrents sense interès haurien d'ésser considerats com a dipòsits i per conseqüent han d'ésser crèdits de domini.

Va sostenir el recurs l'advocat del Banc don Josep Roig i Bergadà i va representar al senyor Iñareta el degà del Col·legi d'Advocats N'Amadeu Hurtado.

El públic va ésser molt nombrós, predominant els advocats.

El senyor Roig i Bergadà va informar a favor de la revocació de la sentència. A dos quarts de dues s'ha sospès la vista fins als dilluns, a les deu del matí, en la qual informarà N'Amadeu Hurtado.

AUDIENCIA PROVINCIAL

A la secció primera, i acusat d'un delicte de furt, ha comparegut Antoni Planas Castellà, per al qual ha demanat el fiscal la pena corresponent, qualificant el fet de furt frustrat.

A la secció segona s'ha assegut al banquet Josep Mulet, amo d'una impremta a la qual van trobar-se fulles injurioses per a les autoritats de Barcelona en aquell temps. El fiscal sol·licità com a sanció dos penes de dos mesos i un dia d'arrest major a cadascuna.

Davant la secció quarta van comparèixer Francesc Calella Segarra i Josep León Rubia, els quals, disputant, i com el León engegués un tret contra el primer, ferint a un tal Joaquim Sánchez que passava casualment per aquell indret. El fiscal ha demanat la pena d'un any, vuit mesos i vint-i-un dies de presó correccional.

ASSENYALAMENTS PER A DEMÀ

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala primera.—Nord.—Major quantia: Enric Lluís Ferrer contre Carlota Clement.

Sala segona. — Valls.—Interdicte: Ajuntament d'Alió contra Miquel Plana.

Els Pomells de Joventut

FESTA INAUGURAL

El P. de J. "Espigolaires del Camp de Maria" farà avui la seva festa inaugural amb una comunió a l'església de Sant Pere de les Puelles i una funció patriótica a l'Ateneu Obrer del districte II.

Els Pomells de Joventut de Gràcia han organitzat per a diumenge, dia 11, i per al dia 18, dues conferències litúrgiques a càrrec de mossèn Delfí Tuset i del doctor Antoni Batlle pare.

Dites conferències es celebraran al Centre Moral Instructiu.

La conferència d'en Massot

Anit passada l'ex-tinent d'alcalde nacionalista En Lluís Massot, va donar al local del Centre Democràtic Nacionalista del Clot, l'anunciada conferència sobre "La separació dels regidors d'Acció Catalana de les tasques consistorials".

Presidí l'acte el senyor Panadés. La concurrència que omplia completament el local, va aplaudir repetidament al conferenciant, tributant-li una gran ovació al final.

En l'edició pròxima donarem una extensa ressenya del parlament del senyor Massot.

La diada de Sant Medí

Ahir se celebrà la festa de Sant Medí, amb animació de costum.

Malgrat el vent i el fred, el sometent popular es veié molt concorregut, abundant-hi les típiques colles, acompanyades amb músiques i bandes.

La festa de dermitza resultà molt brillant, oferint un bell conjunt de vista aquella fondalada.

Cap al tard tingué lloc la desfilada pel carrer Major de Gràcia, que amb aquest motiu presentava l'aspecte animat tradicional en aquesta diada, la qual ha acabat amb fiestes balls en diversos centres i societats.

J. de Llobet Metge agregat dels Hospitals de Paris. Gota, Mas i Orolles. Consulta de 3 a 5. Consulta econòmica de 1 2 a 2. Rbla. de les Flors, 4, primer

"HOLOPHANE" (aparells i reflectors d'il·luminació). S'economitza un 50 per 100 de cost de fluid elèctric. Gran varietat de tipus. Concessionaris exclusius per a la venda a Espanya METRON, Plaça de Catalunya, 17

AVUI
es posarà a la venda la segona edició del llibre
VINT CANÇONS
de
TOMÁS GARCÉS
Es ven al preu de 3 pessetes a totes les llibreries.

AGENCIA HAVAS
AGENCIA RADIO

TELEGRAMES

DE FRANÇA

Discurs del ministre de la Guerra, M. Maginot, defensant el servei de divuit mesos

París, 3.—En el discurs pronunciat durant la sessió del Senat pel ministre de la Guerra, M. Maginot, respecte del projecte de llei relatiu al reclutament i organització de l'exèrcit, el ministre declarà que la política que França vol practicar és simplement una política de seguretat nacional i de percepció de les reparacions que se li deuen.

França—digué—desitja ardentment la pau, però vol evitar el retorn de les hostilitats, que tants sofriments ens causaren.

Si França vol tenir assegurada la seva existència, té la necessitat absoluta de portar a la pràctica determinades coercitives per obtenir el pagament de tío que se ens deu.

No volem emprendre—afegí el ministre—operacions aventurades, sinó les operacions de salvaguarda, prudent i precisament per fer front a aquestes necessitats el Govern creu que França ha de disposar de 32 divisions i establir amb aquest fi el servei militar actiu de divuit mesos.

M. Maginot posa a continuació de manifest els esforços realitzats per Alemanya amb el fi de reconstituir el material del qual antigament disposà i els resultats que ha obtingut, malgrat de la vigilància de les comissions interaliades de control, recordant que Alemanya disposa avui de cent mil homes, ex-militars d'ofici, veritable exèrcit de quadro, capaç d'ésser triplicat ràpidament, permetent posar en peu de guerra en un espai molt breu, 21 divisions.

Fa observar M. Maginot que l'entrenament intensiu s'efectua a Alemanya mitjançant les grans maniobres que freqüentment repeteix la Reichswehr i que el general Von François felicità recentment a les esmentades tropes per conservar amb fermesa en el seu reglament l'esperit d'ofensiva en què s'inspirà sempre l'exèrcit alemany.

Recorda M. Maginot que a la Reichswehr cal afegir-hi les forces de la Schutz polizei, formada de 160.000 ex-soldats de l'antic exèrcit alemany, veritable organització militar.

Amb el servei de 18 mesos—continuà dient—podrem disposar de 400.000 homes, instruïts militarment, llisat que no pretén en cap manera reduir-se, sinó fer còmer un gran pastís a la nació.

Hem reduït—digué després—els nostres efectius i rebaixem les despeses militars en una tercera part. Quina nació ha donat fins avui l'exemple d'altres reduccions si ha aportat semblants proves de les seves intencions pacífiques?

Afegí que Bèlgica i Itàlia han tingut i tenen el propòsit de restablir el servei militar actiu de divuit mesos, i recordà que el Govern rus dels Soviets ha aprovat també el servei de 18 mesos per a la infanteria, i de dos anys per a les restants armes i serveis d'aviació.

Entre els darrerens aplaudiments de l'Alta Cambra, terminà amb aquestes paraules:

—Mentres el Tractat de pau no sigui respectat; en tant que l'esmentat Tractat sigui menysprent pels nostres enemics i no tingguem la certesa de no trobar-nos exposats a una altra prova tan dolorosa com aquella que travessarem, França ha de conservar un exèrcit que constituïxi la més segura i la millor garantia de la pau.

França no ha evitat encara el perill fonamental de les nostres invasions i a més d'això subsisteix la nostra ruina; haurem de seguir sempre gessant-ho per tal que França visqui i pugui prosseguir la seva noble tasca de pau, de civilització i de justícia.—Havas.

MANIFESTACIONS DEL MINISTRE DE LA GUERRA

París, 3.—El ministre de la Guerra ha manifestat que no seran retingudes a files més enllà del primer d'abril, data del seu llicenciament normal, els soldats de la quinta de 1922, el licenciament dels quals començà avui.—Radio.

GRAN DEBAT A LA CAMBRA SOBRE L'ALÇA DEL SUCRE

París, 4.—El gran debat d'ahir a la Cambra sobre l'alça del sucre, es desenrotllà davant escassa concurrència. Successivament els senyors Dumesnil, Barthe i Moro-Giafferi denunciaren especulacions, mentres que en els passadissos discutíen sobre la Ruhr i sobre la reforma electoral.—Radio.

LES CAMBRES HAN APROVAT LA LLEI AUTORITZANT AL GOVERN PER AL COBRAMENT DELS IMPOSTOS PUBLICS

París, 3.—El diari oficial promulga la llei que acaba d'aprovar les Cambres autoritzant al Govern per al cobrament durant el mes actual dels impostos públics. Per l'esmentada llei se suprimeix l'impost del 25 per 100 establert per l'article 73 de la llei de 25 de juny de 1920 sobre els vins classificats com de luxe.—Radio.

EL NOU GABINET NORUEC

Cristiania, 3.—El senyor Otto Halvorsen, cap del partit conservador i ex-primer ministre, ha acceptat la missió de formar un nou Govern.—Havas.

LES REGIONS OCUPADES

Les tropes franceses ocupen els tallers de Darmstadt i els ports de Mannheim i Karlsruhe

Continúa la confiscació en grans quantitats de carbó i tota mena de material ferroviari

Estrasbur, 2.—Les tropes franceses han travessat aquest matí el Rhin pel pont de Maxau i han avançat en direcció a Karlsruhe, ocupant uns tallers de Darmstadt i els ports de Mannheim i Karlsruhe per tal de facilitar el control duaner dels aliats.—Havas.

TRENS DE CARBO A TOT ARREU :: DETENCIO D'ALTRES

Dusseldorf, 3.—Ahir sortiren de Wedau cap a França, tres vagons de carbó i altres dotze destinats a Itàlia, Suissa i Holanda.

Des d'Hohenbudberg sortiren cap a França tres trens de carbó i un cap a Bèlgica.

En una via decantada expressament de la línia general, les autoritats van detenir deu vagons més de carbó, conduïntlos a la nit a Wedau.

Les tropes franceses van prendre possessió de l'important taller de reparacions de Mannheim.—Havas.

CONFISCACIO DE CARBO I LOCOMOTORES

Dusseldorf, 3.—Ahir van ésser detingudes a l'estació de Mannehim i confiscats, 70 vagons de carbó de cok, 30 de carbó, 15 locomotrius en servei, 100 locomotrius en reparació i un important dipòsit de carbó que contenia vuit mil quatre centes tones d'hulla i quatre mil de cok, i gran quantitat de conglomerats per a combustible de locomotrius.

Han sollicitat treball, essent admesos ahir, uns set cents especialistes ferroviaris i obrers de vies.—Havas.

Dusseldorf, 3.—Els francesos, en incautar-se del material i carbó perseguexen els següents objectes:

Primer. La incautació de carbó. A mesura que s'expedeixin a França i Bèlgica els vagons de carbó incautats reunits a Wedau, cal preocupar-se de portar-hi nous vagons.

Per això s'incauten els francesos de carbó que es troba a les estacions.

Es encara a l'hora actual l'únic mitjà del qual disposen els francesos per procurar-se carbó.

Segon. Per al tràfic dels ferrocarrils necessiten els francesos el carbó que els ferroviaris alemanys es neguen a lliurar-los, així com els vagons, locomotrius, etcètera.

Un dels fins de l'operació d'ahir era assegurar-se els francesos la possessió de l'important taller de reparacions esmentat.—Radio.

ELS SABOTATGES :: LES SANCIONS CONTRA ELS AJUNTAMENTS

Dusseldorf, 3.—La primera aplicació del decret del general Degoutte fent responsables els Ajuntaments dels actes de sabotatge comesos en llur territori, fou feta ahir a l'Ajuntament de Kettwig, en la línia telefònica de Dusseldorf a Essen és aèrija.

Allí havien comès nombrosos actes de sabotatge, per la qual cosa fou castigada la municipalitat amb una multa d'un milió de marcs.

Com que el burguemstre es negà rotodonament a pagar la multa, fou detingut immeditatment.

El milió de marcs, import de la dita multa, serà confiscat per les autoritats d'ocupació a les Cases Consistorials.

Ha quedat restablerta i funciona normalment la línia de Coblença que, com se sap, quedà interrompuda a conseqüència d'haver estat descarrillats pels vaguistes una locomotriu i un forgó, i haver estat tallades també les agulles.—Havas.

SERVEI DIRECTE D'ESSER A PARIS

Dusseldorf, 3.—Ahir fou inaugurat el nou servei directe establert entre Essen i París.—Havas.

ES REPREN LA CIRCULACIO DE NITS :: LES VAGUES CONTINUEN

Magúncia, 3.—La circulació de nit, que havia estat prohibida, s'ha repres.

Continua la vaga d'empleats de Correus, Telègrafs i Telèfons.

No s'ha registrat cap nou sabotatge. La situació en els ferrocarrils no ha canviat.—Radio.

ELS INGRESSOS DELS FERROCARRILS DE COLONIA

Dusseldorf, 2.—Segons les dades facilitades, els ingressos per ferrocarrils a Renania, línia franco-belga que té Colònia, assolieren el mes de febrer la quantitat de cent vint milions de marcs, malgrat la reducció que hi a en el tràfec ferroviari.

El públic alemany es mostra en els trens militars, així com també s'abstuvien els paquets i bagus.—Havas.

EL CORONEL BAUER I L'ORGANITZACIO MILITAR D'ESTUDIANTS NACIONALISTES

Viena, 3.—*L'Allend* diu que el coronel Bauer, un dels caps militars del cop d'Estat de von Kapp i que és el braç dret del general Ludendorf, resideix actualment a Viena. Les autoritats no ignoren que Bauer, el qual pertany als elements del capità Ehrardt, resideix a Austria des de l'ordre de detenció llançada contra ell a Alemanya i que Viena havia estat designada quan la permanència de Ludendorf com el centre de les organitzacions reaccionàries. Afegeix el periòdic que Bauer s'ha posat en contacte amb l'organització nacionalista austríaca per tal de crear una organització militar d'estudiants nacionalistes, i acaba demanant que la llei en vigor per als altres refugiats polítics amenaçats d'expulsió immediata en cas d'activitat política, sigui també aplicada als agitadors nacionalistes alemanys.—Radio.

MUSSOLINI I L'OCUPACIO DE LA RUHR :: MANIFESTACIONS DEL "PRIMER" ITALIA

París, 3. — *Le Temps* dóna compte d'unes declaracions fetes per Mussolini a propòsit de la qüestió de la Ruhr. El president italià diu que França té perfecte dret a l'ocupació de la conca per assegurar les reparacions i prendre les garanties necessàries per a la seva seguretat. Amb aquesta ocupació França persegueix només aquests justos objectius, i no desfer el bloc de pobles alemanys.

El conflicte de la Ruhr—afegí—pot tenir fi solament si el Reich es dirigeix a les potències ocupants o als aliats, amb proposicions escrites, precises, detallades i amb caràcter oficial, que puguin ésser acceptades per França i Bèlgica. Si Alemanya donés aquest pas prop dels aliats, l'arranjament podria produir-se molts ràpid el cas d'acceptació per part de les potències ocupants i d'Itàlia.—Havas.

EL COMITE NORDAMERICA DE DESPESES D'OCUPACIO

París, 3.—El Comitè de despeses d'ocupació de l'exèrcit nordamerica ha celebrat la primera de les seves reunions decidides amb motiu de les comunicacions cambiades entre els Governs interessats. El Comitè ha procedit a un canvi d'impressions i d'explicacions sobre les diverses qüestions que susciten el problema del reembors de les despeses de l'exèrcit nordameri[illegible] per buscar la solució.—Radio.

EL QUE VOLDRIA FRANÇA SI ELS EE. UU. O ANGLATERRA PREVENGUESSIN FERLI DEIXAR LA PRESA DE LA RUHR

París, 4.—Ocupant-se de les condicions d'una intervenció anglo-americana, escriu l'*Echo de Paris*: "El dia Estats Units i Anglaterra pretengueslin fer-nos deixar la nostra presa a la Ruhr i modificar el curs de la política emprenda l'11 de gener, seria precís que assumissin responsabilitats concretes: 1.—Garantia del pagament regular de les quantitats deudes per l'imperi. 2.—Garantia de la seguretat franco-belga amenaçada pels projectes alemanys de revenja. No s'ens contestarà satisfactòriament a les nostres peticions invocant la Lliga de les Nacions. Es de garanties ben definides de què importa parlar, de garanties que comprometin directament els Estats que les subscriguin. Mentre la diplomàcia nordamericana i la diplomàcia anglesa vacil·lin sobre aquestes dues qüestions capitals, França farà en tenir en compte els seus consells.—Radio.

LA "SETMANA RELIGIOSA" CONTRA UNA PASTORAL ALEMANYA

París, 3.—*La Semana Religiosa* publica severs comentaris contra la pastoral de l'arquebisbe de Colònia, la qual assimila l'ocupació de la Ruhr pels francesos amb l'ocupació de Bèlgica pels alemanys.—Radio.

EL GOVERN ARGELES NO INTERVINDRA PER RES EN LA QUESTIO DE LA RUHR

Londres, 3.—S'ha publicat una nota oficiosa desmentint que el Govern anglès tingui intenció d'intervenir en la qüestió de la Ruhr.—Radio.

LA S. DE NACIONS I LA CONFERENCIA SOBRE FORMALITATS DUANERES

Ginebra, 3. — El secretari general de la Societat de Nacions ha adreçat recentment als Estats membres de la Societat així com als Governs d'Alemanya, Estats Units, Mèxic i Ecuador una invitació perquè prenguin part a la Conferència sobre formalitats duaneres i altres qüestions anàlogues, que es celebrarà a Ginebra el 15 d'octubre vinent.

L'objecte d'aquesta Conferència és de simplificar i fer uniformes a tots els països les formalitats duaneres especialment en ço que es refereix a l'expedició de llisteres, certificats, etc., que segons opinió general, constituïen un gran inconvenient per al comerç.

Resta expressament entès que les qüestions relatives a la política seguida pels Estats participants en matèries duaneres o de tractats de comerç, quedaran exclosos del programa de la Conferència.

Altrament, a l'esmentada Conferència pertany decidir en quina mesura podrà ésser objecte de convencions, declaracions o recomanacions els resultats obtinguts en l'esmentada Conferència.—Havas.

HA MORT A L'EXILI EL GENERAL RUS PALITZIN

París, 4.—Ha mort a l'exili el general Palitzin, ex-cap d'Estat major del gran duc Nicolau Nicolaievitch. Després de l'esfondrament de l'exèrcit rus vingué a París i vivia modestament a Boulogne-sur-Seine.—Radio.

FORT TEMPORAL A FRANÇA LES COMUNICACIONS AMB PARIS, INTERROMPUDES

Marsella, 3.—Durant tot el dia han estat interrompudes les comunicacions amb París, a conseqüència del temporal. A les tres de la tarda continuava la interrupció.—Havas.

UN TRIBUNAL D'HONOR D'ESTUDIANTS

Budapest, 3. — L'Associació Católica d'Estudiants ha constituït un tribunal d'honor format de professors i estudiants per tal de resoldre totes les qüestions que se suscitin entre estudiants i posar per aquest procediment terme als duels tradicionals entre estudiants.—Radio.

EL GOVERN NORDAMERICA TRAMET AL DE NORUEGA LA INDEMNITZACIO PER LA INCAUTACIO DE VAIXELLS DURANT LA GUERRA

Nova York, 3.—El Govern nordameric ha tramès al Govern de Noruega els 12 mil dólars d'indemnització per la incautació de vaixells noruecs durant la guerra.—Radio.

ELS FEIXISTES MALTRACTEN UN SACERDOT :- L'ESGLESIA ES DEFENSA

Roma, 3.—En assabentar-se que els feixistes havien maltractat a un sacerdot, el bisbe de Bergamo ha publicat una pastoral ex-comunicant a tots aquells que ataquin els sacerdots i els maltractin.—Radio.

EL RECORD MUNDIAL D'ALTURA

Le Bourget, 3. — El tinent Benet ha batut el record mundial d'altura, elevantse en el seu aparell a 5,600 metres amb un pes de 500 quilos.—Radio.

UN COMPLOT CONTRA BENES?

Praga, 3.—Malgrat que el Govern ha desmentit l'intentat contra Benes, en els círcols polítics s'afirma que ha estat descobert un vast complot.—Radio.

DE PORTUGAL :: NOTES POLITIQUES

Lisboa, 3.—En vista del vot de confiança de totes dues Cambres, el ministre de la Guerra ha decidit retirar la dimissió que havia presentat.—Havas.

Lisboa, 3.—S'afirma que serà signat avui l'acord entre el Govern de Mozambique i el de la unió sud-africana pel ministre anglès a Lisboa, en representació del general Smutz.—Havas.

Lisboa, 3.—S'ha publicat un decret obrint un crèdit de deu mil cinc cents contos de reis per a la liquidació de les despeses fetes amb motiu de l'Exposició celebrada a Rio Janeiro.—Havas.

EL CANVI DEL PERSONAL SANITARI ESTABLERT PER L'ORGANITZACIO DEL CONSELL DE LA S. DE NACIONS

Ginebra, 3.—El canvi de personal sanitari establert per l'organització del Consell de la Societat de les Nacions s'ha votat a Londres, sota els auspicis del ministre d'Higiene anglès i amb el concurs de la Societat Mèdica i durarà tres mesos, dels quals set setmanes es consagraran a Anglaterra i cinc a l'Austria.

Ultra els funcionaris sanitaris anglesos hi prendran part vint-i-set més, d'Austràlia, Bèlgica, Dinamarca, Estats Units, Finlàndia, França, Hungria, Itàlia, Noruega, Polònia, Romania, Rússia, Servo-Croàcia-Eslovènia i Suïssa.

Les primeres setmanes a Anglaterra es consagraran a conferències i a inspeccionar els establiments sanitaris de Londres.—Havas.

LA CONFERENCIA PER A L'ACABAMENT DEL CONVENI INTERNACIONAL DE FERROCARRILS

Berna, 3.—La Conferència per a l'acabament del Conveni internacional sobre tràfic de ferrocarrils i per a l'examen de les proposicions concernents al projecte de Conveni internacional de tràfic de viatgers i equipatges, es reunirà el dia primer de maig pròxim i durarà aproximadament un mes.

«Setanta delegats de diversos països d'Europa participaran a la dita Conferència.—Havas.

ELS SENCE FEINA HOLANDESOS

La Haia, 3.—Segons estadístiques oficials, el nombre d'obrers hol[illegible] en atur forçós ha oscil·lat en 1921 i 1922 entre 100.150.

El total dels socorsos lliurats als obrers assegurats s'ha elevat a dotze milions i mig de florins en 1922. En aquesta suma van compresos els socorsos lliurats les caixes d'assegurança contra l'atur forçós organitzades per l'Estat i els auxilis dels municipis.—Havas.

LA O. INTERNACIONAL DE NAVEGACIO AERIA

Brussel·les, 3.—La Comissió internacional de Navegació aèria ha aixecat acta de la decisió d'Anglaterra, India, Canadà, Africa del Sud, Nova Zelanda, Austràlia i França, d'ajornar l'aplicació de l'article cinquè del Conveni aeri referent a tots els Estats firmants del Conveni que no el ratificaren encara, entre ells Espanya.—Havas.

NI EL PAPA ANIRA A LOURDES NI ES RESTABLIRA LA CIUTAT LEONINA

Roma, 3.—Han estat nomenats vint-i-cinc nous senadors.

Es desment la notícia en la qual s'anunciava que el Papa aniria en pelegrinació a Lourdes i que la ciutat leonina serà restablerta a benefici de la Santa Seu.—Havas.

EL NOU GOVERN DE L'URUGUAY

Montevideo, 3.—En encarregar-se el senyor Serrato de les funcions de president de la República, ha nomenat ministre de l'Interior al senyor Llorenç Vicens, al senyor Manini Ríos, ministre d'Afers Estrangers, i ministre de la Guerra al coronel Riveros.—Radio.

LA QUESTIO DELS DEUTES D'HONGRIA

Budapest, 3. — Els creditors anglesos s'han negat a tractar separadament. S'ha proposat la celebració d'una conferència general de creditors, però els francesos han mostrat gran oposició.

En vista d'això, la Comissió de deutes ha examinat la situació, decidint denunciar el Conveni de París.—Radio.

D'ANGLATERRA

Mr. Kenworthy diu a Moscou que els lliberals anglesos volen reconèixer els Soviets

Varsòvia, 3.—Comuniquen de Moscou que Mr. Kenneworthy, membre de la Cambra dels Comuns, el qual es troba a Moscou per estudiar la situació, ha declarat als periodistes que la fracció lliberal de la Cambra dels Comuns, a la qual pertany, desitja el reconeixement diplomàtic integral dels Soviets.

Mr. Kenneworthy considera una proximació anglo-rusa com indispensable per a l'equilibri polític i econòmic mundial.—Havas.

UN DISCURS DE LLOYD GEORGE

Edimburg, 3.—L'ex-president del Consell, Mr. Lloyd George, ha pronunciat al Casino lliberal escocès un discurs, en el qual ha advocat per la constitució d'un bloc lliberal a la Gran Bretanya, mitjançant la fusió dels dos grups liberals actualment existens.

Termina dient que no aspira a cap "jefatura", sinó que seguirà a qualsevol cap que reuneixi les condicions de valor, intel·ligència i patriotisme que col·laboren a salvar al país dels perills de la reacció i de la revolució.—Radio.

UN GRAN NOMBRE D'OBRERS SENSE FEINA ASSALTEN LES OFICINES DE LA BENEFICENCIA PUBLICA

Redruth (Anglaterra), 3.—Un gran nombre d'obrers sense feina assaltaren les oficines de la beneficència pública, exigint que se'ls donés un socors equivalent al marcat pel ministeri del Treball.

Durant la discussió que s'originà amb aquest motiu, els obrers sense feina trencaren tots els vidres de l'edifici, adoptant una actitud amenaçadora.

El ferrocarril elèctric de Terrassa descarrila a Les Planes

Un vagó destroçat :: Vuit ferits

Ahir, cap al tard, van començar a córrer rumors que entre les estacions de Les Planes i Sant Cugat hi havia hagut un descarrilament.

Els van personar a l'estació dels Ferrocarrils de Catalunya, on no ens van saber donar cap detall, per estar completament incomunicats amb l'estació de Les Planes.

Després ens van confirmar el fet persones que venien des d'aquell lloc. El tren descarrilat fou el que surt a les cinc de la Plaça de Catalunya amb direcció a Terrassa.

L'esmentat tren es componia de tres vagons, un de segona i dos de tercera, havent quedat el tercer completament malparat dins del segon, el qual ha quedat destroçat.

La confussió que va regnar des del primer moment féu impossible el saber el nombre de ferits, havent-ne estat assistits alguns a l'estació de Les Planes.

Segons referències, foren guarits en el dispensari del carrers de Sepúlveda, els següents:

Joan Rodó, de catorze anys, habitant a Sant Cugat, amb probable fractura de l'extrem superior del fèmur dret, de pronòstic reservat.

Ramon Pérez, de quaranta tres anys, habitant a Terrassa, carrer de Rubí, núm. 87, amb erosions i escoriacions en diverses parts del cos. Reservat.

Aquests dos foren portats a la Clínica del doctor Bratan.

Júlia i Carme Muñoz, de vint i disset anys, respectivament, artistes, ferida contusa a la regió malar dreta, de pronòstic lleu.

Carme Ballester Martínez, de quaranta dos anys, ferida incisa a l'alment braç esquerre, lleu. Aquesta i les dues anteriors van ésser portades al seu domicili, Gràcia, 1, segon, segona.

Pere Fernández, de trenta anys, habitant al carrer de Villarroel, 19, primer, primera, ferides en diverses parts del cos. Reservat. Fou portat a casa seva.

Joan Pérez, de vint-i-quatre anys, guàrdia civil, ferida contusa a la regió parietal dreta, lleu.

Isidre Casadevalls, de vint-i-cinc anys, habitant a Sant Cugat, carrer de Sant Esteve, 12, ferides i contusions a la cama dreta. Reservat.

Laura Piés, de quaranta tres anys, habitant a Terrassa, carrer de Rubí, 77, ferides en diferents parts del cos. Reservat. Aquesta fou portada a Terrassa en automòbil per compte de la Companyia.

Amb les germanes Muñoz hi anava també unes altres dues artistes, el nom de les quals s'ignora, tenint una d'elles la cama trencada, segons manifestaren les primeres. Totes es dirigien al teatre Alegria, de Terrassa, on havien de treballar per la nit.

Molts ferits van baixar a Gràcia i en altres llocs, fent impossible el saber el nombre exacte de ferits.

A l'estació de la Plaça de Catalunya van posar una pissarra a les sis de la tarda, anunciant que quedaven suspesos tots els tren per a Sant Cugat, Rubí, Sabadell i Terrassa.

Per tal de poder saber concretament com havia esdevingut el fet, vàrem entrevistar-nos a les onze de la nit amb el cap del moviment de la Companyia, el qual va manifestar-nos que no sabia res, puix el cap del moviment que hi havia servei de dia havia marxat tantost va tenir notícia de l'accident i que no se sabian res, perquè el vendaval els havia incomunicat telefònicament amb Les Planes.

Va manifestar-nos també que oficialment tenien solament notícia de tres ferits i en remarcàrem-li moltes que no en sabíem nou, va estranyar-se'n insistint que per l'estació de Barcelona solament n'havien arribat tres.

Més tard vam intentar comunicar per telèfon amb Les Planes i des de les cases que trucàrem no van contestar.

Finalment vam poder parlar amb el senyor Catasús del Restaurant Elèctric, el qual va manifestar-nos molt formalment que solament hi havia tres ferits i que podíem desmentir categòricament que hi haguessin més ferits. Va afegir, però, que als restaurants de Les Planes havíem estat auxiliades solament algunes senyores que van dolorosamyar-se.

Totes aquestes notícies que tenim una negativa en voler donar la veritable versió dels fets, fan sospitar que l'accidente digui major proporcions. En efecte, a primera hora va parlar-se d'ofen dona amb les cames trencades i això ho va confirmar més tard una de les ferides amb la qual vam parlar la qual ens digué que anava amb dues amigues, una de les quals va resultar amb les cames trencades i a la nota que se'ns va donar dels ferits no hi figura cap d'aquestes dues noies.

La circulació de trens ha estat interrompuda tota la nit, i això va impedir que poguéssim anar a Les Planes per adquirir més dades, que en seria possibles tal vegada obtenir avui.

CONFERENCIES

PREMSA ASSOCIADA : CORRESPONSALS :

D'ESPANYA

Un discurs del Rei

Don Alfons novol abdicàr la corona

Com s'havia anunciat, s'ha inaugurat avui, al matí, la biblioteca de l'Escola especial de Pintura, Escultura i Gravat.

El rei ha arribat a l'Escola minuts després de les onze, acompanyat del cap palatí marquès de la Torrecilla, essent rebut al pòrtic pel ministre d'Instrucció pública senyor Salvatella, el sotssecretari del mateix departament senyor Anguita, el director general de Belles Arts don Ferran Weyler i el director de l'Escola, l'escultor don Miquel Blay i tots els professors.

El rei ha recorregut les diverses aules de l'Escola, conversant afablement amb professors i alumnes.

A la classe de fotografia ha presenciat el rei les diverses operacions que passa una planxa fins a entrar en la premsa per ser gravada en el paper.

La prova s'ha fet amb una magnífica fotografia de don Alfons.

Després ha passat a la sala de la Biblioteca de l'Escola.

Amb la vènia del rei, el director de l'Escola ha donat lectura d'un curt discurs, agraint al rei l'haver accedit espontàniament a visitar la Casa de les Belles Arts, bressol dels grans artistes espanyols contemporanis, bressol on es forja el futur artista espanyol.

Ha remerciat també la seva presència al ministre d'Instrucción pública i dels representants de la Premsa.

—El fet—ha afegit—és de tal transcendència, que jo espero que serà altament beneficiós per a l'Escola.

Avui inaugurem aquesta biblioteca, que si no és molt rica quant a la quantitat de volums, ho és en canvi quant a la qualitat i esperem demés que arribi a ser una de les més importants bibliotaques d'art del món.

Ha elegiat l'insigne patriota Joan Cebrian, al qual tant deu l'art espanyol, i ha exposat a continuació alguns dels principals designs de l'Escola de Belles Arts.

Són aquests: el major aprofitament de l'ensenyança estrangera amb el fi de renovar l'art espanyol, i crear de nou entre nosaltres la institució del taller del mestre, on l'alumne pugui adquirir els grans coneixements tècnics necessaris per al més ample desenrotllament.

Per aconseguir aquestes finalitats, l'Escola de Belles Arts necessita la protecció del Govern: necessitem crèdits especials i edificis.

Aviat—ha dit—es collocarà a Madrid la Casa de Velàzquez, homenatge que els francesos tributen a l'art espanyol. Perquè no quedi en mal lloc la nació espanyola, fóra conveniente que poguès collocar-se també molt aviat la primera pedra de l'edifici que juntament amb els nostres designs ens permeti unir l'Escola de Belles Arts i l'Escola d'Arquitectura.

El rey ha contestat al senyor Blay amb un curt i eloqüent discurs.

Ha començat manifestant que li produïa una profunda satisfacció haver visitat personalment i acompanyat del Govern l'Escola de Belles Arts.

Ha felicitat a continuació el senyor Cebrian per la seva exemplar conducta a favor de les arts espanyoles.

Homes com Cebrian—ha dit—que han treballat molts anys de la seva vida fora de la pàtria i conserven sempre l'afectuós record de llur país, no abunden.

Els que continuem en el vell solar espanyol no podem oblidar-los.

Sapigs per tant el senyor Cebrian, que pot comptar amb el meu reconeixement i el del meu Govern. (Rumors d'aprovació.)

Referint-se a continuació a les peticions fetes pel senyor Blay en el seu discurs, ha dit que, donada la personalitat del ministre d'Instrucció pública i essent, com és, l'actual Govern un Govern de renovació, era lògic que una de les seves preocupacions sigui també la de renovar l'art espanyol. (Aplaudiments que duren llarga estona.)

Fet el silenci ha représ el rei el seu discurs.

—I ara, he de rendir uns rumors que circulen. (Gran sensació.)

Jo no soc un desertor. Estic al meu lloc i moro en l'empresa si és necessari. (Grans rumors d'aprovació.)

La meva major satisfacció seria, per tant, senyors no tan sols collocar les primeres pedres de la Casa de Velàzquez i de la nova Escola de Belles Arts, sinó les últimes. (Grans aplaudiments, que priven durant una estona que el rei continuï el seu discurs.)

En cessar els aplaudiments el rei continua:

—Crec que amb això queda suficientment contestat un periòdic que empra el meu nom per fer una determinada política, fent-me amb això molt poc favor. (Aplaudiments.)

Un rei d'Espanya no pot fer això.

(Les últimes paraules són rebudes amb grans ovacions i visques al rei i a Espanya.)

El rei ha estat obsequiat amb un "lunch".

UNS COMENTARIS

El ministre d'Instrucció pública en rebre els periodistes s'ha referit al discurs pronunciat aquest matí pel rei en la inauguració de la Biblioteca de l'Escola especial de Pintura, Escultura i Gravat.

El senyor Salvatella ha repetit algunes de les frases del monarca, passant per alt aquelles que han donat lloc a unànimes comentaris.

El ministre d'Instrucció coneixia el que havia de dir el discurs.

Tot avui no es parla més que del discurs del rei pronunciat a l'Escola de Pintura.

Els sue escoltaren les paraules del monarca, de moment no s'adonaren de la transcendència de les declaracions que ningú esperava, fins que reaccionaren aclamant al rei.

Els alumnes de l'última classe que devia visitar don Alfons l'acolliren a l'entrada amb visques i aplaudiments.

Es va detenir el rei un moment, i conversant amb el ministre d'Instrucció pública es dirigí a un redactor de l'"Heraldo" dient-li:

—Hem sembla que he estat molt clar en el que he dit. No és veritat? I tu que tens costum de recollir les coses, no tindràs pas cap dubte.

Al sortir els convidats a l'acte un dels pocs periodistes presents preguntà al ministre si sabia que el rei anava a parlar en aquella ocasió.

El ministre contestà: Sabia que el rei anava a parlar i sabia també ço que diria.

Demostra això que el Govern estava assabentat del propòsit del rei d'aprofitar l'ocasió per donar la idea de la seva probable abdicació.

DERIVACIONS POLITIQUES DEL DISCURS

A darrera hora continuaven els comentaris sobre el discurs del Rei, però en el sentit d'accentuar la sorpresa que pugui treure derivacions polítiques, per considerar alguns ministres que l'acte del Rei no és estrictament constitucional.

Es cert que En Salvatella ha declarat queell coneixia el propòsit del Rei, però altres ministres consideren que no tractava que el d'Instrucció pública si coneguès, sinó que era el Govern, o almenys el seu cap, el que havia de conèixer prèviament les paraules que volia pronunciar don Alfons.

Es creu que s'acosten uns dies en els quals es tornarà a les inquietuds que motivaren el rescat dels presoners i els documents dels militars, però amb una suposada intervenció de ministres que no són precisament militars.

La qüestió del Marroc

El comunicat de guerra d'anit

S'ha fet el comboi a les posicions de Tuguzz, Azdir, Azuz, Malrut i Nador de Beni-Ulixes, sense novetat.

Calma a la resta del territori.

Aviació.—L'esquadreta de servei reconegué curosament els voltants de Tizi-Azza, Benitez, Tini Alba i el zoco El Tabaza de Sicf, no observant res anormal, bombardejant els poblats propers a aquestes posicions.

Zona occidental.—Dimen d'Ued-Lau que es féu niguda a Lesthea ordinàriament.

Res més de nou.

D'UN SUMARI

El dilluns es probable recaigui votació en la causa incoada amb motiu del comboi de Tizza, i molt aviat es veuràn les referents al coronel Ros i al comandant Larrea.

UNA DECISSIO COMENTADA

Ha estat molt comentat el fet de què el general Aguilera, president del Consell Suprem de Guerra, que pensava absentar-se tres dies de Madrid, hagi desistit a darrera hora del seu propòsit.

NOTICIES DE MELILLA

Melilla.—S'han realitzat sense novetat combois a Albucemas, conduint queixtures i aigua.

— En el vapor "España núm. 5" vingueren el comandant d'Albucemas, coronel Monasterio, diversos oficials i soldats.

— El moro Abd-el-Kader ha rebut un afectuós telegrama de l'alt comissari senyor Silvela, dient-li que desitja viure'n coneixe'l personalment.

— Avui es reunirà Consell de guerra contra el soldat de ferrocarrils General Mimbre, que matà el sergent Pere Mínguez, que li manà sorprendre la posició de Tistutin, on estava de guardió.

Se suposa que se'l condemnarà a mort.

La sentència, estimant circumstàncies atenuants com la d'ésser menor d'edat, ha estat de reclussió perpetua.

— Els indígenes han presentat a la posició d'Azib el Midar un soldat desertor del batalló de l'Africa anomenat Félix Sans.

Ha quedat apariat el cable d'Almeria a Melilla.

— Se sap que nombrosos nómades es refugien a la zona francesa.

— Les actrius de la companyia Maria Guerrero, al cementiri de Mont-Arruit, dipositaren flors a les tombes de les víctimes.

Després visitaren el campament del batalló de Toledo, on els caps i oficials les obsequiaren amb un *lunch*.

— Avui es reuneixen les entitats econòmiques per acordar les peticions que es faran a l'alt comissari quan visiti Melilla, incloses la de l'establiment d'un Ajuntament.

EL PROCES D'EN NAVARRO

Es diu que el principal càrrec que farà el Consell Suprem de Guerra i Marina al general Navarro és el d'haver disposat una retirada sense indicar a les setves forces on havien de concentrar-se.

S'afirma que el baró de Casa Davalillos, militar que, poseint una gran renda, serví vuit anys a Africa, sacrificant-ho tot al Estat, posseeix proves greus i aclaparadores de què en el fet de referència no féu més que complir ordres rebudes.

EL QUE DIUEN ELS MINISTRES

El cap del Govern ha despatxat amb el rei, però no ha posat a la firma cap decret.

A la Presidència ha manifestat als periodistes que l'havia visitat el diputat socialista senyor Prieto, i una comissió de secretaris de Sala del Tribunal Suprem.

Ha anunciat que el rei anirà a l'Academia de Ciències per assistir a una sessió que celebrarà demà, a honor del savi alemany Einstein.

— El ministre de la Governació ha manifestat al migdia que l'havia visitat el nou governador de Vizcaya, senyor Ulierna, el qual sortirà aquesta tarda cap a Bilbao.

Ha afegit que el director general d'ordre públic li havia telegrafiat dse de Bilbao, dient que no hi havia novetat i que probablement demà, o demà passat, sortirà d'aquella capital, després de conferenciar amb totes les autoritats i d'adoptar les mesures oportunes.

Portarà una memòria, que elevarà al Govern, com a resultat de la seva actuació.

— L'ambaixador de França ha visitat avui el ministre d'Estat.

— En Salvatella ha rebut als periodistes que fan informació al ministeri d'Instrucció pública i els ha invitat a passar al despatx del Director general de Belles Arts, don Ferran Weyler, a qui es deu la donació de molts llibres per a la Biblioteca, molts d'ells valuosissims i costosos.

Ha dit que havia rebut moltes felicitacions per la seva resolució de restituir a l'arquitecte encarregat de les obres de restauració dels monuments de Granada, senyor Cendoça.

L'arquitecte interí, senyor Vihelmy, li ha tramès el projecte de restauració del primer pis del Palau de Carles V i li ha anunciat per telègraf la tramesa del projecte del Palau Àrab.

Ha afegit, per últim, que havia vist en un periòdic la idea, que ell acull, de pensionar a l'estranger les filles de l'illustre ceramista senyor Zuluage, però advorteix que era necessari que la petició es faci oficialment per les interessades.

— El ministre de Foment ha dit als periodistes que l'havia visitat la comissió gestora de la construcció del ferrocarril directe de Madrid a València per demanar-li que atengui la petició de la companyia Borghan i Roschild. El ministre ha contestat que s'havia de fer la revissió de preus i després cobrir totes les formalitats de la subhasta.

També ha visitat a En Gasset la comissió d'hullers que sentien alarmaments al veure que no s'havia tractat al Consell el seu problema. El ministre ha dit que en aquest assumpte hi havien algunes dificultats, però que en el primer Consell es resoldrien.

Parlant de la Bugosta, s'estengué en consideracions dient que al presentar-se els nous gèrmens quedaran dominats.

— El conde de Romanones se'n anà aquest damatí al camp, d'on no tornarà fins al diumenge a la nit.

— El dia 29 començaran al ministeri de la Guerra les oposicions a ingrés al Cos d'Intervenció militar entre els oficials d'altres Cossos i Armes.

EL REPARTIMENT DE L'ENCASILLAMENT

Com no ha acabat l'encasillat oficial, es desconeix el nombre exacte de candidats ministerials.

Es fan ascendir les xifres en uns 250, que es descomponen en els següents grups: marquès d'Alhucemas, un centenar; el comte de Romanones, 50, i altres tants l'Alba. Els reformistes aspiren a presentar 26; En Gasset, 13 i l'Alcalà Zamora, 11.

LA FIRA DE MOSTRES DE BARCELONA

El ministre del Treball ha presidit aquest matí la reunió de la Junta executiva organitzadora de la Fira de Mostres de Barcelona, per acordar el programa definitiu d'aquell acte, que es realitzarà, com és sabut, a mitjans del present mes.

El delegat del Comitè, En Taltavull, llegí unes notes amb les impressions rebudes a diverses regions espanyoles, poguent apreciar l'entusiasme que regna per a concórrer a la Fira i l'interès que hi ha per visitar-la.

En Chapaprieta determinarà qui, en nom del Govern, tindrà la representació oficial, després de parlar amb En Garcia Prieto.

LA CONFERENCIA DEL P. CALASANZ

El fiscal ha remès una querella al jutjat de guàrdia, contra el P. Calasanz, amb motiu de les manifestacions que va fer en la conferència que explicà dies passats al convent de Dames Catequístiques.

El P. Calasanz ha estat prestant declaració durant dues hores, i prop d'ella es guarda gran reserva.

A aquestes diligències, a les quals s'ha donat caràcter d'urgència, hi han assistit el president i el fiscal de l'Audiència.

El P. Calasanz ha arribat al jutjat en un luxós automòbil, acompanyat d'un senyor.

UN ULTIMATUM D'EN MELQUIADES ALVAREZ

A última hora han conferenciat el cap del Govern i En Melquiades Alvarez, atribuint-se a aquest que ha reiterat al marquès d'Albucemas la seva opinió que ha de posar-se terme a la situació que s'ha creat al Govern després de tants incidents, amb la publicació del Decret de disolució de les Corts o amb la dimissió.

EL VIATFE D'EINSTEIN

Alguns periodistes han tractat, inútilment, de celebrar intervius amb el professor Einstein, el qual s'ha manifestat altament reservat, dient que no volia fer declaracions.

El professor ha visitat a l'alcalde, agraint-li el missatge de salutació que li envià l'Ajuntament.

Aquesta tarda en la Facultat de Ciències ha donat la primera de les seves conferències sobre la teoria de la relativitat, que ha estat molt aplaudida.

Al Palace Hotel s'ha donat un banquet en honor d'Einstein, presidint l'ambaixador d'Alemanya i els doctors Carracido i Bauer.

En finalitzar s'han canviat afectuosos mots entre el doctor Bauer i l'homenatjat, manifestant el rector de la Universitat que s'havia nomenat catedràtic honorari d'aquell centre a l'autor de la teoria de la relativitat.

DE LA TRAGEDIA DEL TEATRE ESLAVA

En Vidal i Planas es troba a la Presó Model incomunicat per ordre judicial.

No està ultimat encara quan ha de fer-se l'enterrament d'Anton del Olmet.

Es diu que la família de la víctima havia realitzat gestions amb l'objecte de traslladar el cadàver al domicili particular, però segons sembla, una elevada personalitat, parent d'Anton del Olmet s'hi ha oposat, en evitació de majors emocions per als parents de la víctima.

Tampoc està ultimat quan ha de realitzar-se la diligència d'autòpsia, encara que se suposa que serà aquesta tarda.

Els balcons de l'edifici en què està instal·lada la Societat d'Autors hi ha draps negres, en senyal de dol.

El jutge ha citat per al dilluns a nombrosos testimonis.

Diumenge declararà En Vidal i Planas davant del jutge.

Aquest matí el jutjat no ha fet cap treball. Ningú ha comparegut a declarar.

Aquesta tarda el jutjat ha pres declaració a la presó a En Vidal i Planas, molt detingudament.

El metge forense ha fet l'autòpsia de l'Anton del Olmet en el dipòsit judicial, emitint el seu informe.

Per al dilluns estan citats 28 testimonis, entre ells Elena, amiga d'En Vidal, En Miguel Pasqual i alguns actors de l'Eslava.

L'enterrament de l'Anton del Olmet es farà el diumenge, a les quatre de la tarda, des del dipòsit judicial al cementiri de Nostra Dona de l'Almudena.

LA GACETA

El Diari Oficial publica:

De Finances.—R. O. disposant s'ajusti a les tarifes que es publiquen les patents per al pagament del import de trans ports aplicables al vehicles enumerats en l'article 5 de la llei reguladora de dit impost.

De Governació.—Escalafó del personal subalterm dependent d'aquest ministeri.

De Foment.—R. O. disposant-se s'ordeni a les divisions tècniques i administratives de ferrocarrils l'observància de les regles que es publiquen.

DE CATALUNYA

VILANOVA I GELTRU

Conferencies :: Football :: Exposició de canaris :: Teatre :: Municipals :: Amics de la Música

En Ventura Gassol donà el passat diumenge una conferència al Centre Català davant una nombrosa concurrència, en la qual, amb paraula pulcra, enaltí les característiques essencials de l'ànima catalana, estudià el concepte de nacionalitat, elogià la nostra llengua, la nostra bandera i les nostres danses; llegí, a preus del públic, tan distingit conferenciant, una poesia patriòtica, que fou aplaudida amb entusiasme.

— El Círcol Católic ha organitzat un cicle de conferències per a la present Quaresma, confiades totes elles a oradors d'una reconeguda catalanitat. La primera anà a càrrec d'En Rafel Cardona, sobre el tema "Llnitem a plena llum".

— L'Associació d'Alumnes Obrers de l'Escola Industrial inaugurà el passat diumenge el camp de què és propietària amb un partit de futbol jugat entre el seu *fim* i el Catalònia Esporting Club, de Sant Sadurní de Noia. La forta ventada que fèn tota la tarda privà els jugadors de lluir llurs facultats .Acabà el partit amb el resultat de tres a un a favor del Catalònia.

— En el castell de la Geltrú ha celebrat la novena exposició de canaris la "Societat Protectora de la Cria del Canari, d'aquesta vila, que ha confirmat la seva supremacia en la seleccionada producció del ja famós canaci vilanoví.

— Amb la representació de l'obra d'En Puig i Ferrater la "Dama enamorada", ha obtingut un nou triomf en la nostra vila la companyia de la distingida actriu Mercè Nicolau.

— El propvinent diumenge en el teatre del Centre Català es posaran en escena les obres "Gent d'ara" i "L'Agència d'informes comercials".

— En l'última sessió municipal es tractà, entre altres afers de menys importància, de la manera de regularitzar els preus dels lloguers i de fer les diligències pertinents per aconseguir que es reprengui les interrompudes obres del port i que s'activin les del pantà de Foix.

— L'Agrupació "Amics de la Música" ha organitzat un curset d'educació musical, amb audicions de piano, a càrrec del professor Ezequiel Martín, dividit en tres sessions, la primera de les quals va tenir lloc el dijous en el saló del Foment del Treball.

Aquesta conferència sobre "Obres Clàssiques", tant en la primera part, en què es parlà dels músics anteriors a Mozart, com en la segona, en la qual es tractà d'aquest i de Beethoven, fou interessant, agradable i edificadora.

A més, En Martín, en les ilustracions musicals amb què completà les seves ensenyances es mostrà com un pianista de la bona escola.

VALLS

Noces :: Retorn d'un ex-preso ner :: El Centre de Dependents

Dijous al matí, a l'altar de la Mare de Déu de la Candela se celebraren les noces de l'advocat i secretari del Banc de Valls En Tomàs Selva i Grifell amb la gentilíssima senyoreta Na Maria Folch i Figuerola.

Benéí la unió el doctor Cardó, canonge de la Seu barcelonina i dirigí sentides paraules als nuvis mossèn Raiscus, beneficiat de Sant Martí de Maldà.

— Inmarts en el tren de la nit arribà, acompanyat dels seus pares i algunes amics, el jove Josep Calvet, fill del campaner de la parròquia de Sant Antoni, que havia estat presoner dels moros d'enllà de la desfeta d'Annual.

Anaren a l'estació a rebre'l uns centenars de persones; després l'acompanyaren a l'església del Carme, on la cleracia cantà una salve en acció de gràcies pel retorn del jove Calvet.

— Diumenge passat tingué lloc la reunió general del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústrie d'aquesta ciutat. La memòria que feu llegida, prova l'estat de floreixement en què es troba l'esmentat Centre.

OLOT

Donatiu -:- Adhesió a l'homenatge a En Joan Samper

Durant el mes de febrer han estat sacrificats, en aquesta localitat, 535 porcs; 1,435 xais; 21 ovelles; 67 cabrits, i 74 bedelles, amb un pes de quilos 74,687, cobrant el Municipi per consums i arbitris, la quantitat de 12955'93 pessetes.

— L'advocat En Joan Cagelrills, favorescut amb un vigèssimo de Nadal, a pres a son càrrec les despeses de sedificació i restauració d'una sala de l'Hospital Municipal.

— S'han declarat en vaga els operaris de la fàbrica de gasos d'En Josep Puigdemont.

— La Junta de l'Olot F. C. ens prega que fem constar que va sumar-se oportunament a l'homenatge dedicat darrerament a En Joan Samper, encara que no consta en les ressenyes dels periòdics barcelonins.

— A Sant Esteve de Bas s'ha cabat foc a la masia Serra, essent d'alguna importància les pèrdues sofertes.

SANT FELIU DE GUIXOLS

El moviment de població del mes de febrer ha estat xist: Defuncions, 11; nuiaiments, 10; matrimonis, 5.

— En el port arribaren durant el mateix mes 23 embarcacions, entre espanyoles i estrangeres.

— Avui tindrà lloc a les Cases Consistorials la classificació i declaració de soldats de l'actual alistament.

— Dilluns serà repartida l'almoina del llegat Vidal.

En participaran 159 sol·licitants a raó de 22 pessetes cada un.

— S'està procedint a la replantació d'arbres de la Plaça del Monestir i a la poda del restant d'arbrat públic.

— Fins el dia 15 del corrent seran admeses en aquesta Junta local del Cens les inclusions i exclusions de noms que hagin de fer-se.

— Dimecres no va celebrar l'Ajuntament sessió de primera convocatòria.

En el dit dia fou ordenat per l'Alcaldia el pagament de la tercera part dels endarreriments que es deuen als empleats i als mestres.

— Aquesta setmana, acompanyat d'alguns amics, estigué aquí l'advocat i comerciant barceloní senyor Segura Solsona, de filiació demòcrata independent, el qual es proposa disputar la representació en Corts d'aquest districte a l'actual diputat senyor Albert.

— Dilluns va reunir-se la Junta local de Sanitat per tractar i resoldre diferents assumptes de la seva competència.

— Dijous, i sota els auspicis dels "Amics de la Sardana" va celebrar-se al Saló Goula una gran ballada de sardanes. Interpretà l'escollit programa la cobla local "Unión Guixolense".

— Ha pres possessió del seu càrrec el nou administrador d'aquesta Duana, N'Enric Ruiz Cañada.

— Ha estat autoritzada la Societat de caçadors "El Foment" per donar 20 batudes contra les bèsties perjudicials.

— El G. C. ha declarat vedat de caça els terrenys quee els germans Castelló posseeixen en els paratges de Canyet i Sant Benet.

— Dimarts va reunir-se, sota la presidència de l'alcalde, la Junta de Protecció a la Infància i Extinció de la Mendicitat.

— La coblejadora Ramona Rovira recull aplaudiments al "Mundial" amb les cançons catalanes "Terra Baixa" i "La Mare".

ARENYS DE MAR

Una vetllada. — Futbol

A profit del camp d'esports, les obres del qual estan molt adelantades, va tenir lloc el diumenge passat, a la sala teatre del Centre Regionalista, una bonica vetllada organitzada pel quadro dramàtic del dit Centre.

Es representaren "A la vora de la mar", de Pitarra, i "Gent d'ara", del malaguanyat escriptor Coca i Vallmajor, essent molt ben executades per les aficionades senyoretes Maria Batlle, Lídia Ferrer i Dolors Graupera, i els joves Altés, Miró, Solà, Valls, Nicolau i Guri, sota l'experta direcció del senyor Carles Xena.

A la segona part i acompanyades al piano pel mestre Xavier Maimí, van ésser cantades diverses composicions musical a càrrec de la senyoreta Dolors Cruixyas i dels joves Francesc Noell i Salvador Bosch.

— S'anuncia per a molt aviat, l'obertura de la Sucursal de la Caixa d'Estalvis a aquesta vila, ja que les obres estan acabades.

— S'està organitzant un partit de futbol entre el nostre equip i un compost de joves de la nostra colònia estiuenca.

TORROELLA DE MONTGRI

Catalanitzar-nos -:- Teatre

El desvetllament catalanest a Torroella es manifesta cada dia més, en tots els ordres. De prospectes, pot dir-se que no en surt cap que no sigui en català. A les cases, gairebé no es veu altre calendari que el nostre Manelic.

La catalanització dels rètols és el que avança més lentament. Els que actualment hi ha són els següents:

Menjars i vins del país de J. Roig (Pep del Magatzem).

Recader. Escàrrecs per a Barcelona, Josep Vilà. Saló barberia de Francesc Pagès. El Barat. Mobles i calçat de Francesc Costa i Ferran. Taller de carruatges i carroceries de Narcís Plaja.

Llevadora cirurgiana Na Justa Oriell. Molí de farina i jerros de Joan Garcia. Sindicat Agrícola. Ateneu Montgrí i els del camp de Futbol.

Donarem compte dels que es vagin redactant en català.

El primer diumenge de Quaresma deixà al teatre Jou la companyia de sarsuela i opereta de N'Enric Picher.

Darrerament s'ha representat l'obra valenciana "Cada ovella, sa parella, essent molt aplaudida.

Els mussos que enguany han entrat en quinta són 37.

Ha estat molt augmentada la il·luminació pública dels nostres carrers.

GIRONA

Ha desvetllat gran interès la conferència que avui, dissabte, a les deu de la nit donarà a l'Ateneu de Girona l'ilustre professor i publicista En Nicolau d'Olwer, sobre l'interessant tema "El trobador Serverí de Girona", havent-se registrat aquests dies noves inscripcions de socis. Les altres conferències aniran a càrrer d'En Tomàs Garcés, En Cristófor de Demènet, En Rovira i Virgili, En Giralt Casadesús, En Frederic Camp, En Ruiz Porta i altres distingides personalitats.

— L'Energia Elèctrica de Catalunya ha arrendat a En Bonaventura de Vinyals un salt d'aigua de 500 cavalls, situat a Flassà. La dita empresa està disposada a rebaixar el preu del fluid. Hom assegura que, malgrat aquest arrendament, la Cooperativa de Fluid Elèctric de Catalunya no trigurà a realitzar el seu projecte de subministrar avantatjosament el fluid a aquesta ciutat, comptant ja amb un gran nombre d'abonats.

— La Federació Patronal de Girona ha rebut un telegrama del senyor mi-

ministre d'Hisenda, assabentant-fi que, no essent possible deixar en suspens l'aplicació de les reformes tributàries pot reclamar, amb la seguretat d'ésser atès contra qualsevol abús o extralimitació.

— Ha estat nomenat magistrat de l'Audiència d'aquesta ciutat, En Josep Alvarez Neira.

— L'arquitecte i l'enginyer municipals senyors Giralt i Ordis han començat l'aforament de les aigües potables d'aquesta ciutat, per tal d'informar a l'Ajuntament per l'adquisició de les mateixes.

— Ha estat nomenat inspector d'Hisenda d'aquesta província, el senyor Manuel Montenayor.—C.

— Dintre el termini de trenta dies tindrà lloc a la Casa Capitular de Cassà de la Selva la subhasta del subministre d'enllumenat públic per l'electricitat, durant cinc anys, a 4,665'60 pessetes anyals.

— El dia 16 de març se celebrarà a la Diputació la subhasta per adjudicar el servei de bagatges a la província, durant l'exercici de 1923-24 i sota el tipus de set mil pessetes.

— Ha quedat obert l'abonament als dos concerts que tindran lloc a la Sala Granvia, el dies 6 i 9 de març, a càrrec de la violinista Na Maria Josefa Regnard i del violoncel.lista Antoni Sala, respectivament, acompanyats al piano els concertistes N'Anna Aymat i N'Antoni Vallribera.

MATARO

Conferències. — Sardanes. — Qüestions obreres. Ensorrament

Dissabte a la nit tingué lloc a la societat Iris la conferència que sobre l'importància i riquesa de les colònies que posseeix Espanya en el golf de Guinea, tenia anunciada el president de la missió exploradora de l'Africa Equatorial En Francesc de P. Herran, periodista barceloní. Fou molt aplaudit.

— Al migdia del diumenge donà un concert davant la Casa Comunal la Banda municipal. A igual hora i a la platja, tenia lloc una audició de sardanes organitzad per l'Agrupació Sardanista del Casal, a càrrec de la cobla "Iluro". A la tarda, la mateixa cobla donà una altra audició a la societat Iris.

— En el Foment Mataroní donà la segona conferència de Quaresma el savi caputxí pare Antoni Marín de Barcelona. Tractà sobre la moral en l'home i en la societat.

— Diumenge al matí en el camp de l'Iluro efectuaren un encontre els tims infantils de l'Europa C. D. i l'Iluro S. C. El partit fou poc intressant, pel gran domini dels nostres, que s'apuntaren al seu favor 10 gols per 0 els foranys.

— Pel vinent diumenge hi ha anunciat un partit entre els primers equips de l'Iluro S. C. i el Martinenc C. S.

— Els ferits a causa de l'ensorrament de part del primer pis de la casa número 11 del carrer de N'Estanislau Figueras, Carme Puigderrajols, Agustina Cervera i germanets Dolors i Ramon Puigderrogols passaren al carrer de Sant Joaquim, número 12, els quals són família d'ells. Com que per ordre del senyor alcalde fou tancada la casa, que es compon de sis departaments, sense els baixos, les 28 persones que hi vivien han hagut de repartir-se entre algunes cases i fondes a càrrec de l'Ajuntament. Interí no reuneixi la dita casa les degudes condicions de seguretat no es permetrà que hi visqui ningú.

— Ahir en el Cinema Modern tingué lloc un míting Pro presos. Hi prengueren part Jiménez (que presidí), Carme, Molist, Bellavista, Comte, de la localitat, i Ismael Rico, de Barcelona.

CANET DE MAR

Festival a profit del Patronat de Cultura :: Curs d'ensenyament domèstic :: Sports

Un èxit grandiós fou la festa que a profit del Patronat de Cultura havia organitzat la Joventut Nacionalista.

Es representaren "L'heroi" i "Terra Baixa", pel quadro escènic de l'entitat organitzadora, mereixedor de tot elogi, especialment els amics Banchs, Ssparrech i Socarrats.

Completaren la festa els alumnes de l'Escola Montessori amb uns quants ballets.

— Dijous vinent es començarà a l'Escola del Patronat un curs d'ensenyament domèstic, dirigit pr la mestressa senyoreta Concepció Farran.

— Una forta selecció del Centre d'Esports de Sabadell jugà contra el Canet, guanyant els forasters per 3 a 2.

— De la mateixa manera que van ésser repartides les fulles volants "La marca de l'esclau", ho han estat les de "L'espanyol", editades per "Estat Català".

CRONICA DE CULTURA

ASSOCIACIO PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA

En el darrer Consell directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, ha proposta de la Comissió Tècnica es varen prendre els següents acords: Concedir augment de subvenció a l'escola d'En Manuel Tubert, d'Igualada; escoles catalanes gratuites del districte tercer; Institut Meninal i Escola Mossèn Cinto, de Barcelona, i un lot de llibres al mestre oficial de Sant Pere Pescador.

Demés s'acordà aprovar l'informe de la Comissió, referent a les pensions a l'estranger, i autoritzar a la Comissió perquè proposi al Consell els mestres que cregui que han de pensionar-se.

La Comissió de Moment comunicà que el dia 28 de gener el senyor Bertran i Pijoan donà una conferència a Tiana, i que els dies 25 de febrer i 11 de març es faran actes de propaganda a Sant Feliu de Llobregat i a Santa Coloma de Gramanet, que vol convocar a personalitats i entitats de Gràcia per a constituir-hi la Comissió delegada. Proposa també que es dirigeixi a tots els socis una circular pregant-los-hi que en facin dues cada u, amb l'objecte de doblar ben aviat el número, i que s'anomeni una Comissió per a estudiar els mitjans per a arribar a tenir un edifici social propi.

Referent a n'aquest darrer punt, el Consell acordà nomenar una Comissió, composta pels presidents de les Comissions Tècnica, Editorial i Foment, i secretari del Consell directiu.

LA SOCIETAT ECONOMICA BARCELONINA D'AMICS DEL PAIS

En l'última junta general de la Societat Económica Barcelonina d'Amics del País, celebrada sota la presidència de l'excel.lentíssim senyor En Francesc Puig i Alfonso, s'acordà el condol corporatiu per la mort de l'excel.lentíssim senyor En Rómul Bosch i Alsina.

Fou designat N'Antoni de Nadal i Ferrer per al càrrec de representant de l'Económica a la Junta provincial d'Abastos i il.lustre senyor Dr. En Sebastià Recasens pel càrrec de delegat de l'Económica Barcelonesa en la Junta Central d'Económiques d'Amics del País a Madrid.

Confià la Junta la presidència de les Comissions permanents pel sanejament de barriades insalubres i per a la propulsió dels estudis d'Economia Catalana a En Joan Garriga i Massó.

Fou aprovada la gestió de la Directiva, referent a la reforma del reglament provisional del Notariat i a l'informe del projecte de Bases per al de Llei, que regula el contracte i dret real del fórum.

A L'ACADEMIA I LABORATORI DE CIENCIES MEDIQUES DE CATALUNYA

El dia primer de març, el professor Del Rio-Hortega, director del Laboratori d'Histologia Normal i Patologia, de la Junta per a l'Ampliació d'Estudis, de Madrid, donà en l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya la seva anunciada conferència, titulada "Noves idees sobre la fagocitosi en els centres nerviosos".

Després d'un bren i clar resum de la história de la fagocitosi en general, passà a l'estudi concret d'aquest procés en els centres nerviosos, atribuint-lo, en ells, gairebé exclusivament, a certes cèl.lules emigrants d'origen mesodèrmic, per ell trobades (mesóglia), corresponents a les primitivament denominades pel conferenciant cèl.lules de micróglia.

Impossible de resumir els múltiples punts tractats per l'il.lustre mestre, així com les fecundes deduccions que tant des del punt de vista biológic pur com d'aplicació anatomo?patológica es desprenen de les transcendentals investigacions del conferenciant, continuador de l'obra d'Achúcarro i deixeble predilecte de Cajal.

L'acte constituí una sessió solemne per a l'Acadèmia i Laboratori, el saló d'actes de la qual era insuficient per a la nombrosa concurrència que acudí a escoltar l'autoritzada paraula del que ha estat per uns dies el nostre il.lustre hoste.

Els assistents a l'acte, entre els quals figuraven distinguides personalitats científiques, acollí amb grans aplaudiments la tasca del professor Del Río, el qual havia estat presentat pel doctor Ribas i Ribas, president de l'Acadèmia, amb justes paraules d'elogi i alta consideració.

ASSOCIACIO PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA

En el Consell directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, celebrat el dia 19 del proppassat mes de febrer, es van ratificar les noves Juntes de les Comissions delegades de Tortosa, Bellcaire d'Urgell, Reus i Igualada, que, segons comunicacions rebudes han quedat constituïdes com segueix:

Tortosa: President, Domènec Pinyana; vice-president, Ernest Tudó; tresorer, Josep Sabaté; vocals: Miquel Vergés i Joan Bellpuig; secretari, Alvar Celma.

Bellcaire d'Urgell: President, Antoni Capdevila i Valls; vice-jresident, Joan Armengol i Coll; tresorer, Isidori Tasies i Pons; vocals: Marian Ferran i Rosselló, Ramon Castells i Guasch; secretari, Blai Tasies i Pons; vice-secretari, Isidre Reig i Masses.

Reus: President, Antoni Porta i Pellicer; tresorer, Ramon Jordana; vocals: Joaquim Santassusagna, Eugeni Vives. Joventut Nacionalista Republicana i Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria; secretari, Antoni Pamiés i Balsells.

Igualada: President, Joan Padrós i Fargas; tresorer, Ramon Godó i Valls; vocals: Josepa Xaubet de Jornadà i Eulàlia Torrents de Sabaté; secretari, Joan Riba i Faura; vice-secretari, Josep Castelltort i Ferrer.

LA FESTA DE L'ESTUDIANT

L'Agrupació Escolar Tradicionalista prepara per al dia de Sant Tomàs d'Aquino importants actes religiosos i culturals d'homenatge al patró dels estudiants católics.

Al matí hi haurà a l'església del Pi una missa de comunió amb plàtica preparatória, que dirà el jove doctor Miquel V. Baró, prvre., soci de l'entitat.

A la tarda tindrà lloc una selecta vetllada artística-cultural en l'estatge de l'Agrupació (Portaferrissa, 13), a la que hi prendran part els notables concertistes Roma (piano), Trescases (violí), Cassadó (violoncel.lo), les aplaudides soprans d'ópera senyoretes Sofia Vergé, Josefina Blanch, els mestres Vidal Nunell i J. Cassadó; els llorejats poetes Juncadella i Rico Ariza, havent-se confiat els parlaments als senyors Soler, Janer, Baró i Josep Maria Junyent, de l'Agrupació Escolar Tradicionalista; diputat per Barcelona don Narcís Batlle i el cap regional del partit.

L'entitat organitzadora convida a tots els estudiants católics als actes projectats.

L'ASSEMBLEA DE LA MANCOMUNITAT

CINQUENA SESSIO

A les cinc menys vint minuts i sota la presidència del senyor Jansana, s'obre la sessió.

Tot seguit s'obre la discussió del Pressupost d'Ingressos, essent aprovats sense discussió els capítols segon, tercer, quart i cinquè.

Es objecte de discussió el capítol sisé referent a l'augment de l'arbitri sobre automóbils i camions.

El senyor Agelet pregunta si la Comissió d'Hisenda ha tingut en compte que en el Pressupost de l'Estat hi ha consignat l'ingrés per automóbils que inclou també la Mancomunitat en els seus.

Els senyor Palau i Giró formulen un prec sobre el privilegi dels vehicles destinats a serveis professionals.

El senyor Estapé contesta al senyor Agelet.

El senyor Agelet rectifica.

El senyor Llobet sol.licita que es procuri aplicar la tarifa dels automóbils de serveis públics, d'acord amb la utilització que fecin de les carreteres.

El senyor Estapé diu que si es tributés d'altra manera, seria necessària una vasta organització del personal inspector i això exigiria una consignació major al que recaptaria de més.

Es aprovat el capítol sisè.

S'aproven també els capítols setè i vuitè amb una esmena de la Comissió d'Hisenda, referent a emprèstits.

El senyor Ferran diu que sobre el capítol setè "Subvencions" hauria de fer manifestacions que renuncia a fer.

El senyor Marquès proposa que se celebri sessió secreta.

El senyor Ferran insisteix en no parlar, doncs creu que es perjudicaria el paper de la Mancomunitat, ja que podrien interpretar-se malament les seves paraules.

S'aprova tot seguit el capítol novè, quedant, per tant, aprovat el Pressupost d'Ingressos.

S'entra a la discussió de despeses.

El senyor Marquès pregunta—com a qüestió prèvia—com ha estat resolt al prec que que ell va fer en la darrera Assemblea, referent a l'augment de sou als empleats de la Mancomunitat.

El senyor Sol li contesta que l'esmentat prec ha estat atès en ço que fa referència al professorat.

El senyor Riera explica els augments de personal que figuren en el Pressupost d'Obres públiques.

El senyor Marquès es complau d'haver estat atès el seu prec, peró desitja que s'amplii a tot el personal de la Mancomunitat.

Es posa a discussió el capítol primer de despeses.

El senyor Miró es plany que mentre s'ha augmentat la consignació per crear noves placas, no s'hagi preferit augmentar el sou als empleats. Demana se li donin explicacions.

El senyor Palau intervé per pregar que es doni als càrrecs de representació de la Mancomunitat els honoraris que la seva importància requereix. Prega que se li expliqui el significat d'algunes partides i s'estabilitzi la situació dels temporers.

El president de la Comissió d'Hisenda, senyor Estapé, contesta als senyors Micó i Palau. Respecte a l'opinió d'aquest darrer, referen a la retribució dels senyors consellers, diu que és una qüestió de solució molt difícil.

Els senyors Palau i Micó rectifiquen.

El senyor Marquès es mostra d'acord amb que siguin retribuits la Presidència i els senyors consellers i anuncia la presentació d'una esmena.

El senyor Quintana s'adhereix també a les paraules dels senyors Palau i Marquès.

Els senyors Micó i Palau rectifiquen.

El senyor Pérez de Rozas creu improcedent l'augment de la quantitat per despeses de representació, ja que la Mancomunitat no està en condicions de fer-ho, bo i creient-ho ell perfectament lícit.

El conseller d'Hisenda, senyor Vallès i Pujals agraeix les manifestacions de les minories.

Els senyors Estapé i Micó rectifiquen.

Després de breus explicacions del senyor Vallès i Pujals, s'aprova el capítul primer del Pressupost de despeses.

S'entra a discutir el capítol segon, referent a Beneficència.

El senyor Noguer i Comet prega s'augmenti la consignació de l'Escola d'Art, de Girona.

El conseller de Beneficència, senyor Estadella, contesta al senyor Noguer, dient que el Consell accepta consignar 600 pessetes a l'Escola de Cort, pel lloguer del local.

El senyor Marquès s'adhereix a la petició del senyor Noguer i demana s'augmenti fins a dues centes pessetes la consignació per a 'material.

El senyor Estadella accedeix també a la petició del senyor Marquès.

S'aprova l'article IV del capítol primer.

El senyor Flaquer fa una pregunta que li contesta el senyor Estadella.

El senyor Seix demana s'amplii la partida destinada a estatge de malalts en hospitals locals, pregant s'accepti l'esperit de la seva proposició.

El senyor Palau prega que es lliuri a les Diputacions del compromís de les subvencions i el senyor Estadella contesta que ho proposaria al Consell si el senyor Palau trobava el mitjà de fer-ho.

El senyor Palau creu que l'Assemblea pot acordar no admetre aquestes subvencions.

El senyor Vallès i Pujals trova interessan la proposició del senyor Palau i creu que ha de tenir-se en compte, peró que, per ara, no pot acceptar-se.

El secretari llegeix una proposició del senyor Vidiella, en la qual demana s'augmenti la consignació de l'Hospital de Reus, essent acceptada aquesta esmena per la Comissió.

S'aprova l'article cinquè.

S'obre discussió sobre l'article sisè, el qual és aprovat tot seguit.

Després de lleugeres intervencions, s'aprova el Capítol segon.

Comença la discussió del Capítol III: Cultura i Instrucció.

El senyor Quintana prega sigui degudament atès el personal femení de la Mancomunitat.

El senyor Noguer parla de les Biblioteques Populars i s'adhereix a la proposició del senyor Quintana.

El senyor Quintana fa remarcar que mentre l'ensenyament ha estat molt millorat en els establiments de Beneficència, hi ha una part de personal que constitueix una excepció lamentable: fa referència als professors oficials que donen proves evidents d'inèpcia tant en l'aspecte pedagógic com en el moral, ja que amb els asilats usen procediments d'una absoluta crueltat. Demana que es procuri que l'Institut d'Orientació Professional intervingui en aquests establiments per procurar que els alumnes siguin seleccionats per a la instrucció que ha d'ésser-los més adequada.

El senyor Sol es plany de la denúncia que ha fet el senyor Quintana respecte del professorat oficial sobre el qual no té la Mancomunitat cap autoritat. La Mancomunitat es preocupa de millorar l'ensenyament en aquells establiments i actualment el Consell de Pedagogia està preocupant-se activament d'aquest assumpte.

El senyor Quintana agraeix les paraules del senyor Sol i diu que ell no ha fet cap censura pel Cos de Professorat oficial, sinó que s'ha referit a cassos csoncrets.

El senyor Sol explica algunes partides a petició del senyor Vinyals i Mi-

El senyor Noguer fa uns precs referent a l'Escola Graduada de Figueres. Li contesta el senyor Sol i s'aproven els articles segon i tercer.

A l'article quart hi presenta una esmena el senyor Giró respecte a subvencions a institucions autónomes i la Comissió no l'accepta.

El senyor Giró defensa la seva esmena, recollint tots els tópics empleats pels diputats i regidors lerrouxistes per combatre l'obra cultural de les institucions catalanes, en mig del somriure benèvol de l'Assemblea.

El senyor Quintana diu que els nacionalistes republicans, malgrat les paraules imprudents del senyor Giró, votaran en contra de l'esmena.

El senyor Micó fa un elogi de l'actuació cultural dels Ateneus i es plany que hagi estat suprimida la subvenció que els hi donava la Diputació anys enrera.

El conseller d'Hisenda senyor Vallès, manifesta que les quantitats que consignava per a subvencions la Diputació es convertien en una mena de llista civil. L'exposició escolar ha evitat aquests abusos, obligant a les institucions que vulguin subvenció a exposar els seus treballs. Protesta de les manifestacions del senyor Giró referent al partidisme que guia la distribució d'aquests subvencions.

El senyor Marquès denega el vot de la seva minoria a l'esmena del senyor Giró i diu que el Consell de Pedagogia, en concedir les subvencions, solament té en compte la tasca cultural que realitzen les entitats sol.licitants.

El senyor Noguer recorda al senyor Vallès i Pujals que fou l'Assemblea ja que va acordar la supressió d'aquelles subvencions, acordant a l'ensems que es redactarien unes bases, a les quals s'haurien d'acollir els establiments de cultura que sol.licitessin subvencions. Pregunta què s'ha fet sobre aquest particular.

El senyor Sol li contesta que s'està estudiant la redacció d'aquestes bases. Diu que hi ha grans dificultats per aplicar unes normes a certes subvencions pel caràcter heterogeni de les entitats autónomes que realitzen tasques culturals.

El senyor Giró rectifica insolentantse contra els republicans nacionalistes, dient que no admet lliçons d'urbanitat de ningú i menys del senyor Quintana. (Tothom riu i la presidència repica la campaneta.) Segueix dient que ell és català i després espanyol, perquè entén que Catalunya és i seguirà essent unn regió d'Espanya. (Diverses veus: Ja ho veurem, ja ho veurem!) Grans rialles.

Segueix parlant dels Ateneus i com que s'aparta de l'ordre de la discussió, la presidència el crida a l'ordre perquè concreti.

En mig de grans rialles de tots els concurrents, explica la indignació que li va produir quan va anar a la inauguració de l'Escola de gèneres de punt de Canet, el veure per tot arreu un capellà, el sentir cantar *Els Segadors* i els crits de Visca Catalunya independent, cosa que ell—diu—no sent ni sentirà mai. (Unes veus: Mal fet, home!) Grans rialles no deixen sentir les darreres paraules del senyor Giró.

El senyor Quintana rectifica i el senyor Vinyals s'adhereix a l'esmena, la qual és rebutjada en votació nominal per 28 vots contra dotze.

El senyor Quintana, en nom dels diputats de la ciutat de Reus, fa un prec a favor del Centre de Lectura d'aquella població.

El senyor Vinyals demana s'augmentin les consignacions de les Escoles d'Art i Oficis de Sabadell, Terrassa i altres.

El senyor Marquès prega que es doni a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana tota la subvenció possible per tractar-se d'una entitat digna del major elogi.

El senyor Noguer s'adhereix a aquest prec.

S'aprova l'article IV i amb ell el capítol tercer del Pressupost de despeses.

S'entra a la discussió del del Capítol quart: "Política social".

El senyor Palau el combat per la forma d'ésser redactat.

El conseller senyor de Riba saluda a l'Assemblea per ésser la primera vegada que parla des de que ha estat nomenat conseller, agraint a l'Assemblea la confiança que ha tingut amb ell. Ret homenatge al senyor Bofill i Mates, el qual exercia el càrrec anteriorment. Diu al senyor Palau que és molt difícil assenyalar programes en començar una actuació quan es tracta d'una qüestió tan complexa com la política social i explica al senyor Palau les circunstàncies que han aconsellat fos redactat tal com està el capítol del Pressupost que hom discuteix.

El senyor Palau rectifica.

El senyor Micó prega que es digui si s'ha de prorrogar la sessió; el President ho pregunta a l'Assemblea i a proposta del senyor Estapé s'acorda suspendre-la per continuar-la dimecres vinent, a les quatre de la tarda.

S'aixeca la sessió a tres quarts de nou del vespre.

El caixer de la Mancomunitat

En virtut del concurs celebrat, ha estat nomenat caixer de la Mancomunitat de Catalunya, En Josep A. Pérez Guillen.

Telegrama del senyor Jansana

El president de l'Assemblea, senyor Jansana, ha adreçat el següent telegrama a l'excellentíssim senyor president del Consell de ministres, al ministre de Gràcia i Justícia i al ministre del Treball:

"L'Assemblea de la Mancomunitat de Catalunya acordà sollicitar del Govern de la presidència de V. E. que ajorni la confecció de qualsevol projecte de llei o la promulgació de qualsevulga disposició encaminada a regular, modificar o alterar el règim vigent a Catalunya, en matèria de censos, rabassa morta i altres de naturalesa semblant, fins que, havent-se recollit els resultats de la informació pública oberta pu racord de l'Assemblea de la meva presidència, a base d'estudis practicats a l'efecte, es pugui redactar un projecte definitiu que ofereixi les màximes garantias en tots els ordres. El saluda afectuosament.—Jansana."

LA MUSICA

ELS TRIOS DE BEETHOVEN

En la segona sessió de l'audició integral dels Trios de Beethoven, que tindrà lloc avui, diumenge, a la tarda, a la Sala Mozart, a càrrec del Trio de Barcelona, s'executarà el Trio en mi bemoll, Variacions en sol, op. 121, Trio en re, op. 70, núm. 1, i el Trio en sol op. 2, núm. 1.

CONCERT CARME AMAT

El concert que la senyoreta Carme Amat anuncia per al dilluns, dia 12, ha adequat, essent les més interessants les sica, un especial interès. Per fi ha decidit la notable cantatriu fer arribar al públic les belleses de la seva veu i del seu art, veritablement sincer i emocionant.

El programa, no ja solament pel nom dels músics, sinó pel caient de les composicions que la cantatriu catalana ha de cantar, resulta atraient.

Totes les valors de l'art musical clàssic, romàntic i mòdern, hi tenen lloc adequat, essent a més interessants les cinc primeres audicions que anuncia.

"LA PASSIO", DE BACH

Demà es posaran a la venda les localitats per a cada una de les audicions extraordinàries de "La Passió de Nostre Senyor Jesucrist", de J. S. Bach, les quals tindran lloc els diumenges dies 11 i 18 de març, a la tarda, al Palau de la Música Catalana.

La majoria de les persones abonades a les passades audicions han pres localitats per a les d'aquest anys, de manera que relativament són poques les que es posaran a la venda.

AMICS DE LA MUSICA

Heu's aquí com parla la crítica alemanya i escandinava de l'art de Walter Drwenski, l'eminent organista alemany que per al desè concert de l'actual curs ha contractat aquesta entitat:

Berlin. "Die Tonkust":

En la sonata de la seva composició mostrà abundosament l'artista Drwenski les seves riques facultats. Ens demostrà també les possibilitats quasi inesgotables de les combinacions sonores a l'orgue. Mai havia sentit cosa semblant en el regi instrument. Els *esforzandos*, el pas del lent al accelerant, dels disminuents als creixents i l'expressió dels sentiments quasi com en un instrument de corda o de la veu humana, li són fàcils d'obtenir a aquest jove artista, mercès a la seva tècnica porteuosa.—Franz Baothe.

Berlin. "Localanzeiger":

Sorprenent fou també l'art de l'organista Walter Drwenski. Es precis haver oit la Sonata d'aquest artista per saber quina és l'abundor d'efectes sonors no sentits encara que rauen en el si del regi instrument.—Dr. P. Ertel.

Berlin. "Taegliche Rundschau":

Walter Drwenski és, entre els joves, indubtablement l'organista i compositor per a tal instrument, més genial.

Cristiania. "Novske Intelligensedley"

Un organista de gran rellen, Walter Drwenski, tocà dos *Preludis* i *fugues* del diví Bach, amb maestria absoluta.

Copenhague. "Berlinske Tidende":

El Sr. Drwenski tocà amb superior habilitat un *Preludi* i *fuga*, de Bach, i la *Tocata* de le seva composició, que demostrà la sólida capacitat del seu autor.

AL CENTRE DE DEPENDENTS

Avui, a la tarda, hi haurà al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, un concert a càrrec del notable Orfeó Barceloní i una extensa interpretació de cançons amb gestes per la Secció infantil de l'esmentat Orfeó.

A aquesta festa l'Orfeó Barceloní interpretarà obres de Bach Morera, etc.

ASSOCIACIO DE MUSICA "DA CAMERA"

Joseph Szigeti i Josef Pembaur, violí i piano, respectivament, obtingueren un concedt de gratíssim record.

Viva sensibilitat, expressió sincera i fogós entusiasme en la interpretació de les obres que composaven el programa, ben atractiu per ell sol, foren les característiques de llur concert. Szigeti, correctíssim dintre l'apassionament de la seva execució. Pembaur, quelcom exòtic, amb sombres d'afeotació, peró també d'una dicció i sonoritat convincents.

La Sonata en "re menor", de Brahms, obrìa el programa. Aquesta obra brillant i plena d'exaltacions romàntiques, ens captivà així mateix per la interpretació excel.lent que en feren els artistes.

L'Adagio, sobretot amb la seva melodia noble i concisa, i que és per a nosaltres el millor temps de la "Sonata", fou dit amb una sinceritat admirable.

Venia després la "Sonata" en la major, de Pizzeti, l'autor modern, que junt amb Malipiero, Respighi i Casella, forma la representació actual de la composició italiana.

Plena d'un accent ardent, retingut, per la seva sobrietat d'expressió i el conjunt robust l'obra de Pizzeti plagué força.

L'apassionada dicció de Szigeti n'accentuà el sentiment, sobretot al segon temps, "Preghiera per gl'innocenti".

Finia el concert amb el "Rondó" en "si menor", de Schubert.

No obstant el lloc poc notable que dins la producció schubertiana ocupa, aquest Rondó és una aportació preciosa per al repertori d'un virtuós.

En ell, els artistes se'ns acabaren de confirmar com a tals. L'alada facilitat en mig de l'execució vibrant de Szigeti i Pembam ens demostrà la notable qualitat de la seva tècnica.

Szigeti executà fora de programa la "Gavota", de Basch, per a violí sol, mestrívolament dita, i Pembaur, una "Balada", de Chopin.

J. LL. B.

El lector diu...

ELS BOTIGUERS I LA LLENGUA CATALANA

Sr. Director:

"Un botiguer" deia dijous passat que es presenten alguns inconvenients pel retolatge en català, entre els quals l'haver d'esperar l'avinentesa de repintar o reformar els establiments. Aquest "botiguer" és molt optimista? Jo li puc assegurar que la realitat demostra el contrari. El que subscriu, també botiguer i que fa més de quinze anys que ho fa tot únicament i exclusivament en català, és un fervorós de la catalanització dels establiments, ha tingut molts disgustos i desenganys en el seu apostolat. Metódic com soc, puc mostrat la llista de 17 establiments del meu gremi, propietat d'amics meus, els quals continuen espanyolitzats de dalt a baix tot i haver-se realitzat les reformes avinents dintre quatre anys ençà i haverse realitzat les gestions necessàries per a llur catalanització en temps oportú.

Val a dir que tots disset se les donen de catalanistes; Cregui "Un botiguer" que fins que les organitzacions patriòtiques no prenguin l'acord d'expulsar de llur llista d'adherits els botiguers inconseqüents o que s'organitzi una ruptura metódica i eficaç de rètols i retolets o cosa recomanable, el boicotatge a aquells que no emprin el català dels nostres botiguers no en treurem res, res, res. Cada dia se'n pinten de nous de rètols! I quants en català...?

Un altre botiguer

Senyor Director:

No és ben llastimós que a Lleyda, on hi ha una Escola magnífica fa temps acabada, encara no estigui oberta?

Jo destinaria cridessin un poc l'atenció a la Mancomunitat i Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, ja que l'Ajuntament no ho fa, perquè en la dita Escola comencessin prompte les classes per escampar arreu la nostra parla, ensenyant i educant els nostres nois per al bé de la nostra Catalunya.

Jo crec que ho faran així. El seu afectíssim,

PER A NO TOSSIR

La tos generalment és produïda per la irritabilitat de l'aparell respiratori; per tant, cal emprar per a combatre-la un preparat adequat i d'efectes ràpids per a evitar Bronquitis, Ataca asmàtics, i àdhuc la Tuberculosi. Avui el JARABE VIAN, compost amb extracte de diverses plantes medicinals, és el que ofereix millors garanties.

Dipòsit: Farmàcia "El Siglo", Sant Pau, 33 i principals farmàcies i Centres d'Específics.

DE ESPORTS

La Conferéncia de N'Antoni Armangué

AVIACIÓ

Ahir, a la tarda, al Saló de Cent, organitzada per la Comissió d'Aviació de l'Ajuntament, el conegut esportmen N'Antoni Armangué donà una conferéncia sobre "Fotografia", davant d'un públic selecte i nombrosíssim, en el qual s'hi comptaven forces dames.

Obrí l'acte el president de la Comissió, senyor Domènech, el qual presentà el conferenciant recordant que l'Armangué es germà d'aquell que empès pel progrés sacrificà la vida, morint víctima de l'avenç de l'aviació. Féu remarcar la competéncia del conferenciant que és una de les primeres figures esportives de la nostra terra i principalment dintre de l'aviació.

El conferenciant començà fent una lleugera història de l'aviació en general, recordant els assaigs fets per Leonard de Vinci i els primers experiments realitzats pels germans Wright, Farmaun, Santos Dumont i demés precursors de l'aviació.

Seguidament entrà de ple en l'aplicació de la fotografia aèria durant la guerra.

En el transcurs del seu documentat parlament es projectaren nombrosissims olixès. Belles vistes de les ciutats devastades per la guerra. Fotografies de diversos indrets, panorames, vistes de Londres, París i Roma, plànols fotogràfics, fent resaltar l'enorme avantatge que reportaria per el catastre de les nacions per mitjà de la fotografia aèria, cosa la qual projecta França.

Explicà com s'obté l'exacta fotografia d'immenses i nombroses extensions de terreny, l'elevació a què ha d'aixecar-se l'aparell i la graduació i precisió a què ha de subjectar-se l'operador perquè no resti sense fotografiar un sol palm de terra.

Exposà com a altres països s'empra la fotografia aèria pel reclam comercial, i els resultats espectacients que dóna.

Sostengué en atinades consideracions sobre la implantació d'un ampie servei comercial aèri.

Remarcà els enormes progressos de França mercès a la navegació aèria, i ensenyà un pla general dels ports aeronàutics de la seïna República.

Es projectaren diverses fotografies de models d'aparells de bombardeig, de comerç i de turisme; dels aparells fotogràfics i d'immenses hangars.

El conferenciant acabà la seva detallada ponència, remerciant a la Comissió d'Aviació la distinció amb què l'havia honorat, i encoratjant a la mateixa i al poble de Barcelona a seguir per propi impuls la tasca de la ciència aèria, sense esperar ajuts de fora, i fent veure la necessitat de la creació d'un port aeronàutic a la ciutat nostrada, cridada, més que cap altra, per assolir l'ideal que tot poble avançat ha arribat a hores d'ara.

En acabar la seva brillant conferència l'Armangué fou molt aplaudit i felicitat pel públic, entre el qual hi havia el senyor Carrasco, ferm i entusiasta propulsor de l'aeronàutica, el qual com a regidor havia format part de la Comissió d'Aviació.

A la presidéncia, demés la Comissió d'Aviació de l'Ajuntament, hi estaven representades les principals societats esportives.

Extraordinaris Partits de Futbol

Dies 3 i 4 de Març

Ferencvarosi Torna Club

Molt vegades campió d'Hongria :: Creador de l'Escola Hongresa de Futbol

Dies 10 i 11 de Març

Real Unión Club de Irún

Finalista en el Campionat d'Espanya 1922

CONTRA

F. C. BARCELONA

Campió de Catalunya i d'Espanya 1922

CAMP DE LES CORTS

A les 3'30 de la tarda

FUTBOL

El "Barcelona" bat al "Ferencvarosi" per 2 a 0

Amb aquest, és el tercer equip hongarès que ens visita enguany; la fama que el "F. T. C." assolí anys enrera, el seu brillant historial que s'ha mantingut quasi sempre unit amb tot el que tenia relació amb l'esport a Hongria, fan d'ell un equip del qual no es pot parlar a la lleugera.

I més quan, com en l'ocasió present, el "Ferencvarosi" ha batut pel nostre "Barcelona", la qual cosa, dit sigui de pas, no constitueix tampoc cap cosa denigrant per als hongaresos, conei xent l'empenta que porten els nostres equipers.

Sense perjudici de poder arrodonir més exactament el nostre comentari a propòsit de l'onze visitant, després del seu segon match, diguem que no ens estranyen els seus febles resultats d'enguany, puix si bé actualment compta amb una "tripplette" davantera que fa coses belles i positives, en canvi la part defensiva de l'equip—si es que aquest match representà fidelment el seu habitual joc—és molt inferior; tant, que podem dir que desequilibra totalment l'equip.

El porter, d'un estil no massa perfecte, rebutjà algunes bales que poden qualificar-se de "bones"; però en altres ocasions l'encert no fou tan gran, donant proves d'inseguretat.

La parella de defenses, potser per la dura tasca que hagueren de superdar, i sobretot al segon temps, donaren nostres evidents de fadiga; demés, el seu cop de sacada feble i sòn lardans en aclarir les situacions.

Els mitjos no feren una exhibició sobresortint, però tampoc pot qualificar-se de dolenta. En alguns moments ens semblà que no s'entenien pas del tot amb els seus davanters, i d'ací que algunes passades perdessin la precisió característica habitual en aquests equips, que generalment, a manca de notabilitats individuals, ens donen sempre una llipó de conjunt.

Hem dit ja que a la davantera sobresurt, tant per la combinació com per l'oportunitat en el remat, el trio central, tots els quals jugadors ens agradaren.

Individualment es remarcà encara més En Toth, el qual, si no molt afortunat en els tirs que estrenà, tresluí que no endebades és considerat com un dels millors xutadors del seu país. La seva fama ha traspassat les fronteres.

Els extrems tots dos molt ràpids, i essent un constant tragí per als mitjos que els han de marcar; però el seu joc perd molta eficàcia a causa de les seves centrades, en les quals, fos pel vent o manca d'encert, en el partit d'ahir no estigueren afortunats.

En el seu conjunt, l'equip demostrà una certa lentitud; volen precisar tant en les seves passades, que la rapidesa i la visualitat del joc se'n ressent. No obstant i això, és un equip força apreciable i el qual ens ha complagut força de poder veure.

Esperem que en el partit d'aquesta tarda, més coneixedors del terreny i del contrincant que tenen davant seu, els hongaresos hauran de proporcionar-nos moments de sincera emoció.

El "Barcelona" jugà bé en general i contrarrestant amb decisió els dominis accidentals dels seus contraris. La partida fou més favorable per als nostres, sobretot a la segona part, que demostraren una més gran cohesió mitjos i davanters.

En aquests darrers féu una bella exhibició N'Alcàntara; no ho diem pas pel seu gol, certament magnífic, però per la demostració de joc que féu quasi tota la tarda.

No entra en el nostre costum prodigar els elogis, puix moltes vegades sonen a falset; ahir el Barcelona ens presentà un xicot jove encara i que no dubtem en qualificar d'"espoir". En Bentanachs, a més de l'entusiasme de debutant, féu gala d'un joc força notable; provei amb constància els davanters i es prodigà interceptant les arrancades dels adversaris.

A la segona part, la desproporció que encara hi ha amb els demés companys seus d'equip es remarcà quelcom; però En Bentanachs, en aquest primer dia, ha causat una magnífica impressió. Naturalment, no vol dir que sigui ja un jugador perfecte, però si continua així, li augurem belles partides. Entre tant, l'enhorabona.

Els defenses feren de tot; bo i dolent; de qualsevol manera no pot dir-se que per a ells la tarda fos gaire brillant.

La primera part transcorregué sense marcar-se gols; el joc es mantingué amb poc entusiasme, sens dubte a causa del fort vent que molestava. Veiérem dos perillosos xuts de l'interior dreta i un altre de l'esquerra. Per la seva part una pilota que agafà precipitadament l'Alcàntara, feu perdre-li l'ocasió d'un gol magnífic.

En canvi, fou notablement superior el joc desenrotllat a la segona part; no precisament pels gols, però perquè les situacions van ésser més freqüents.

Els dos foren a consequència d'unes centrades d'En Piera; la primera, rematada amb un rara oportunitat per N'Alcàntara; a la segona, la bala anà vordejant el pal, fins que en Gràcia i el mateix porter la introduïren.

Altres ocasions fallaren al Barcelona; entre altres, una segura escapada de N'Alcàntara, el qual va entrar tan cenyit que la bala ensopegà amb el pal!

El públic, en general, es donà per molt satisfet del curs del match. L'arbitratge era a càrrec d'En Comorera, i els equips:

F. T. C.: Weis, Jakacks, Hungel II, Wilheim, Czada, Fuhrmany, Heger, Toth, Pataky, Schreiber i Wiener.

Barcelona: Pascual, Planas, Surroca, Torralba, Bentanachs, Samitier, Piera, Martínez V., Gràcia, Alcàntara i Sagi-Barba.

Esperem amb interès què ens reserva la tarda d'avui.

Una nota de la Federació

La F. C. C. F., amb referència a les manifestacions fetes pel C. D. Europa, fa constar que el senyor Salvà, president d'aquesta Federació, estigué a dinar al Tibidabo amb l'àrbitre senyor Contreras en qualitat de president de la Federació i mai com a representant del F. C. Barcelona, com al·ludeix aquell Club en el seu escrit. També ha de fer constar que N'Antoni Salvà compta i ha comptat sempre amb la confiança de tots els que componen el Comitè Directiu Regional."

ESPANYOL-EUROPA

Segons s'ha vingut anunciant, aquesta tarda, a les 3'15, en el camp de l'Espanyol es jugarà el partit de campionat entre els primers equips Espanyol-Europa.

Creiem que serà un dels més renyits d'aquest Campionat, ja que els dos Clubs posaran tots llurs esforços en sortir-ne guanyadors, naturalment, si la realitat no confirma els rumors que a propòsit d'aquest partit han vingut circulant...

MOTORISME

EL III GRAN PREMI DE VOITURETTES I LA CURSA DE LA RABASSADA

La Penya Rhin ha començat ja els seus treballs per la celebració del calendari de proves de motor que té anunciades.

Per al III Gran Premi de voiturettes les gestions realitzades permeten esperar que la gran manifestació internacional de velocitat tindrà lloc sobre un circuit próxim a Barcelona amb moltes facilitats d'accés. Les ciutats bases d'aquest circuit són Sabadell i Terrassa. En les visites darrerament verificades pels senyors Molins (Joaquim i Francesc) i Armangué F., delegats de la Penya Rhin al dit efecte, als alcaldes i consellers dels Ajuntaments de totes dues ciutats han pogut recollir les millors impressions respecte a l'entusiasme amb què dits Ajuntaments acollirien la celebració de la cursa en un circuit que passés per les respectives ciutats, havent-hi també, per part d'altres viles oferiments de circuit. Penya Rhin ve estudiant-les totes i és probable que aviat sigui coneguda la seva decisió definitiva.

Respecte a inscripcions, malgrat i no haver-se declarat obert el período de rebre-les, es tenen les més falagueres impressions, doncs ultra la marca vencedora de l'any passat, es tenen noves de probables inscripcions d'una marca francesa que ja corregué en el primer Gran Premi i la d'una marca austríaca que sembla aquest any disposada a prendre part a totes les grans proves europees i que ha tingut recentment un gran èxit en una cursa sobre gel a Suècia.

En quant a la Cursa de la Rabassada és decidida definitivament la seva celebració el dia 24 de juny i la demanda de detalls Penya Rhin rep tant de Catalunya i d'Espanya com d'altres països, fa creure que la seva importància i fàcil pot superar, encara, al de la Cursa de l'any passat.

També, tan prompte es tingui indicis certs de la data en què podrà estar acabada la carretera, Penya Rhin emprendrà l'organització del quilòmetre llançat, cursa que despertà un gros interès en els nostres centres del motor, esportius i industrials.

EL III TROFEU ARMANGUÉ

(20 de maig)

La Comissió organitzadora d'aquesta gran cursa no es dóna punt de repòs perquè es vegi revestida del màxim de detalls, que donin la sensació d'un esdeniment.

El subcomitè de Tarragona, amb En Lluís Benet al cap, ben secundat pels senyors Marsal, els germans Bonín, J. Bonet, Granmont, Dalmau, Romeu, Artal i Rovell han repres amb llur habitual activitat els treballs de col·laboració amb el Moto Club, fent de manera que la prova d'enguany res tingui d'envejar a les anteriors.

Avui marxarà a Madrid una Comissió, per invitar a don Alfons a la festa. Aquesta es gestionarà del ministre de Foment i director general d'Obres públiques els mitjans necessaris per tal que el circuit, quedant en excel·lents condicions, permeti d'obtenir el màxim de rendiment.

La "Jefatura" d'Obres públiques de Tarragona i la Direcció d'Obres públiques de la Mancomunitat han manifestat al Moto Club de Catalunya que donaran totes les facilitats per tal que el circuit estigui en les immillorables condicions acostumades.

Pel que fa referència als mitjans de comunicació amb Tarragona ultra els trens especials i els serveis marítims que disposarà el Moto Club de Catalunya es reparará la carretera d'enllaç amb Tarragona amb l'objecte que la concurrència de vehicles pugui fer-se en les millors condicions.

Cal esperar de l'entusiasme dels organitzadors i del zel de l'element oficial que el próxim gran premi de l'autocicle constituirà una festa assenyalada, pels innombrables adeptes amb què compta l'esport del motor.

CICLISME

VELODROM DE BADALONA

Per a aquesta tarda, a un quart de quatre, l'infatigable Esport Ciclista Badaloní ha organitzat una interessant reunió, sota l'ordre següent:

1.—Cursa a 5 voltes.

2.—Eliminació cada 10 voltes.

3.—Gran match a l'australiana entre els corredors Prat, Rius, Arimon, Carbonell, Màxim a 50 voltes. Per primera vegada a Badalona.

4.—Cursa amb entrenadors ciclistes sobre 20 quilòmetres.

5.—Gran cursa individual d'una hora per punts amb sprint cada 10 minuts.

Prova de regularitat

L'Esport Ciclista Català organitza una prova ciclista de regularitat per a equips de tres ciclistes, la primera d'aquesta índole que s'organitza sobre un circuit de 60 quilòmetres.

Són molts els premis oferts per compensar els concursants i sols el seu anunci ha despertat veritable entusiasme entre els nostres ciclistes, els quals s'apresten a prendre part, el que fa suposar que seran en nombre considerable els inscrits. La celebrada últimament a base d'un ciclista s'inscriguéren 110 participants.

Per a detalls a la secretaria de l'Esport Ciclista Català, on informaran.

Secció Marítima

Moviment marítim

Vaixells entrats

Pailebot espanyol "Puerto de Alcúdia", de Palma, amb càrrega general.

Llagut espanyol "Anita Martínez", de Castelló amb garrofes.

Vapor espanyol "Cabo Santa Pola", de Bilbao i escales, amb càrrega general i sis passatgers. Amarrat, moll del Rebaix. Consignatari, Ibarra i Companyia.

Pailebot espanyol "Elisa La Roda Ferrer", de Palma, amb adobs químics.

Llagut espanyol "Utiel", de València, amb càrrega general.

Vapor espanyol "Triana", de Passges, amb càrrega general i un passatger. Amarrat, moll del Rebaix. Consignatari, Ibarra i Companyia.

Vapor espanyol "Mallorca", de Palma, amb càrrega general i 71 passatgers. Amarrat, moll de les Drassanes. Consignatari, Companyia Transmediterrània.

Vapor anglès "Cortés"; de Newcastle, amb carbó. Amarrat, moll de Ponent Nord. Consignatari, Mac Andrew.

Vaixells despatxats

Vapor espanyol "Reina Victoria Eugenia", amb crrega general, cap a Buenos Aires i escales.

Pailebot espanyol "Ramón Freixas", amb càrrega general, cap a Ciutadella.

Vapor espanyol "Antonia", amb càrrega general, cap a Gandia i escales.

Vapor espanyol "A. Cola", amb càrrega general, cap a València.

Vapor espanyol "Cullera", amb càrrega general, cap a Cartagena i escales.

Vaixells sortits

Vapor espanyol "Jorge Juan", de trànsit, cap a Càdiz.

Vapor espanyol "Mercedes", amb el seu equip, cap a la mar.

Vapor alemany "Tritón", amb càrrega general i trànsit, cap a València.

Vapor espanyol "Balear", amb càrrega general, cap a Mahó.

Vapor espanyol "Frutero", de trànsit, cap a Cette.

Anuncis Oficials

COMPANYIA CATALANA DE TRAMVIES

Societat Anònima

El Consell d'Administració d'aquesta Companyia convoca els senyors accionistes a la Junta General ordinària prescrita per l'article 20 dels Estatuts, per al dia 10 de març corrent, a les onze del matí, al local social, Ronda de Sant Pau, 43.

Ordre del dia: Aprovació del Balanç i comptes de l'exercici de 1922.

Els dipòsits d'accions s'admeten a la Caixa social, totes els dies feiners, de nou a dotze del matí, hasta el dia 8 de l'actual, segons prescriu l'article 14 dels Estatus vigents.

Barcelona 1.º de març de 1923. —Pel Consell d'Administració, EL PRESIDENT, M. de Foronda.

Principal Palace Plaça del Teatre, 2 i 4 Telèfons, 5125 i 4736 A

Avui, diumenge, MATINEE a les 4 de la tarda

i nit, a les 10

Grandiós Exit dels meravellosos quadros

LAS GRANDES CIRENAICAS (La Chimenea)

i

A LA LUZ DE LA LAMPARA que integren el fastuós espectacle

CRI-CRI ZIG-ZAG

Demà, dilluns, extraordinari esdeveniment artístic

PRESENTACIÓ A BARCELONA de les DANSES DE LA ILLA DE JAVA per la famosa ballarina javanesa TAKKA-TAKKA i el seu admirable "partenaire" YOGA-TARO

—¡Me persiguen!—dijo—y esperó sin hacer un movimiento.

El ruido se oyó con más claridad; era causado por la marcha precipitada de un hombre, y venía del piso bajo.

Van Helmont, tranquilo y resuelto, sacó el puñal, y acurrucándose en la abertura de una ventana, miró con recelo hacia fuera.

Una sombra rápida pasó por debajo de la ventana y desapareció hacia la salida de las ruinas.

—Uno de los que me han enamorado, murmuró el sabio reconociendo a Mercurio con el traje que llevaba en el laboratorio y que aún no se había quitado.

El rumor de los pasos se alejó rápidamente y se extinguió al momento.

—No me busca a mí, dijo Van Helmont.

De pronto acudió a su mente una esperanza que iluminó su bronceado rostro.

—Si habrán salido del taller, dijo con alegría, dejando a Aldab en la casa misteriosa. Tal vez me persigan por las calles creyendo que huyo. Si sólo estuviera el anciano al lado de Aldab... ¿se salvaría?

Y halagado por esta vaga esperanza

atravesó la sala y siguió un camino opuesto al que había tomado al huir del taller. Llegó por fin a la sala que comunicaba con el aposento de Reynold por la abertura misteriosa cuyo secreto había descubierto, y al tantear con sus manos la pared para encontrar el resorte en medio de las tinieblas, se esparció una brillante claridad en la sala por una puerta abierta que daba a un corredor inmediato alumbrado por el techo.

Sin cuidarse de averiguar de donde venía aquella claridad ni de ver si le indicaba un nuevo peligro, Van Helmont lanzó ¡un grito de alegría y de triunfo, porque acababa de encontrar el sitio donde estaba el resorte.

Con el puñal desnudo en la mano derecha, inclinándose para concentrar sus fuerzas y pronto a lanzarse hacia adelante, oyó el índice de la mano izquierda en el resorte, y al mismo tiempo se hizo más viva la claridad que iluminaba el corredor.

Muy pronto se unió a este fulgor siniestro otro que salía de la calle de los Dos Escudos.

Van Helmont entró en el taller de Reynold, y se paró de pronto para exa-

ruinas del convento de los Agustinos.

Pero la llama marchaba con más rapidez que él, y el laboratorio, talleres y galerías se habían transformado casi instantáneamente en un horno encendido.

Van Helmont conoció que los rápidos progresos del incendio se debían a los líquidos inflamables que se habían esparcido, y vió con terror que el taller de Reynold estaba ardiendo cuando apenas había llegado a la puerta.

El sabio retrocedió, pero un muro de llamas se alzaba detrás de él y le perseguía con su marcha progresiva.

El peligro era espantoso, amenador, terrible...

Van Helmont, encerrado en un círculo de fuego, iba a verse envuelto por aquella marea de llamas; pero de un salto se lanzó sobre la mesa de cristal, que permanecía intacta, desafiando la acción del fuego, que pronto la rodeó por todos lados, semejante, en medio de aquellas olas ardientes que se chocaban sobre sus ángulos, corrían bajo sus pies o saltaban sobre su superficie a un peñasco puesto en medio del Océano, y barrido por la furiosa tempestad.

El calor y el humo eran terribles. Y

III

EL INCENDIO

Mientras los tres hijos de La Chesnaye conferenciaban en el salón azul del palacio del embajador de España, los medios de llevar a cabo fielmente sus infames planes de rapiña, asesinato y robo, un resplandor rojizo indicaba que acababa de estallar un violento incendio en el centro de París.

En la casa de la calle de las Estufas Viejas que, presa súbitamente de las llamas desde los cimientos hasta el tejado, amenazaba con el incendio a los edificios inmediatos.

La casa incendiada estaba sin duda desierta, porque no se oía grito alguno.

En el momento en que Mercurio provocaba el incendio prodigando al elemento destructor los alimentos más propios para aumentar su voracidad, Van Helmont se hallaba aún en las ruinas del convento de los Agustinos, las

ESPECTACLES

TEATRES

Teatre Català Romea
Telèfon, 3,500 A.

Avui, diumenge, tarda, a les tres: La grandiosa obra
LES AVENTURES D'EN MASSAGRAN
A dos quarts de sis: Els dos formidables èxits.
LA DIDA
i **La malvasia de Sitges**
Nit, gran cartell:
LA DIDA
i
Per no ésser tretze
Demà, dilluns, tarda: El paquebot "Tenacity" i Civilitzats, tanmateix...

TIVOLI
Gran companyia d'opereta
ESPERANÇA IRIS
Avui, diumenge, tarda:
DEL VAL TABARIN
El último capítulo i Fin de fiesta. Nit: Canción de amor, Estuche de monerías, i Fin de fiesta

Teatre Novetats
Companyia de sainets, sarsuelas, operetes i revistes. Director d'escena, Lluís T Laurente. Mestres directors i concertadors, Josep Espelta, Antoni Calatà i Joan Rufí.
Avui, diumenge, extraordinàries funcions. Tarda, a dos quarts de quatre. La nova opereta en tres actes, de Leo Kastner, arreglada pels senyors Tirso Miguel, Nieto i Joan Casas Vila, música del mestre Josep Snaga.
FLOR DE NIEVE
i la famosa sainsueta en un acte
LAS BRAVAS
Nit, a les deu. La joguina còmica en un acte, Los malagueñas i Vaporcita en tres actes, de gran èxit.
FLOR DE NIEVE
Demà, tarda, a les cinc, matinée popular, a preus econòmics. La generala i La alsaciana. Nit, Flor de nieve. Molt aviat, debut de Maria Conesa.

Teatre Barcelona
Festa inaugural, dimecres, 7, nit
Banda Municipal, Emili Sauer, Mercè Plantada, Emili Vendrell
Companyia Zorrilla
Dijous, debut de la companyia còmica del primer actor
PERE ZORRILLA

Apolo Palace (Teatre Apolo)
Marquès del Duero, 57
Avui, diumenge, 4 de març, tarda, a dos quarts de quatre. Nit, a les deu
A preus popularíssims
3 GRANS BARITONS, 3
Garcia Soler, Josep Parera, Rosend Franco
Tiples cantants:
Mercè Casas, Pepota Ramos, Empar Martí, Rosita Aragón, Angela Sembi, secundades per Ricard Fuentes, Jaume Segura, Josep Taxó, Pla de Vall, Ledesma i altres
TARDA
1, **LA DOGARESA** per Rosend Franco
2, **LAS GOLONDRINAS** per Perera i Ramos
NIT
1, **EL PAJARO AZUL** cantat per primera vegada per Perera i Casas
2, **LA DOGARESA** per l'eminent baríton Garcia Soler i Ramos

Gran Teatre Espanyol
Companyia de vodevil i grans espectacles de
BERGES I SANTPERE
Primera actriu,
ASSUMPCIÓ CASALS
Avui, diumenge, 4 de març. — Tarda a les quatre: Magnífic cartell. Primer **La primera**; segon, el grandiós èxit, **La segona nit de nuvis**. Nit a les deu: **L'èxit creixent**
LA SEGONA NIT DE NUVIS
Demà, dilluns, tarda: **A l'ombra de Montjuic**. Nit i cada nit: **L'èxitàs La segona nit de nuvis.**

Teatre Victòria
Direcció: Ferran Vallejo, Francesc Vidal. Mestres: Isay i Conti
Avui, diumenge, 4 de març de 1923. Tarda, a dos quarts de quatre.. I nit, a tres quarts de deu, la joia Mirka en tres actes
EL ANILLO DE HIERRO
Triomf de Josefina Chaffer, Raoul Aguaviva, Cocuelo, Pastor i Oya i l'èxit grandiós de la temporada actual
¡VIVA CALOR!
Repertoriosa emocionat, decorat esplèndit, indiana sastreria, escenció inmillorable. Tots a veure la revista per curar-se la neurastènia. A riure, a passar una nit agradosa veient tan formosa revista i la desfilada de dones formoses.
Demà, dilluns, Vermut popular: **La chicona, El cabo primero** (amb estrenyent repertoriment) i la vuelta de la Doforca, èxit de riure. Nit, últim dia de **El número 13** i la gran revista
¡VIVA CALOR!
Fent creixent, couplets nous, noies les rigles en escena, presentació estimenda. Decorat i sastreria riquíssimos.

Gran Teatre Espanyol
Cada nit
el grandiós èxit
LA SEGONA NIT DE NUVIS

Teatre Nou
Empresa Serrano :: Companyia de comèdies de Rafel Ramírez
Avui, diumenge, tarda, a les quatre. El sainet en un acte, original de Rafel de Miguel, i Josep Pérez López, **El día del juicio i Responsables!** Nit, a les deu, **Responsables!**

Teatre Còmic
Gran companyia dramàtica castellana **FOJAS-CAPARÓ.** — Avui, diumenge, grandioses funcions. Tarda, a les quatre, i nit, a dos quarts de deu: Colossal èxit de l'emocionant drama en 7 actes **Rosa, la esposa mártir** (segona part de **La mujer adúltera**); decorat especial dels senyors Brunet i Pous i Rafel Garcia. Dilluns, tarda, gran matinée especial: Primer, el famós drama en quatre actes, **Otelo, el moro de Venecia**; segon, el drama en dos actes **Cobardías.** Butaca amb entrada, 1'50 pessetes; general, 0'50. Nit, a dos quarts de deu: L'emocionant drama en set actes **Rosa la esposa mártir** (segona part de **La mujer adúltera**). Dimecres, gran festival a benefici dels porters i acomodadors.

Teatre Poliorama
Companyia de comèdia
GUELL - TUDELA - ASQUERINO - CORTES
(Telèfon 4134 A)
Avui, diumenge, tarda, a dos quarts de quatre, l'èxit del dia:
LA MALA LEY
A les sis, secció especial:
A CAMPO TRAVIESA
Nit, a les deu
A CAMPO TRAVIESA
i **HERIDA DE MUERTE**

Teatre Barcelona
Festa inaugural, dimecres, 7, nit
Banda Municipal, Emili Sauer, Mercè Plantada, Emili Vendrell
Companyia Zorrilla
Dijous, debut de la companyia còmica del primer actor
PERE ZORRILLA

ELDORADO
Coliseu de varietats
Avui, diumenge, tarda, a les quatre. Nit, a les deu.
Projecció de notables pel·lícules. Els ciclistes excèntrics
FRED AND MERRY
Èxit de
GRACIELLAS
amb la seva magnífica col·lecció de làrigues, flors i cretatures encisadores. La reina dels cants regionals
ADELA LOPEZ
La celebrada
TROUPE MENDEZ
L'encisadora
LAURA DE SANTELMO
acompanyada a la guitarra pel professor
FLORENCI CAMPILLO
La genial artista, ídol del públic,
PILAR ALONSO
amb el seu nou repertori

Teatre de la Comèdia
Companyia Claramunt-Adrià.
Avui, tarda, a tres quarts de cinc; nit, a tres quarts de deu. 1, **L'avi.** 2, **La riquesa de Simonides.** Entrada i butaca, 2 pessetes.

Teatre Barcelona
Festa inaugural, dimecres, 7, nit
Banda Municipal, Emili Sauer, Mercè Plantada, Emili Vendrell
Companyia Zorrilla
Dijous, debut de la companyia còmica del primer actor
PERE ZORRILLA

Putxinel·lis "MIRIA"
Rosselló, 206. Davant del Frontó
Avui, diumenge, de 5 a 7
La rondalla en tres actes
El naufragi del vaior "Estrella"
El nou sainet
UN BON CUYNER
Ball Dimoni Tururut
Sorteig de tres joguines entre els infants concurrents.
Entrada i seient numerat, 1 pesseta

CINEMES

Saló Catalunya
Notables quintet Jordà i tercet **Torrents.** Avui, diumenge, gran matinal; tarda, dues sessions, el major esdeveniment de l'any: **Paródia dels tres mosqueters,** per **Max Linder.** A Tutmi: tot Barcelona desfilará pel Saló Catalunya per admirar l'èxit mundial més grandiós. Nit: **Paródia dels tres mosqueters,** per **Max Linder.** Demà 2 estrenes: **Cartes d'altres temps,** per **Mary Miles i Triquitraque campió, cómica. Preferència, 1'50; general, 0'75.**

Diana-Argentina-Excelsior
Avui, diumenge, gran sessió matinal d'onze a una. Tarda i nit: Primer tom de **La filla de l'ajusticiada, Llaços d'amor, Les nenes del chor, Sobre els patins.** Nit, **Cupido d'incognit** i segon de **La filla de l'ajusticiada.**

KURSAAL
ARISTOCRATIC SALÓ
PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA
Dilluns, el major esdeveniment cinematogràfic. **El cicle del cel o Salome i Rasputin,** considerada com la vuitena meravella del món — L'orchestra d'aquest drama es desenvolupa en Època moderna.
Nota.—Avui, diumenge, en la sessió matinal d'11 a 1 es despatxaran localitats numerades per a la sessió especial de les sis de la tarda.

Gran Teatre Comial i Gran Cinema Balcelona
Avui, diumenge.—Sessió matinal d'onze a una.—Tarda i nit, grandiosos programes d'èxit. — La pel·lícula d'argument interessant **Llaços d'amor,** la divertida **Les nenes del chor;** la cómica **Baby escombradora;** el gran partit de futbol Selecció catalana contra **F. C. Barcelona** i primer tom de la gran sèrie francesa en sis toms **La filla de Napoleón.**—A la sessió de la nit estrena del segon tom de **La filla de Napoleón** i la preciosa pel·lícula **Cupido d'incognit.**

Teatres Triomf i Marina
I CINEMA NOU
Avui, **La filla de l'ajusticiada, 1; El petit lord de Fauntleroy, Valor i cor, L'epopeia d'una dona,** 13 i 14. Nit, 2, **La filla de l'ajusticiada, Amics de la infància.**

Palace Cine
GRAN SALÓ DE MODA
Aristocràtiques sessions artístiques
Programes extraordinaris
Avui, diumenge, sessions d'onze a una matí, de tres quarts de quatre a sis i de sis a vuit, tarda, i a les deu de la nit, grans èxits. El film de formós argument **Els pecats d'ahir,** la divertida pel·lícula **Les nenes del chor,** el curiós film **Sobre els patins.** Jornada 8 del grandiós film superproducció de la marca alemanya U. F. A., **L'home sense nom,** titulada **El triomf de l'amor.** A la sessió de la nit estrena del 9 i últim episodi de **L'home sense nom.** Aviat, estrena de **Cuiquilín,** per Jackie Coogan, company de Charlot, i **Sota dues banderes** per la célebre Priscilla Dean.

Monumental-Padró-Walkyria
Avui, diumenge. Sessió matinal d'11 a 1. **L'epopeia d'una dona,** 13 i 14 episodis: **El petit lord Fauntleroy,** segona i última, per Mary Pickford; **Baby escombradora, Actualitats Gaumont.** Tarda: **Profeta a la seva terra.** Nit estrenes: **L'epopeia d'una dona,** 13 i últim: **Enamorada del seu xofer.** Demà, dilluns: **La seva millor novel·la, Un pobre milionari, Triquitraque campió.**

CONCERTS

Palau Musica Catalana
LA PASSIÓ
Segons Sant Mateu, de
Joan Sebastià Bach
per L'ORFEÓ CATALÀ
Dues úniques audicions, en una sola sessió cada una, les tardes dels diumenges, 11 i 18 de març.
Localitats: Unió Musical Espanyola, 1 i 3, Portal de l'Angel, de tres a set de la tarda.

Teatre Tívoli
Orquestra Simfónica de Barcelona. Mestre Lamote de Grignon.
Sèrie 14. Primer concert, avui, diumenge, a les onze del matí. I part. **Weber: Der Freischutz,** obertura. **Ravel: Rapsòdia espanyola.** Preludi a la nit. Malaguenya. Habanera. Fira. **Saint-Saens: Dança macabra,** poema simfònic. Violí solista: senyor Meuner. **Wagner: Siegfried-Idyll.** II part. **Beethoven: Cinquena simfonia,** en do menor, op: 67. Allegro con brio. Andante con moto. Allegro-Allegro-Presto. Abonament i venda de localitats: Unió Musical Espanyola, Portal de l'Angel, 1 i 3.

SALA MOZART
Avui, diumenge, 4, a les onze la tarda, segona sessió de l'Audició integral dels **Trios de Beethoven,** a càrrec del **Trio de Barcelona.**—Localitats a taquilla.

ELDORADO
Avui, diumenge, 4, a les onze del matí, grandiós festival a profit del monument a En Pep Ventura.
La sardanista, pel·lícula de costums populars. Sardanes de concert per la cobla **La Principal del Camp,** de Valls.
LA GOYITA
amb el seu repertori de couplets catalans
EMILI VENDRELL (tenor)
amb un selecte recital de cançons. Detalls per programes.

Majestic Hotel Anglaterra
Avui, diumenge, dia 4 de març 1923, a les cinc de la tarda.
Tercer Concert de Quaresma en el Saló de Thé
Direcció artística:
CASA WERNER
Recital per la cantatriu
Francisca Marlet
Primer premi del Conservatori del Liceu, acompanyada al piano pel mestre
Joaquim Vidal Nunell
del Reial Conservatori i director del Teatre Líric Pràctic.
Per a invitacions, aquest matí, d'onze a una, a la CASA WERNER Rambla de Catalunya, 72 (cantonada a València).

MUSIC-HALLS

EDEN CONCERT
Asalto, 12. Director artístic, Francesc Perezoff. Telèfon, 3332 A. — Tarda, a un quart de quatre; nit, a les deu. Presentació de les més bellíssimes artistes i millors números de varietats. Cada dia, Dancing a l'elegant "Foyer", 1 d'1 a 4 de la matinada **Gran Tabarin Americà. Tzigans Tyndall.**

RESTAURANTS

SORTIDA DE TEATRE a casa BOTTEMS. Restaurant especial. Peix, Ostres i Mariscos. Quintana, 7.

ESPORTS

Frontó Principal Palace
Avui, diumenge, tarda, a un quart de cinc. Tres extraordinaris partits de pilota. Primer, a cistella. **Iriondo i Martín** contra **Santi i Castañega.** Segon, a pala. **Chistu i Quintana II** contra **Badiola i Jàuregui.** Tercer, a cistella, **Vicente i Ichazo** contra **Barrenechea i Garagarza.** Nit, no hi ha partit.—Demà, dilluns, no hi haurà partits.—Dimarts, tarda i nit, extraordinaris partits.

FUTBOL
CAMPIONAT DE CATALUNYA
Avui, diumenge, 4 de març, a les 3'15 tarda,
ESPANYOL-EUROPA
(Camp Espanyol)
Per entrades i localitats al camp de joc.

DIVERSOS

Venus Sport - Palace Ball
Rda. S. Antoni, 62, i 64, i Tigre, 27
Avui, diumenge, tarda i nit, gran ball amenitzat per la sense rival Banda Sport; la qual executarà els següents ballables: **Vals Saló "Machinalement", Marxa cuplet "La filla d'En Nandu", Tro-Step "Amores i amorios".** Mestre J. Pareja, dirigida pel simpàtic i popular mestre Domènec Ponsa.

SALA EMPORDANESA
Carrer del Pi, número 11
Telèfon 3490 A.
TITELLES I PALLASSOS
Avui, diumenge, a les cinc de la tarda
I. L'humorada "El sord", pels titelles.—II. Els aplaudits pallassos **Pepy and Zepy.**—III. La comèdia de gran bloma **L'hostal d'En Faló".**
Burga dels Benfets i Ball del Tururut
Nota.—A tots els nens i nenes seran obsequiats en entrar amb un número correspondent al sorteig que es farà d'un bonic objecte d'esport.

---

móvil, vencido por el dolor y la desesperación, y como un cuerpo privado del alma.

—¡Acaso ridículo de Dios, exclamó con voz sombría, tan visible por momentos cerará de dirigir sus esfuerzos! No... no, es imposible! ¡Pero Alidah! No debía abandonarla, ha sido un cobarde en huir.

Y Van Helmont se daba con el puño en la frente y se desgarraba el pecho con las uñas.

Sin saber el objeto a que dirigir sus pasos, volvió a andar, y bajando por una escalera desmoronada, llegó a un pequeño patio cuadrado.

El aire puro al bañar su frente sereno su espíritu, y un pálido rayo de luna iluminó el sitio en que se encontraba.

Van Helmont se paró y se volvió hacia el oriente.

Estaba dormida, dijo, y aún lo está. ¡Oh! ese sueño la entrega sin fuerza y sin medios de defensa.

Permaneció inmóvil entonces con la mirada brillante, los brazos tendidos hacia adelante, y pareció concentrar en su cerebro por medio de una extremada fragión todas sus fuerzas morales

Apoyó su mano en el resorte, y Van Helmont dió un paso hacia adelante, pero retrocedió casi asfixiado, vaciló y cayó hacia atrás en los escalones.

Una nube de humo le había azotado el rostro y al querer franquear la abertura y obedeciendo el humo a la acción de la corriente de aire establecida de pronto, se extendió con extremada violencia por la galería superior.

En el mismo instante las llamas que habían estado hasta entonces ahogadas bajo una negra humareda, brotaron por todas partes avivadas por el aire que penetraba en la sala y se retorcieron en espirales amenazadores, erizándose por todas las aberturas, filtrándose al través de las hendiduras, arrastrándose sobre la piedra, taladrando el techo, haciendo crugir la madera, la cal y el yeso con un rumor sordo, con un ronquido siniestro mezclado de sonoros estallidos.

Van Helmont, aturdido, cegado y respirando apenas, se levantó con presteza y apoyándose en la pared para no volver a caer, subió la escalera perseguido por los rápidos progresos del destructor elemento, y corrió hacia el taller de Reynold para seguir otra vez el camino que había corrido y huir por las

minar el aposento con una mirada rápida e investigadora.

Ningún desorden reinaba en él; estaba desierto, y se veía sin movimiento y tendido en el suelo el cadáver de Shabbat, la pantera herida por el glóbulo mortífero.

Van Helmont saltó por encima del cuerpo del animal y se lanzó al corredor cuya puerta estaba abierta.

Llegó a algunos segundos al laboratorio de química y al aposento donde La Chesnaye tenía las fieras, y vió que todo estaba desierto, pero el pavimento se hallaba lleno de resortes de vasias y botellas, las paredes, los techos, las puertas y las ventanas presentaban anchos regueros de un líquido brillante, y la atmósfera estaba impregnada de emanaciones acres, ferruginosas y ácidas que apenas dejaban respirar al sabio.

Pero no veía ni sentía nada. Buscaba a Aldah, o a falta de la joven, quería hallar algún indicio que le ayudase a encontrarla.

Volvió, pues, a la galería en cuyo extremo estaba la puerta del laboratorio de Mercurio, y bajó precipitadamente la escalera que conducía a la calle de las Estatuas Viejas.

y materiales el supremo poder de su voluntad.

—¡despierta!—dijo con voz alta y con tono bruscamente imperativo; despierta... te lo mando! Cualquiera que sea la influencia que te domine, reconoce la mía! ¡Obedece ¡Despierta!

Y volviéndose sucesivamente hacia los otros tres puntos cardinales, repitió la misma pantomima acompañada de las mismas palabras.

Terminada esta especie de conjuro, apareció más tranquilo.

Van Helmont miró en torno suyo. Al principio no reconoció la parte del edificio en que se encontraba, pero pronto recordó el plano completo de las ruinas y atravesó el pequeño patio sin vacilar. Había descubierto en sus excursiones nocturnas el secreto de las comunicaciones de las ruinas, y especialmente un resorte que servía para abrir una parte de la pared y dejar practicable una entrada angosta que daba al taller de Reynold.

Subió pues por una escalera y llegó a una de las salas del primer piso.

En aquel momento se paró prestando oído; había llegado hasta él un ruido sordo.

Horta

ENFERMETAT Feridura — PARALISIS —

Angina de pecho, Vejez prematura y demás enfermedades originadas por la Arteriosclerosis e Hipertensión curan de un modo perfecto y radical y se evitan por completo tomando

RUOL

Los síntomas precursores de estas enfermedades: *dolores de cabeza, ramps o calambres, zumbidos de oídos, falta de tacto, hormigueos, vahidos (desmayos), modorra, ganas frecuentes de dormir, pérdida de la memoria, irritabilidad de carácter, congestiones, hemorragias, varices, dolores en la espalda, debilidad*, etc., desaparecen con rapidez usando Ruol. Es recomendado por eminencias médicas de varios países; *evítese el peligro de ser víctima de una muerte repentina*; no perjudica nunca por prolongado que sea su uso; sus resultados prodigiosos se manifiestan a las primeras dosis, continuando la mejoría hasta el total restablecimiento y lográndose con el mismo una existencia larga con una salud envidiable.

VENTA: Segalá, Rambla Flores, 14, Barcelona, y principales farmacias de España, Portugal y Américas.

BLENORRAGIA (BURGACIONES)

En todas sus manifestaciones, *uretritis, prostatitis*, o *quistis, cistitis, gota militar*, etc., por crónicas y rebeldes que sean, se curan pronto y radicalmente con los

Cachets del Doctor Selvré

que depuran la sangre y los humores, comunican a la orina sus propiedades antisépticas y microbicidas; sus admirables resultados se experimentan a las primeras tomas, la mejoría prosigue hasta el completo y perfecto restablecimiento de todo el aparato génito-urinario, curándose el paciente por sí solo, sin inyecciones ni lavados en que haya de intervenir el médico, y nadie se entera de su enfermedad. Basta tomar una caja para convencerse de ello.

Agente exclusivo: Hijo de José Vidal y Ribas, S. en C., Moncada, 21. — Venta, 5 ptas. frasco: Segalá, Rambla de las Flores, 14; Farmacia Galay, Princesa, 7, y principales farmacias de España, Portugal y Américas.

Gremio de Constructors

d'objectes de ferro, etc., etc. S'avisenta als seus agremiats que el Repartiment de 1923-24 queda exposat des del dia 3 al 9 de l'actual, carrer de la Unió, número 4, bottega: celebrant-se la Junta d'agravis al mateix local, el dia 10 a les setze. El síndic, Antoni Miranda.

Finca regadiu

es ven a Marina. Raó T. Torné, P. Prat de la Riba, 21, Sarrià. T. 6357 G.

Perdua

El dijous, dia 1 de març, es van perdre 2 carpetes provisionals d'Obligacions de l'Exposició, qual numeració ha estat ja declarada al Col·legi d'Agents. El seu retorn al carrer de Claris, 24, principal, es recompensarà.

Tisis-Tos

Curació radical de la tos i ofec pel llençament, curament de la tisi, bronquitis, asma, debilitat pel sistema artikent. Visita económica: de 3 a 4 i de 7 a 8. Festes, de 10 a 11. Pelai, 7, primer. Consulta especial, de los quarts d'una a dos quarts de dues. Festes, de 12 a 1.

Administració de finques J. LLAMUSI

De 5 a 7

Muntaner, 28, principal

21 llores es giren abrics al revés, s'arreglen vestits d'home per a nol, Diputació, 319, primer, xanfrà Bruch.

S'ha trovat

gos de raça llop. Donaran raó, Travessera de Gràcia, 31, safrejos.

EVITANSE
TRATANSE-CUIDANSE
TODAS LAS ENFERMEDADES
DE LAS
Vias Respiratorias
con el empleo de las
Pastillas VALDA
ANTISÉPTICAS
Pero no se responde del éxito sino empleando
LAS VERDADERAS
PASTILLAS VALDA
EXIJANSE PUES
EN TODAS LES FARMACIAS
En CAJAS
con el nombre VALDA en la tapa
y nunca de otra manera.

Fórmula: Menthol 0.002, Eucaliptol 0.0005, Azucar-Goma.

Interessant!

Les existències de calçat de la fàbrica

SIMON i C.ª

les vendrem al DETALL i als baixos preus amb què han estat valorades en fer l'inventari

Ni abans de la guerra havia vengut mai ningú a tan baixos preus

LLULL, 21 (Darrera el Parc)

Societat General d'Aplicacions Industrials

Rambla de Catalunya, 45-Teléf. 1657-A

Rodaments a bolas M a B són els millors per a usos industrials i automobilisme

Elevadors de benzina (dides) marca Exhaustor, són garantits per temps indefinit

Motors BALLOT per a automòbils de totes potències

Pistons, vàlvules, segments, engrassadors etc., de l'acreditada marca BINET

Cases a París, Madrid i Bilbao.

LA PREVISIO NACIONAL

SOCIETAT ANONIMA : : DE SEGURS : :

Filial de LA CATALANA de Segurs contra incendis.

RAMS: FURT I INFIDELITAT D'EMPLEATS — AVALOT O TUMULT POPULAR

Domicili social, Rambla de Catalunya, 15 – Barcelona

LA PUBLICITAT, subscriviu-vos-hi

Els metges recomanen per a les criatures, malalts i vells la

LLET CONDENSADA

EL PAGÉS

Elaboració Nacional

De venda a totes les drogueries i tendes de comestibles

Tharrats Mosaics :: Arquitectura — Construcció :: Cerámica

Fabricació & exportació GIRONA

DEMÀ PASSAT SERAN INAUGURADES LES

AUDICIONS

LINGVOFONO

per a

FRANCES

de 2 quarts de 8 a 2 quarts de 9 vespre, dimarts, dijous i dissabte

per a

ALEMANY

de 2 quarts de 7 a 2 quarts de 8 vespre, dimarts, dijous i dissabte

Les audicions Lin vofono del LICEU DALMAU ofereixen el millor auxiliar de pràctica a totes les persones que estan estudiant, han estudiat o volen aprendre positivament francès o alemany. La raó és ben evident: hom oblida fàcilment una frase oida tres o quatre vegades. I per parlar i escriure hom necessita frases. I només el sistema Lingvofono permet oirles moltes vegades, sense perdre un instant i sense fatigar ni fatigar-se.

PROFIT

Una sola audició evidencia la meravellosa eficàcia d'aquest nou prodigi de la didàctica científica moderna, que fa avui fàcil i agradable d'aprendre els idiomes francès alemany, anglès i italià

Preus per mesos

1 audició.	3 ptes.
5 audicions	10 –
10 –	.... 15 –
15 –	.... 20 –
30 –	.... 30 –

PER A LA VISTA, L'ORTOGRAFIA
PER A L'OIDA, LA PRONUNCIACIO
PER A LA REPETICIO, LA PROFUNDITZACIO

INSCRIPCIO I DETALLS A LA DIRECCIO DEL

LICEU ICEO YCÉE LYCEUM **DALMAU** LICEU ICEO YCÉE LYCEUM

VALENCIA, 245 - BARCELONA

TELEFON 1845 G.

TOTS ELS DIES FEINERS, DE DOS QUARTS DE DOTZE A DOS QUARTS D'UNA I DE TRES A CINC H.

Cregui ço que vegi -:- Vagi a una audici -:- Demani avui mateix la inscripci

---

LARDINA

La millor de les mantegues per a cuina extreta de la nou de coco

LA LARDINA, usada en cuina i pastisseria, substitueix amb avantatge les mantegues de vaca i el llard. Es millor i més fàcilment digerible que l'oli d'oliva. Eminents metges i higienistes recomanen la mantega de coco pur com la millor de les grasses comestibles. La LARDINA, és una mantega excel·lent per a fregits i per a pastisseria

UNICS FABRICANTS: **RIERA I RUIZ, S. C.**
Pallars, 210 - BARCELONA

DE VENDA

Amistad, 28. R. Coronel
Balea, 129. R. Campos.
Bogatell, 45. P. Casademont.
Boters, 22. A. Padrós.
Bruch, 22. A. Padrós.
Bruch, 40. Tuset y Castella.
Bruch, 66. A. Monsó.
Bonavista, 29. A. Carbonell.
Call, 22. J. Santivert.
Castany, 22. J. Alzamora.
Catalunya, 21. J. Clement.
Claris, 49. A. P. Riba.
Corts Catalanes, 403. J. Terradellas.
Corts Catalanes, 471. J. Terradellas.
Corts Catalanes, 469. R. Agustí.
Corts Catalanes, 504. J. Terradellas.
Corts Catalanes, 530. S. Berenguer.
Cravier, 26. J. Majó.
Dr. Robert, 4. M. Ramon.
Dr. Robert, 7. J. Reverter.
Escudellers, 48. C. Brugal.
Girona, 30. J. Borrell.
Girona, 14. M. Iglesias.
Gipebra, 74. M. Andreu.
Hostafrancs, 20. J. A. Abril.
Llúria, 50. J. Puig.
Llúria, 69. Casa Sorribas.
Llúria, 85. J. Soler.
Llúria, 116. V. Izarre.
Llibertad, 2. Vda. Pujol.
Mallorca, 299. R. Sarró.
Mallorca, 312. R. Campos.
Marian Aguiló, 34. M. Masjuan.
Marian Aguiló, 40. J. Alzamora.
Marian Aguiló, 83. P. Casanovas.
Major, 24. F. Rambla.
Montmany, 20. J. Biosca.
Muntaner, 363. J. Dubé.
Muntaner, 393. J. FontbMoté.
Passeig Born, 24. P. Garcia.
Passeig de Gràcia, 47. Gil i Jordan.
Passeig de Gràcia, 76. C. Viladrosa.
Passeig de Gràcia, 101. A. Guilera.
Passeig de Gràcia, 121. E. Riart.
Passeig de Sant Joan, 25. J. Massanés.
Passeig del Triomf, 86. M. Tamareu.
Pi, 16. M. Verdaguer.
Pl. Bonanova, 4. J. Fontboté.
Pl. Unió, 2. J. Anlet.
Pl. Urquinaona, 8. E. Giol.
Princesa, 23. S. A. Moncgal.
Portaferrissa, 38. R. Grau.
Rbla. Catalunya, 58. M. Xuran.
Rbla. Catalunya, 112. V. Vilatersana.
Rbla. Catalunya, 124. F. Daunis.
Rbla. Sant Josep, 13. R. Marsal.
Riego, 8. J. Teixidor.
Ronda Sant Antoni, 64. I. Ferrer.
Rda. Sant Pere, 50. D. Simó.
Sagunto, 84. J. Serarols.
Salmerón, 15. J. Camps.
Salmerón, 34. Simó S. C.
Salmerón 133. A. Fuliquet.
Salmerón, 188. J. Grau.
Sant Andreu, 208. B. Romeu.
Sant Pau, 1. J. Sala.
Sans, 149. P. Forn.
Sans, 160. B. Bonafont.
Tallers, 28. S. Oller.
Taulat, 78. J. Domínici.
Trafalgar, 68. J. Santacreu.
Travessera, 107. J. Matas.
València, 260. A. Jofre.
València 391. Vda. Vergés.
Vidre, 8. J. Paloma.
Wad-Ras, 140. J. Casademont.
Wad-Ras, 234. P. Jeremias.

PANYOS

J. MIR VIVES, S. A.
Ronda de Sant Pere, 15

Liquidem totes les existències amb grans rebaixes de preus per fi de temporada

Gran assortit en totes les qualitats de Panyos i Folres

ESTEM OBLIGATS A DONAR UNA PART DELS NOSTRES ESFORÇOS I A CONSAGRAR LA NOSTRA ACTIVITAT A LA REDEMPCIO DE LA PATRIA ESCLAVA. MENTRE CATALUNYA NO TINGUI RECONEGUTS ELS SEUS DRETS DE POBLE, TOT CATALA TE EL DEURE D'ESSER NACIONALISTA.

Ferré. - Pintura : Decoració
Sant Domingo del Call, 4-Tel. 4916 A
ANUNCIS, ROTULS, FAÇANES I OBRES DE TREBALLS D'ISTIL

Trituradors TORRAS
Els més económics de més durada i rendiment.
Per a blat de moro, sorre, cranyella, pebre, terres i tota classe de minerals.
Facilitats en el pagament.
ANGELS, 12, TALLER.

G. ALOMAR Curació ràpida i segura de la blenorràgia crónica. Los recents, en dues o tres cures, mitjançant aparell especial. Aribau, 5, d'11 a 1 i de 3 a 5. Dies festius, de 10 a 12. Económica: Unió, 20, de 7 a 9.

SOCIETE GENERALE

de Banque pour l'Etranger et les Colonies

Sucursal de Barcelona

Plaça de Catalunya, 20

Tota mena d'operacions de Banca i de Borsa

CAIXES DE LLOGUER

ES LA REINA DE LES AIGUES DE TAULA
la de la VALL DE SANT DANIEL Girona

CURA LES AFECCIONS DEL FETGE, RONYONS, ESTOMAC, INTESTINS, etc., etc

MANANTIAL MIRALLES Bicarbonatada, calcicosódica-manganosa, variada litinica-arsenical.

Es finissima i carbónica com la de Apollinaris. Durant l'estiu resulta delicioso bebent-la fresca

El seu dipositari: JOSEP PAGANS, Carrer Ponent, núm. 28

L'Ortopèdia Moderna **Fill de B. CARCASONA**

Taller i despatx: ESCUDELLERS BLANCS, 8.—Telèfon 3328-A.

Bragueres reguladors per a la retenció de l'hernia

FAIXES i FAIXA - COTILLA ABDOMINAL

MODEL MODERN

Cotilles Ortopédiques per a guarir o corregir les desviacions de l'esquena

Més de 50 anys de pràctica són la millor garantia

DEPOSITO DE FORNITURAS PARA RELOJES

RELOJERIA **FABRICA JOYERIA y PLATERIA ENRIQUE CORTADA** BISUTERIA

TEMPLARIOS 5 PRAL

UTILES Y HERRAMIENTAS DE PRECISION-ETC-A